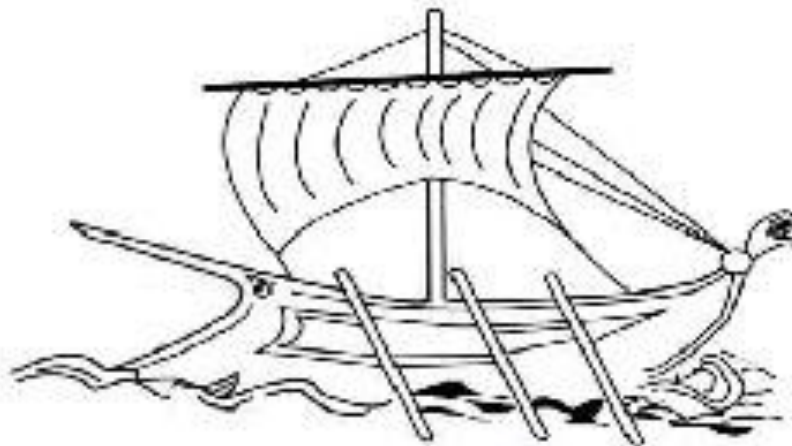

Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Πειραιά

Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας

Πτυχιακή Εργασία

**Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
Τ.Ε.Ι. ΠΕΙΡΑΙΑ**

**Συγκριτική ανάλυση των δημόσιων και ιδιωτικών σχολείων
δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα**

Όνομα φοιτήτριας: **Αντωνιάδου Ευαγγελία**

Υπεύθυνη καθηγήτρια: **Αικατερίνη Κικίλια**

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	3
Abstract	4
1. Εισαγωγή.....	5
1.1 Έννοια της εκπαίδευσης.....	7
1.2 Μορφές Εκπαίδευσης.....	8
1.3 Η οικονομική διάσταση της έννοιας της εκπαίδευσης.....	11
2. Ιστορική Αναδρομή στην εκπαίδευση.....	12
2.1 Οι μεταρρυθμίσεις των τελευταίων 30 χρόνων.....	17
2.2 Η πρώτη μεταρρυθμιστική περίοδος.....	18
2.3 Δεύτερη μεταρρυθμιστική περίοδος.....	19
2.4. Τρίτη μεταρρυθμιστική περίοδος.....	19
2.5 Τέταρτη μεταρρυθμιστική περίοδος.....	20
3. Οι βαθμίδες εκπαίδευσης στην Ελλάδα	22
3.1 Η Πρωτοβάθμια εκπαίδευση	24
3.1.1 Αναφορά στο αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών (Α.Π.Σ.) της υποχρεωτικής Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.....	25
3.2 Η Δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα.....	25
3.2.1 Δευτεροβάθμια Υποχρεωτική Εκπαίδευση	26
3.2.2 Το νέο Γυμνάσιο.....	26
3.3 Δευτεροβάθμια μη υποχρεωτική εκπαίδευση.....	29
3.3.1 Τα Γενικά Λύκεια ΓΕ.Λ.	29
3.3.2 Τα Επαγγελματικά Λύκεια ΕΠΑ.Λ.	29
3.3.3 Ιδιωτικά Επαγγελματικά Λύκεια	31
3.3.4. Οι Επαγγελματικές σχολές ΕΠΑ.Σ.....	31
3.3.5. Οι Ιδιωτικές Επαγγελματικές Σχολές	33
3.4 Το Νέο Λύκειο και το Εξεταστικό Σύστημα του 2016	33
3.4.1 Ομάδα Προσανατολισμού Ανθρωπιστικών Σπουδών.....	37
3.4.2 Ομάδα Προσανατολισμού Θετικών Σπουδών.....	38
3.4.3 Ομάδα Προσανατολισμού Σπουδών Οικονομίας & Πληροφορικής.....	38
3.7 Απολυτήριες εξετάσεις στα Ιδιωτικά Λύκεια.....	38
4. Η Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση σε Πανελλαδικές Στατιστικές Μετρήσεις	41
4.1 Εγγεγραμμένοι μαθητές σε Ιδιωτικά και Δημόσια εκπαιδευτήρια.....	42
4.2 Η εξέλιξη των βασικών μεγεθών στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση	45

4.3 Αναλυτική προσέγγιση του Ιδιωτικού κλάδου Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	48
4.4 Η ζήτηση της Ιδιωτικής σε σύγκριση με τη Δημόσια Εκπαίδευση	55
4.5 Εκπαιδευτικά Ιδρύματα Δευτεροβάθμιας Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης	58
4.6 Εκπαιδευτικά Ιδρύματα Δευτεροβάθμιας μη Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης	58
4.7. Μαθητική αξιολόγηση μέσα από το πρόγραμμα PISA	59
4.8 Επιμόρφωση Προσωπικού (Γ.Γ.Δ.Β.Μ.)	60
5. Σύγκριση Ιδιωτικής και Δημόσιας Εκπαίδευσης.....	61
5.1 Πλεονεκτήματα Δημόσιων εκπαιδευτηρίων έναντι των Ιδιωτικών	62
5.2 Μειονεκτήματα Δημόσιων εκπαιδευτηρίων έναντι των ιδιωτικών.....	62
5.3 Αποτέλεσμα σύγκρισης των δυο μορφών εκπαίδευσης	63
5.4 Η Ιδιωτική εκπαίδευση στην Ελλάδα σε σχέση με άλλες Ευρωπαϊκές χώρες	64
6. Συμπεράσματα.....	66
7.Βιβλιογραφία.....	70
7.1 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	70
7.2 ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	71
7.3 ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	71

Περίληψη

«Κάτοχοι γερής και ουσιαστικής παιδείας (Russell B. 1946) οφείλουν να είναι όχι μόνο οι φύλακες αλλά και οι άρχοντες οι οποίοι θα ρυθμίσουν τα εκπαιδευτικά θέματα και θα συμβάλλουν σε μια «ακριβέστεραν παιδείαν» των νέων με στόχο τη γνώση της αρετής και την έμπρακτη εφαρμογή της».

Σαφώς λοιπόν, για τον Πλάτωνα ιδανική πολιτεία χωρίς αγωγή και παιδεία δε νοείται. Η εκπαίδευση αποτελεί τον σημαντικότερο στόχο και των σύγχρονων κοινωνιών διότι καθορίζει σε μεγάλο ποσοστό την ομαλή λειτουργία τους σε κάθε χώρα. Έτσι και στην Ελλάδα δίνεται η απαιτούμενη προσοχή ώστε να υφίσταται και να παρέχεται δωρεάν στους πολίτες της δίνοντας ίσες ευκαιρίες και εξασφαλίζοντας την πρόσβαση σε όλες τις εκπαιδευτικές της βαθμίδες. Μεγάλος αριθμός εκπαιδευόμενων τείνει στη Δημόσια εκπαίδευση από την προσχολική ως την πανεπιστημιακή φοίτηση στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα. Σαφώς στην Ελληνική επικράτεια υπάρχουν και δραστηριοποιούνται και Ιδιωτικής εκπαίδευσης ιδρύματα τα οποία προσφέρουν μια εναλλακτική μορφή Παιδείας σε επίπεδο ποιότητας παροχής υπηρεσιών αρκετά υψηλό.

Ένας λόγος που κάνει τα ιδιωτικά εκπαιδευτικά ιδρύματα ανταγωνιστικά σε σχέση με τα Δημόσια είναι ότι μπορούν να είναι πιο ευέλικτα στις αλλαγές και να προσαρμόζονται πιο εύκολα στις μεταβαλλόμενες ανάγκες και απαιτήσεις της τεχνολογίας, η οποία εξελίσσεται με ταχύτερους ρυθμούς τα τελευταία χρόνια.

Στόχος της συγκεκριμένης εργασίας είναι να αξιολογηθεί η Δημόσια σε σχέση με την Ιδιωτική Δευτεροβάθμια εκπαίδευση, οι οποίες συνυπάρχουν στην Ελληνική κοινωνία, μέσα από την εξέλιξή τους τα τελευταία 40 χρόνια, θέτοντας υπόψιν όλες τις παραμέτρους που επηρέασαν αυτήν την εξέλιξη θετικά ή αρνητικά.

Επίσης, σημαντικό είναι να διερευνηθεί η εικόνα που έχει σχηματίσει το κοινωνικό σύνολο στο οποίο απευθύνονται και οι δυο μορφές εκπαίδευσης, η προτίμηση της μιας ή της άλλης εκδοχής και η αποδοχή τους ως ικανοποιητικές ή όχι. Τέλος οι μέθοδοι μετάδοσης γνώσεων και **παιδείας** στη νεότερη γενιά, η οποία πασχίζει να εδραιωθεί στην κοινωνία και να εξασφαλίσει μια θέση στην αγορά εργασίας.

Abstract

“Holders of robust and effective education should be not only the guardians, but also the rulers who will settle educational issues and will contribute to a “more accurate education” of young people, aiming to the knowledge of virtue and its effective implementation (Russell B.1946).”

Clearly then, as far as Platon considers, ideal state without education may not exist. Education is of great significance to the modern societies due to its influence on their normal functioning in every country. Thus in Greece every person is given equal opportunities to enter all levels of education. A large number of people chooses the public education from their preschool studies to the university ones. There are private education institutions too, which provide an alternative form of education with a high level of service quality.

Private institutes get to be competitive to the public ones as they are more flexible to changes and adapt more easily to variable needs and requirements of technology which is developing rapidly these years.

The purpose of this study is the comparison between public and private “High School” education in Greece, as well as the evaluation of their development during the last 40 years, considering all the parameters that influenced it positively or negatively.

Another important task is to investigate the opinion of the people to whom these two forms of education are addressed, the preference between the two of them and whether they are satisfied with it. Finally, knowledge transfer methods should be investigated as well as education to the younger generation, who is struggling to establish itself in the society and to secure a place in the labor market.

1. Εισαγωγή

Στη χώρα που γεννήθηκε η Δημοκρατία και η ελεύθερη βούληση, η ελευθερία της εκπαίδευσης των Ελλήνων πολιτών και η προστασία της από το κράτος αποτελούσαν και συνεχίζουν ως και σήμερα να αποτελούν κοινωνικά αγαθά προστατευόμενα από το Σύνταγμα. Έτσι, όλοι οι Έλληνες πολίτες έχουν δικαίωμα δωρεάν παιδείας σε όλες τις βαθμίδες της στα κρατικά εκπαιδευτήρια. Στην ιδιωτική εκπαίδευση έχουν πρόσβαση όλοι οι πολίτες κατά επιλογή και προσωπική τους κρίση. Ο συμβιβασμός μεταξύ ιδιωτικής και Δημόσιας εκπαίδευσης πραγματοποιείται με την ανάθεση από το κράτος της γενικής μέριμνας για την εκπαίδευση, ενώ συγχρόνως αναγνωρίζεται, αλλά με περιορισμούς, το δικαίωμα ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων.

Στόχος της συγκεκριμένης εργασίας είναι η ανάδειξη και των δυο μορφών εκπαίδευσης μέσα από το πρίσμα των άμεσα εμπλεκόμενων, οι οποίοι διαμόρφωσαν το εκπαιδευτικό σύστημα στην Ελλάδα ως και σήμερα. Η παιδεία αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι κάθε κοινωνίας ο οποία θέλει να δημιουργήσει ικανούς και εκπαιδευτικά άριστους πολίτες. Έτσι και στην Ελλάδα υφίσταται ένα σχέδιο εξασφάλισης της γενικής παιδείας από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς όπως συμπεριλαμβανομένης της γενικής τυπικής, μην τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης τους.

Το κοινωνικό κράτος, ως σημαντικός παράγοντας διαμόρφωσης του εκπαιδευτικού συστήματος έχει την υποχρέωση να ορίσει το εκπαιδευτικό Ιδιωτικό και Δημόσιο σύστημα καθώς και τις μορφές του, να νομοθετήσει ώστε να εξασφαλίσει την ομαλή λειτουργία του και να επενδύσει τα κρατικά κεφάλαια που αναλογούν στον τομέα αυτό. Με λίγα λόγια καλείται να δημιουργήσει συνθήκες συναλλαγής μεταξύ παρούσων θυσιών και μελλοντικών ωφελειών η οποία να είχε χαρακτηριστική απόδοση τόσο σε κοινωνικό όσο και σε ιδιωτικό επίπεδο. Ως επένδυση νοείται και η ιδιωτική δαπάνη των ατόμων για εκπαίδευση με άμεσο και έμμεσο κόστος. Περιλαμβάνει δαπάνες για φροντιστήρια, γραφικής ύλης κλπ. καθώς και το διαφυγόν εισόδημα που δαπανάται κατά την διάρκεια των σπουδών του ατόμου.

Από τα Ομηρικά ακόμα χρόνια και μέσα από τα γραπτά της εποχής διαφαίνεται η αγάπη του Έλληνα για πνευματική και διανοητική βελτίωση. Η πολιτεία φρόντιζε για την υλοποίηση της προσπάθειας αυτής καθώς συμβάδιζε απόλυτα με τα θέλω του

κοινωνικού συνόλου. Αυτή η προσπάθεια συνεχίστηκε μέχρι το 1836 όπου έκανε την εμφάνισή της για πρώτη φορά η Ιδιωτική εκπαίδευση με την Φιλεκπαιδευτική Εταιρία. Τα τελευταία 30 χρόνια η κρατική πολιτική παρέμβαση στοχεύει στην εξομοίωση της ιδιωτικής με την Δημόσια εκπαίδευση, καθώς και στην βελτίωση της διαδικασίας πρόσβασης των νέων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Οι βαθμίδες εκπαίδευσης του Ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος όπως έχουν διαμορφωθεί μέχρι σήμερα είναι η Πρωτοβάθμια Ιδιωτική και Δημόσια εκπαίδευση, οι οποίες είναι υποχρεωτικές και η Δευτεροβάθμια επίσης Ιδιωτική και Δημόσια, η οποία αναλύεται σε υποχρεωτική κατά το ήμισυ και σε μη υποχρεωτική κατά το υπόλοιπό της.

Η ζήτηση για εκπαίδευση είναι ένα μέγεθος το οποίο σαφώς μας απασχολεί και το οποίο προσδιορίζεται από τον αριθμό της μαθητικής βάσης σε συνδυασμό με την ατομική συμπεριφορά των ιδίων. Υπάρχει μια μερίδα μαθητικής βάσης η οποία επιλέγει να εγκαταλείψει την εκπαίδευσή πριν την ολοκλήρωσή της, το ποσοστό όμως αυτό παρουσιάζει μείωση τα τελευταία χρόνια.

Ο κλάδος της Ιδιωτικής εκπαίδευσης περιλαμβάνει εκτός από τα ιδιωτικά σχολεία και τους φορείς άτυπης εκπαίδευσης όπως είναι τα φροντιστήρια ξένων γλωσσών και αυτών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Η ζήτηση της ιδιωτικής Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε σχέση με τη Δημόσια παραμένει σε χαμηλά επίπεδα, καθώς το κόστος της αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για τα νοικοκυριά το οποίο είναι σαφέστατα μεγάλο. Η άτυπη εκπαίδευση υπέστη και αυτή μικρή μείωση τα τελευταία χρόνια σαφώς επηρεασμένη από τις οικονομικές συνθήκες λιτότητας που επικρατούν στη χώρα τα τελευταία χρόνια.

Κατά μια γενική προσέγγιση της επιλογής Δημόσιων σχολείων σε σχέση με αυτή των Ιδιωτικών παρατηρείται πέρα από την εξοικονόμηση κεφαλαίων των νοικοκυριών που επιμένουν στην δημόσια εκπαίδευση, η επαφή των νέων με διαφορετικού κοινωνικοοικονομικού και μορφωτικού επιπέδου άτομα, με όλες τις επιρροές στη διαμόρφωση της προσωπικότητάς τους. Από την άλλη πλευρά η Ιδιωτική εκπαιδευτική προσέγγιση προσφέρει μεγαλύτερη ευελιξία και προσαρμοστικότητα με τις νέες τεχνολογίες και στην παροχή υπηρεσιών κατά επιλογή του γονέα.

Η κρατική παρέμβαση τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα στην προσπάθειά της να βελτιώσει το εκπαιδευτικό σύστημα, έχει προβεί σε πολλές αλλαγές και νομοθετήσεις οι οποίες έχουν επηρεάσει τον εκπαιδευόμενο όπως και όλους τους φορείς που δραστηριοποιούνται γύρω από αυτόν. Επικρατεί ένα κλίμα αβεβαιότητας για την εκπλήρωση των στόχων και την εξασφάλιση της επιτυχίας τους, καθώς όλοι εγκαταλείπουν την ευρύτερη απόκτηση γνώσεων και οδηγούνται στη βαθμοθηρική αποκατάσταση τους. Ιδιωτική και Δημόσια Εκπαίδευση προσαρμόζονται σε αυτά τα δεδομένα ξεπερνώντας τα εμπόδια και τις δυσκολίες που προκύπτουν. Στην προσπάθεια να ανταπεξέρχονται στις ανάγκες κάθε φορά κάνουν φιλότιμες προσπάθειες, οι οποίες θα προσδώσουν την απαιτούμενη καλή φήμη για να εδραιωθούν στον ανταγωνιστικό χώρο της εκπαίδευσης μεταξύ Δημόσιας και Ιδιωτικής αλλά και αυτής των Ιδιωτικών μεταξύ τους.

1.1 Έννοια της εκπαίδευσης

Οι έννοιες «εκπαίδευση» και «παιδεία» είναι έννοιες οι οποίες συγχέονται μεταξύ τους και θεωρούνται ως συνώνυμες, στην πραγματικότητα όμως διαφέρουν. Αποτελούν και οι δυο έννοιες αναπόσπαστο κομμάτι μιας υγιούς εκπαιδευτικής πολιτικής ενός κράτους.

Ως **εκπαίδευση** (Χατζηδήμος Χρ. Δ. 2005), ορίζεται η οργανωμένη εκ μέρους της πολιτείας ή της κοινωνίας ή και των ατόμων ενέργεια, μέσω της οποίας επιδιώκεται με βάση κάποιο εκπαιδευτικό σχέδιο, να διασφαλίσει την απαιτούμενη μετάδοση και μεταλαμπάδευση θεωρητικών γνώσεων στη νέα γενιά, γενικών πρακτικών, τεχνικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων. Ο στόχος είναι μέσα από αυτές να εξασφαλίσουν τα νεαρά αυτά άτομα γνώση, κατάρτιση, ανάπτυξη ηθικής συνείδησης, επαγγελματική αποκατάσταση και τέλος οικονομική αυτάρκεια.

Ως **παιδεία** (Καστοριάδης Κ. 2012), ορίζεται εκτός από την απαιτούμενη εκμάθηση και εκπαίδευση των νέων και η διαμόρφωση του χαρακτήρα τους, ώστε να αποκτήσουν στοιχεία πνευματικά, σωματικά και ηθικά. Επιπλέον, να συμβάλλει στην ολοκλήρωση της προσωπικότητας τους, καθώς και να επηρεάσει στην ανθρώπινη υπόσταση των ατόμων αυτών, όπως διαμορφώνεται απέναντι στους συνανθρώπους, στο περιβάλλον και στην κοινωνία γενικότερα.

Συμπερασματικά, η παιδεία αποτελεί έναν πιο ευρύ κλάδο με πτυχές οι οποίες περιλαμβάνουν όλες τις ενέργειες από πλευράς κρατικού φορέα, ώστε να εξασφαλίσει τις απαιτούμενες διαδικασίες της εκπαίδευσης σε όλες τις βαθμίδες, ανάπτυξης και ολοκλήρωσης της προσωπικότητας των ατόμων μέχρι την ενηλικίωσή τους αλλά και μετά από αυτήν, καθώς φροντίζει να παρέχει σε όσους πολίτες επιθυμούν τη συνέχιση της εκπαίδευσής τους, καταργώντας ηλικιακά όπως και οποιαδήποτε άλλα κριτήρια.

1.2 Μορφές Εκπαίδευσης

Η **Διά Βίου Μάθηση του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων (Γ.Γ.Δ.Β.Μ.)**, σύμφωνα με τον Ν.3879/10-ΦΕΚ163Α, είναι υπεύθυνη για όλες τις **μορφές** μαθησιακών δραστηριοτήτων σε όλη τη διάρκεια της ζωής του ανθρώπου. Αυτές αποσκοπούν στην απόκτηση ή την ανάπτυξη γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων, οι οποίες θα συμβάλλουν στη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης προσωπικότητας, στην επαγγελματική ένταξη και εξέλιξη του ατόμου, στην κοινωνική συνοχή, στην ανάπτυξη της ικανότητας ενεργού συμμετοχής στα κοινά και στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη. Ακόμα, διαμορφώνει τους σχετικούς κανόνες, εκπονεί το αντίστοιχο εθνικό πρόγραμμα και εποπτεύει την εφαρμογή του. Περιλαμβάνει την **τυπική εκπαίδευση, τη μη τυπική εκπαίδευση και την άτυπη εκπαίδευση.**

- 1) Η **τυπική ή επίσημη εκπαίδευση** είναι αυτή που παρέχεται στο πλαίσιο του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος της χώρας, οδηγεί στην απόκτηση πιστοποιητικών αναγνωρισμένων σε εθνικό επίπεδο από τις Δημόσιες Αρχές και αποτελεί μέρος της διαβαθμισμένης εκπαιδευτικής κλίμακας. Στην Τυπική Εκπαίδευση εντάσσεται και η **Γενική Τυπική Εκπαίδευση Ενηλίκων. Το τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα** περιλαμβάνει την Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια εκπαίδευση. Πιο συγκεκριμένα περιλαμβάνει ένα σύνολο δημόσιων ή ιδιωτικών εκπαιδευτικών μονάδων, όπως Νηπιαγωγεία, Δημοτικά, Γυμνάσια, Λύκεια, τις τεχνικές επαγγελματικές σχολές (Υπουργείων Παιδείας, Εργασίας, Υγείας, Πρόνοιας ή και άλλων), τα τεχνικά επαγγελματικά εκπαιδευτήρια, τις σχολές πλοιαρχών, μηχανικών και ραδιοτηλεγραφητών, του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, τις σχολές της κρατικής σκηνής και τις ισότιμες με αυτές ιδιωτικές σχολές και τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΑΤΕΙ, ΑΕΙ, Πολυτεχνικές

δημόσιες σχολές), των οποίων οι σπουδαστές έγιναν δεκτοί στο πρώτο έτος σπουδών μετά από την επιτυχή συμμετοχή τους σε Γενικές Εξετάσεις.

- 2) Η **μη τυπική εκπαίδευση** περιλαμβάνει σε οργανωμένο εκπαιδευτικό πλαίσιο προγράμματα εξάλειψης αναλφαβητισμού, την ενδοεπιχειρησιακή και ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση, τα προγράμματα των Πανεπιστημίων για μη παραδοσιακούς φοιτητές, τα ειδικά προγράμματα για νέους και τα προγράμματα ανανέωσης επαγγελματικών γνώσεων. Η τυπική και μη τυπική εκπαίδευση αποτελούν κρατική παρέμβαση σχετικά με την εκπαίδευση των πολιτών ασχέτως από τον τρόπο χρηματοδότησης αυτών των δραστηριοτήτων. Η μη τυπική εκπαίδευση μπορεί να οδηγήσει σε απόκτηση πιστοποιητικών αναγνωρισμένων σε εθνικό επίπεδο αλλά όχι απαραίτητα. Περιλαμβάνει την **αρχική επαγγελματική κατάρτιση**, τη **συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση** και τη **γενική εκπαίδευση ενηλίκων**.

Οι φορείς παροχής υπηρεσιών μη τυπικής εκπαίδευσης δύναται να είναι Ιδιωτικοί και Δημόσιοι. Οι ιδιωτικοί φορείς μη τυπικής εκπαίδευσης αδειοδοτούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου Θ' του άρθρου του Ν.4093/2012(ΦΕΚ Α' 222) Η εποπτεία των φορέων, ο κανονισμός λειτουργίας δημοσίων-ιδιωτικών και η αρμοδιότητα διαμόρφωσης του εκπαιδευτικού πλαισίου τους ανήκει στη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, ενώ η πιστοποίηση των «εισροών» τους α) στον ΕΟΠΠΕΠ (Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων & Επαγγελματικού Προσανατολισμού), β) στις υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και των «εκροών» τους στον ΕΟΠΠΕΠ.

Πιο συγκεκριμένα αναφέρουμε τα εξής:

- **Φοίτηση σε κολέγια** μετά την απόλυση από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση ή μετά από τη συμπλήρωση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, στους αποφοίτους της τυπικής μη υποχρεωτικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.
- **Φοίτηση σε Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.)** το οποίο προσφέρει συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση και γενική εκπαίδευση ενηλίκων, η οποία παρέχει αρχική επαγγελματική κατάρτιση στους αποφοίτους μη υποχρεωτικής Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΓΕ.Λ. και ΕΠΑ.Λ.) καθώς και των ΣΕΚ.

- **Σχολή Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΕΚ)** η οποία λειτουργεί υπό την Αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, τον ΟΑΕΔ και άλλα θεσμικά όργανα και απευθύνεται σε σπουδαστές που έχουν απολυθεί από το Γυμνάσιο.
- **Το Κέντρο Δια Βίου Μάθησης (ΚΔΒΜ)** το οποίο παρέχει συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση, γενική εκπαίδευση ενηλίκων, επαγγελματικό προσανατολισμό και δια βίου συμβουλευτική. Η Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης (ΓΓΔΒΜ) απευθυνόμενη στην οικογένεια, με προγράμματα για γονείς, αλλά και με παρεμβάσεις, οι οποίες συχνά εφαρμόζονται στοχευμένα σε ομάδες που πλήττονται – κάποιες φορές συνδυαστικά – από δυσμενείς κοινωνικές & οικονομικές συνθήκες ή από άλλους παράγοντες που συνδέονται με το φύλο, την ηλικία, την εθνική ή πολιτισμική ταυτότητα ή κάποια αναπηρία.

Η **άτυπη εκπαίδευση** περιλαμβάνει μαθησιακές δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα εκτός οργανωμένου εκπαιδευτικού πλαισίου. Κατά την αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου τους αλλά και κατά των επαγγελματικών, κοινωνικών και πολιτιστικών τους δραστηριοτήτων. Η άτυπη μάθηση διέπεται από τις διατάξεις του νόμου (ΦΕΚ163-Ν.3879/10), μόνο κατά το μέρος που αφορά την αναγνώριση και πιστοποίηση των αποτελεσμάτων της. Περιλαμβάνει κάθε είδους δραστηριότητες αυτομόρφωσης, όπως με έντυπο υλικό ή μέσω διαδικτύου ή με χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή ή ποικίλων εκπαιδευτικών υποδομών, καθώς και τις γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες που αποκτά το άτομο από την επαγγελματική εμπειρία του κατά την διάρκεια όλης του της ζωής.

Σύμφωνα με το Συμβούλιο της 12 Μαΐου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (c 119/02-2009), σχετικά με το στρατηγικό πλαίσιο συνεργασίας των ευρωπαϊκών χωρών καθώς και της Ελλάδος στον τομέα της Εκπαίδευσης και Κατάρτισης τέθηκε ως στόχος υλοποίησης μέχρι το 2020 η:

- Δια βίου μάθηση και κινητικότητα.
- Βελτίωση της ποιότητας και αποτελεσματικότητας της κατάρτισης και της εκπαίδευσης.
- Προαγωγή της ισοτιμίας, της κοινωνικής συνοχής και της ενεργού συμμετοχής στα κοινά.
- Ενίσχυση της καινοτομίας και της δημιουργικότητας καθώς και του επιχειρηματικού πνεύματος σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης.

1.3 Η οικονομική διάσταση της έννοιας της εκπαίδευσης

Κατά τον Mincer (1958) και Becker (1993), η διάκριση της εκπαίδευσης έγκειται και σε οικονομικές παραμέτρους, καθώς επηρεάζει σημαντικά την οικονομική υπόσταση του ατόμου και τη διακρίνει σε γενική και ειδική. Η πρώτη αφορά στην τυπική εκπαίδευση στα σχολεία και η δεύτερη στην εξειδίκευση που αποκτά το άτομο κατά την επαγγελματική του απασχόληση. Προκειμένου η εκπαίδευση να αποφέρει τα προαναφερθέντα μακροχρόνια οφέλη που απορρέουν από την πραγματική χρήση των άμεσων μαθησιακών αποτελεσμάτων, απαιτείται «θυσία», στην οποία υποβάλλεται τόσο το άτομο προσωπικά όσο και η κοινωνία στην οποία ανήκει.

Η θυσία αυτή μεταφράζεται και ως το χρηματικό και τεκμαρτό κόστος παραγωγής των υπηρεσιών εκπαίδευσης. Το κόστος της επένδυσης στην εκπαίδευση διακρίνεται σε δύο κατηγορίες:

- **Ιδιωτικό**, το οποίο αφορά στο κόστος που επωμίζονται τα άτομα για την εκπαίδευση και αποτελεί σημαντικό παράγοντα της ιδιωτικής ζήτησης για εκπαίδευση. Το ιδιωτικό κόστος διακρίνεται με τη σειρά του σε άμεσο και έμμεσο. Το άμεσο αφορά στα δίδακτρα για φροντιστήρια για ιδιωτικά σχολεία, σε δαπάνες για αγορά βιβλίων, γραφική ύλη κ.λπ. Το έμμεσο σχετίζεται με το διαφυγόν εισόδημα του ατόμου κατά τη διάρκεια των σπουδών του. Το ιδιωτικό κόστος είναι ο αδύνατος κρίκος στον υπολογισμό της πραγματικής εκπαιδευτικής δαπάνης, επειδή χρειάζονται ειδικές έρευνες οικογενειακών προϋπολογισμών για να προσδιοριστεί το τι πραγματικά ξοδεύουν οι οικογένειες.
- **Κοινωνικό**, που συνίσταται στο κόστος που επωμίζεται το κράτος για την εκπαίδευση. Το άμεσο κοινωνικό κόστος σχετίζεται με τα λειτουργικά έξοδα της εκπαίδευσης. Το έμμεσο περιλαμβάνει το κόστος των δημοσίων επενδύσεων στην εκπαίδευση. Το διαφυγόν εισόδημα στην περίπτωση του ιδιωτικού κόστους μετατρέπεται τώρα σε διαφυγούσα παραγωγή. Στις σχετικές στατιστικές το κοινωνικό κόστος αναφέρεται, είτε ως ποσοστό του ΑΕΠ ή της συνολικής κρατικής δαπάνης, είτε ως απόλυτο μέγεθος ανά μαθητή/φοιτητή ανά κύκλο σπουδών.

Η εκπαίδευση, ως επενδυτική δραστηριότητα συνιστά συναλλαγή μεταξύ παρούσων θυσιών και μελλοντικών ωφελειών και χαρακτηρίζεται από μια απόδοση τόσο σε

κοινωνικό όσο και σε ιδιωτικό επίπεδο. Η απόδοση της εκπαίδευσης για το κοινωνικό σύνολο αποτελεί σημαντικό δείκτη, ο οποίος επιτρέπει τη σύγκριση της σχέσης κόστους και ωφέλειας των επενδύσεων στην εκπαίδευση, με τις επενδύσεις σε άλλους τομείς της δημόσιας ζωής. Ως ιδιωτική αποδοτικότητα της εκπαίδευσης εννοείται το προεξοφλητικό επιτόκιο με το οποίο εξισώνονται οι συνολικές ωφέλειες που αποφέρει η επένδυση στην εκπαίδευση, με το συνολικό κόστος σε κάποια χρονική στιγμή. Η σύγκριση του παραπάνω επιτοκίου με το επιτόκιο της αγοράς χαρακτηρίζει την επένδυση ως συμφέρουσας ή μη. Η οικονομική ανάλυση της απόδοσης της εκπαίδευσης στηρίζεται στις βασικές αρχές της θεωρίας του ανθρώπινου κεφαλαίου (Ψαχαρόπουλος Γ, 1999).

Αξίζει να αναφέρουμε σε αυτό το σημείο τα στοιχεία σχετικά τις κρατικές δαπάνες για την Παιδεία στην Ελλάδα, οι οποίες αποτελούν το κοινωνικό κόστος σύμφωνα με άρθρο του Πιλάλη Χ. στο Ποντίκι ανέρχονται στο 4,6% του ΑΕΠ το 2013 και το 4,4% το 2014. Σε σχέση με τον μέσο όρο των ευρωπαϊκών χωρών υπολείπονται σε ποσοστό 0,4% και 0,5% αντίστοιχα και είναι οι χαμηλότερες στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Συνολικά το 2014, όπως αναφέρει ο Μάστορας Ν. στην εφημερίδα Τα Νέα, μετά από έρευνα του Κέντρου Ανάπτυξης Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΚΑΝΕΠ) της ΓΣΕΕ, οι οικογένειες στην Ελλάδα κατέβαλαν σχεδόν 3,8 δισ. Ευρώ για τις πάσης φύσεως εκπαιδευτικές ανάγκες των παιδιών τους. Από αυτά τα χρήματα, τα 1,4 δισ. ευρώ αφορούσαν δαπάνη για εξωσχολική υποστήριξη και συγκεκριμένα **500,8** εκατ. ευρώ για δίδακτρα φροντιστηρίων, **271** εκατ. ευρώ για ιδιαίτερα μαθήματα και **660,1** εκατ. ευρώ για ξένες γλώσσες. Τα υπόλοιπα χρήματα διατέθηκαν για δίδακτρα σε ιδιωτικά σχολεία **973** εκατ. ευρώ και για να σπουδάσουμε τους φοιτητές μας σε εσωτερικό και εξωτερικό **834** εκατ. ευρώ. Επίσης οι οικογένειες πλήρωσαν **253** εκατ. ευρώ σε σχολικά βιβλία-βοηθήματα, **186** εκατ. ευρώ σε μαθήματα πληροφορικής, τέχνης κ.λπ. και **66** εκατ. σε φύλαξη παιδιών ώστε να μπορούν να εργάζονται για να καλύψουν αυτές τις ανάγκες.

2. Ιστορική Αναδρομή στην εκπαίδευση

Από τα πρώτα δημιουργήματα του Ελληνικού Πολιτισμού διαφαίνεται η αγάπη του Έλληνα για μάθηση και καλλιέργεια των πνευματικών και διανοητικών δυνατοτήτων

του. Στόχος του Ομηρικού ανθρώπου ήταν η συνεχής προσπάθεια για την πολύπλευρη βελτίωσή του ώστε "αιέν αριστεύειν και υπείροχον έμεναι άλλων μηδέ γένος πατέρων αισχυνέμεν». Να είσαι πάντα πρώτος και ανώτερος από όλους και να μην ντροπιάζεις τη γενιά των προγόνων σου.

Ο 5^{ος} με 4^ο αιώνα π.Χ. αποτέλεσε ορόσημο παγκόσμιου πολιτισμού και εκπαίδευσης της Κλασικής Ελλάδας όπως αναφέρεται παρακάτω και προκύπτει από το συγγραφικό έργο του **Πλούταρχου**, στο βιβλίο *Λυκούργος*, από τη συλλογή «Βίοι Παράλληλοι»

- Στην **Αρχαία Σπάρτη** σύμφωνα με τη νομοθεσία του Λυκούργου που εφαρμόστηκε, η εκπαίδευση των νέων αποτελούσε υποχρέωση της πολιτείας, ξεκινούσε από τα 7 χρόνια και περιλάμβανε 1^ο άσκηση του σώματος και πολεμική καλλιέργεια και 2^ο διδαχή ανάγνωσης, γραφής, μαθηματικών μουσικής και χορού.

Από το 12^ο έτος τα αγόρια ζούσαν σε στρατώνες μακριά από τις οικογένειές τους. Επίσης, χωρίζονταν σε αγέλες οι οποίες λειτουργούσαν υπό την εποπτεία του παιδονόμου και σκοπό είχε να διδάξει σκληρή πειθαρχία στα παιδιά. Μόλις τα αγόρια έκλειναν το 20ο έτος της ηλικίας τους, η Αγωγή ολοκληρωνόταν και ακολουθούσε η στρατιωτική θητεία τους. Τα κορίτσια συμμετείχαν και αυτά στην Αγωγή με λιγότερο αυστηρό τρόπο εκπαίδευσης σε σχέση με τα αγόρια. Η Αγωγή των κοριτσιών εστιάζονταν στην τεκνοποιία και την ανατροφή παιδιών και ολοκληρωνόταν αμέσως μετά τον γάμο τους.

- Στην **Αθήνα** την ίδια εποχή η εκπαίδευση των νέων ήταν καθαρά επιλογή των γονέων τους σύμφωνα με τον Πλάτωνα (Πρωταγόρας 325c-326c), η οποία ξεκινούσε από το σπίτι όπου ο πατέρας και η μητέρα φρόντιζαν να διδάξουν στα παιδιά τους το δίκαιο και άδικο, το καλό και το κακό, ώστε να γίνουν άριστοι. Τα αγόρια ξεκινούσαν το σχολείο από τα 7 τους χρόνια με τη βοήθεια ενός έμπιστου ατόμου της οικογένειας ο οποίος αναλάμβανε να τα συνοδεύει ως παιδαγωγός τους. Τα κορίτσια έμεναν στο σπίτι και με τη βοήθεια της μητέρας τους μάθαιναν ανάγνωση, γραφή, μουσική, χορό και την οικοκυρική τέχνη. Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και τα σχολεία ήταν ιδιωτικά, υποχρεώνονταν όμως να τηρούν κάποιους κοινούς κανονισμούς που ρύθμιζαν την ομαλή και συνοχική λειτουργία τους. Το πνεύμα της εκπαίδευσης ήταν

σύμφωνα με τις παραδόσεις και τα ιδανικά της πόλης και τέλος φρόντιζαν πολύ και για τη σωματική εκγύμναση ώστε να είναι υγιή και δυνατά παιδιά.

- Η Χριστιανική θρησκεία την εποχή του **Βυζαντίου** (Lemerle P.1981), από το 324 και μετά και η Ελληνική πνευματική κληρονομιά αποτελούν τα κύρια χαρακτηριστικά στοιχεία του πολιτισμού και μάλιστα της παιδείας στην Ελλάδα. Η Εκκλησία πρωτοστάτησε στο χώρο της εκπαίδευσης αναλαμβάνοντας εξολοκλήρου σχεδόν όχι μόνο την οργάνωση, τη στελέχωση και τη λειτουργία της, αλλά και την απόλυτη οικονομική επιχορήγησή της, ώστε να εξασφαλίσει στη νέα γενιά τη μετάδοση και την απαραίτητη γνώση αυτών των Ελληνικών στοιχείων. Τα σχολεία που λειτουργούσαν την εποχή εκείνη ήταν τα **Εκκλησιαστικά** και τα **Ιδιωτικά** και η εκπαίδευση ήταν προαιρετική.

Στο Βυζάντιο οι βαθμίδες εκπαίδευσης ήταν τρεις:

1. Η **Προπαιδεία** η αλλιώς Πρωτοβάθμια εκπαίδευση η οποία ξεκινούσε από τα 6-8 χρόνια του μαθητή και διαρκούσε 4 χρόνια. Ονομαζόταν το σχολείο του γραμματιστού ή χαμαιδιδασκαλείο. Οι δάσκαλοι ήταν κληρικοί, μοναχοί ή ιδιώτες εκπαιδευτικοί. Τα σχολικά βιβλία ήταν συνήθως θρησκευτικά.
 2. Η **Εγκύκλιος** παιδεία όπου περιλάμβανε το σχολείο που ονομαζόταν του γραμματιστή ή μαΐστρου και ξεκινούσε από την ηλικία των 10-12 και η φοίτηση διαρκούσε 4 με 5 χρόνια. Τα δίδακτρα χρηματοδοτούνταν από την εκκλησία και την πολιτεία σε κάποιες περιπτώσεις ή πληρώνονταν από τους μαθητές. Οι δάσκαλοι σε αυτά τα σχολεία ήταν λαϊκοί μορφωμένοι.
 3. **Πανεπιστήμιο** ή αλλιώς **Μέγα Διδασκαλείον** (Κουκουλέ Φ. 1948), σε αυτό σπούδαζαν οι ανώτεροι κρατικοί υπάλληλοι της αυτοκρατορίας. Το Πανεπιστήμιο βρισκόταν στο κέντρο της Κωνσταντινούπολης και ιδρύθηκε από τον αυτοκράτορα Κωνσταντίνο.
- Πολύ σημαντικός ο ρόλος της Εκκλησίας στα πλαίσια της προσπάθειας επιμόρφωσης των υπόδουλων Ελλήνων κατά την **περίοδο της τουρκοκρατίας** (Χατζόπουλος Κ. 1991) μετά τον 15^ο αιώνα καθώς σημειώθηκε σημαντική μείωση του επιπέδου εκπαίδευσης τόπου. Αδιαμφισβήτητος ο ρόλος της εκκλησίας όχι μόνον εξαιτίας της προσφοράς του στη στοιχειώδη εκπαίδευση των Ελλήνων, αλλά πολύ περισσότερο για την ουσιαστική

συμβολή του στη διατήρηση της εθνικής συνείδησης άρρηκτα συνδεδεμένης με την Ορθόδοξη χριστιανική πίστη και στη συνέχεια της επανάστασης ενάντια στον Τουρκικό ζυγό και της απελευθέρωσης.

- Συνταγματικά κατοχυρώθηκε η εκπαίδευση (Δημητρόπουλος Α. 2005) για πρώτη φορά με το Πολιτικό Σύνταγμα της Ελλάδας το οποίο ψηφίστηκε **στη Γ΄ Εθνική Συνέλευση της Τριζόνας το Μάη του 1827.**
- Το 1828 την περίοδο που η Ελλάδα ξεκινούσε τα πρώτα βήματα της ελεύθερης πλέον εκπαίδευσης, με τον Ιωάννη Καποδίστρια (Κούκου Ε. 1958), που είχε στόχο να αναγεννήσει το πνευματικό ιδεώδες του Ελληνισμού, ίδρυσε τα πρώτα Δημόσια εκπαιδευτικά ιδρύματα με τα πενιχρά οικονομικά δεδομένα της εποχής. Η στοιχειώδης εκπαίδευση ήταν υποχρεωτική. Αξίζει να αναφέρουμε εδώ την πρωτοβουλία λειτουργίας του εκπαιδευτήριου της Αίγινας το 1829, όπου λειτούργησε για τα ορφανά του πολέμου παιδιά και οι μεγαλύτεροι σε ηλικία μαθητές που είχαν αποκτήσει ήδη κάποιες γνώσεις, εκτελούσαν καθήκοντα δασκάλων προς τους μικρότερους, προσφέροντας αφιλοκερδώς πολύ σημαντική κοινωνική εργασία, καλύπτοντας έτσι τις ανάγκες της εποχής για την απόκτηση στοιχειωδών γνώσεων.
- Το 1833 (Ευαγγελίδου Τ.Ε. 1894), από τον Βασιλιά Όθωνα εισήχθηκε στην Ελλάδα για πρώτη φορά το Γερμανικό σύστημα εκπαίδευσης με το επτατάξιο Δημοτικό στην πρώτη βαθμίδα, το τριτάξιο Ελληνικό στη δεύτερη και το τετρατάξιο Γυμνάσιο, για όσους αποφοιτούσαν από το Ελληνικό και ήθελαν να συνεχίσουν και τέλος, το Πανεπιστήμιο που λειτούργησε για πρώτη φορά το 1838 με τη φιλοσοφική, τη θεολογική, τη νομική και την ιατρική σχολή. Οι φοίτηση στα σχολεία έγινε υποχρεωτική από τα 6 χρόνια. Όλα αυτά προϋπέθεταν οικονομική ενίσχυση από ιδιώτες και κρατική πρωτοβουλία. Ουσιαστικά δηλαδή, συνέβαλαν στη μόρφωση των ελληνοπαιδών οι κοινότητες, πολλοί ιδιώτες και Έλληνες των παροικιών, προσφέροντας την ηθική, υλική και οικονομική ενίσχυσή που διέθεταν. Για την εκπαίδευση των δασκάλων ιδρύθηκε το πρώτο "Διδασκαλείον" και συγκροτήθηκε επιτροπή που θα έκρινε τα προσόντα όσων επιθυμούσαν να εργασθούν ως καθηγητές. Στη συνέχεια από το 1855 αποφασίστηκε η διδασκαλία μόνο όσων διέθεταν πτυχίο από το Πανεπιστήμιο της Αθήνας το οποίο ιδρύθηκε και άρχισε να λειτουργεί το 1837. Το 1837 ιδρύθηκε επί του Βασιλιά Όθωνα το

Πολυτεχνικό Σχολείο στην Αθήνα και την Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών και το 1842 ιδρύθηκε και το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών.

- Στο πιο πρόσφατο παρελθόν με τη Συνταγματική κατοχύρωση του Άρθρου 16 του 1975 (Αρ. 16 παρ. 4), το οποίο όρισε την Παιδεία ως κοινωνικό αγαθό και ως δικαίωμα κάθε πολίτη, τέθηκε στο Κράτος η αποστολή της ανάπτυξης της Εθνικής και Θρησκευτικής συνείδησης (Αρ. 16 παρ.2), γνώσης, καθώς και η εξασφάλιση της μετάδοσης ηθικής συνείδησης, φυσικής αγωγής, κριτικής σκέψης, πνευματικής διαμόρφωσης, επαγγελματικής κατάρτισης και η φιλοσοφία της ελεύθερης σκέψης και έκφρασης πάντα με σεβασμό προς την κοινωνία και τον συνάνθρωπο. Τα έτη υποχρεωτικής φοίτησης δεν πρέπει να είναι λιγότερα από εννέα (Αρ.16 παρ.3).
- Η Ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται αποκλειστικά από Ιδρύματα που αποτελούν νομικά πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου με πλήρη αυτοδιοίκηση (Αρ. 16 παρ.5,α’).

Η προσπάθεια αυτή από την πλευρά της Πολιτείας σε συνδυασμό με την εκτελεστική πρωτοβουλία προς αυτήν την κατεύθυνση αποτελεί τη χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής τόσο για τη Δημόσια όσο και για την Ιδιωτική εκπαίδευση (Άρ. 16 παρ.1 & 8) στην Ελλάδα.

Η **Ιδιωτική εκπαίδευση** έκανε την εμφάνισή της για πρώτη φορά το **1836** με τη **Φιλεκπαιδευτική εταιρία (ΑΡΣΑΚΕΙΑ-ΤΟΣΙΤΣΕΙΑ ΣΧΟΛΕΙΑ)**, έχοντας μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα και σκοπό την **«πρόοδο των Δημοτικών Σχολείων και τη στοιχειώδη εκπαίδευση του λαού»**. Συνεχίζει να δραστηριοποιείται 180 χρόνια μετά από την ίδρυσή της, διατηρώντας τον χαρακτήρα της και τον σκοπό της αναλλοίωτο παρά τις συνεχόμενες μεταβολές συνθηκών και μάλιστα με μεγάλη επιτυχία.

Το δικαίωμα ίδρυσης ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων όταν για πρώτη φορά έκανε την εμφάνισή του με Συνταγματικό άρθρο 16 του 1975 (Άρθρο 16 παρ.2 Σ) επέβαλλε τις εξής αρχές σχετικά με την Ιδιωτική εκπαίδευση:

- Η ανώτατη εκπαίδευση θα αποτελεί κρατικό μονοπώλιο, ενώ οι ιδιώτες έχουν το δικαίωμα να παρέχουν εκπαίδευση μόνο στα πλαίσια μέχρι και της δευτεροβάθμιας.
- Το κράτος είναι υπεύθυνο να ασκεί εποπτεία στην ίδρυση και λειτουργία των ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων, καθώς και να ασκεί έλεγχο τόσο στην αποτελεσματική εκπαιδευτική λειτουργία τους όσο και στην ασφάλεια και παρουσία των επαρκώς ικανοποιητικών υποδομών της.
- Η εκπαίδευση αποτελεί μια μορφή κρατικής πρωτοβουλίας που απαιτεί μεταχείριση με ιδιαίτερη ευαισθησία και απαιτούμενο σεβασμό προς όλους τους πρεσβευτές της.
- Η ίδρυση ιδιωτικού εκπαιδευτηρίου προβλέπεται μόνο για τη γενική Πρωτοβάθμια & Δευτεροβάθμια εκπαίδευση.
- Οι τίτλοι σπουδών που χορηγούνται από τα ιδιωτικά σχολεία μέχρι και το γυμνάσιο έχουν ισότιμη αξία με εκείνα του δημοσίου. Στα ιδιωτικά Λύκεια οι τίτλοι προαγωγικών εξετάσεων έχουν ισχύ μόνο με κατατακτήριες εξετάσεις σε Δημόσιο Λύκειο.

2.1 Οι μεταρρυθμίσεις των τελευταίων 30 χρόνων

Η Ιδιωτική εκπαίδευση και η εξομοίωσή της με τη Δημόσια ήταν ένας από τους κύριους στόχους της Κρατικής Εκπαιδευτικής Πολιτικής καθώς και ο τρόπος πρόσβασης των νέων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Για να επιτευχθεί αυτός ο σκοπός, από το 1975 μέχρι σήμερα, έχουν ψηφιστεί πολλοί νόμοι και τροπολογίες οι οποίοι με την εφαρμογή τους τόσο στον Δημόσιο όσο και στον Ιδιωτικό τομέα διαμόρφωσαν το εκπαιδευτικό σύστημα. Ο αντιπροσωπευτικός σύλλογος της Ιδιωτικής εκπαίδευσης Ο.Ι.Ε.Λ.Ε (*Ομοσπονδία- Ιδιωτικών –Εκπαιδευτικών-Λειτουργιών Ελλάδος*), έκανε την εμφάνισή του στις 15 Φεβρουαρίου το 1925, όπου σε Γενική Συνέλευση 37 ιδιωτικών εκπαιδευτικών ψηφίστηκε και εγκρίθηκε το καταστατικό του «Συλλόγου των Λειτουργών της Ιδιωτικής Εκπαιδευσεως» με 7μελές διοικητικό συμβούλιο. Η Ο.Ι.Ε.Λ.Ε. συνεχίζει να εκπροσωπεί όλο το φάσμα της ιδιωτικής εκπαίδευσης μέχρι και σήμερα. Σημείο αναφοράς των τροπολογιών που προαναφέραμε ήταν πάντα η πολιτική βούληση των εκάστοτε κυβερνήσεων για

μεταρρυθμίσεις, σύμφωνα με τον συγγραφέα Κάτσικα Χ.(2009), οι οποίες θα συμβάλλουν α) στην προσπάθεια εξάλειψης της παραπαιδείας, β) στην αντικειμενική αξιολόγηση των μαθητών κυρίως ως προς τη μετάβαση τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, γ) στις ίσες ευκαιρίες, δ) στο άνοιγμα και την ομαλή λειτουργία Πανεπιστημιακών σχολών ανά την Ελλάδα, ε) στην ελεύθερη με κριτήρια βαθμολογικά και συνάμα τη δωρεάν πρόσβαση σε αυτά, στ) στην εξάλειψη του πιστικού συστήματος εξέτασης στο Λύκειο, το οποίο προσδιορίζει σε μεγάλο βαθμό την επιτυχή πρόσβαση στα Πανεπιστήμια, με αποτέλεσμα να τροφοδοτείται με περίσσιο άγχος ο μαθητής και το οικογενειακό του περιβάλλον και τέλος, ζ) στην καταπολέμηση της αποστήθισης και απομνημόνευσης με τη μέθοδο της ‘παπαγαλίας’, φαινόμενο πολύ διαδεδομένο τα τελευταία χρόνια. Η εφαρμογή των τροπολογιών αυτών διαχωρίζει σε τέσσερις περιόδους την πρόσφατη εκπαιδευτική μεταρρύθμιση.

2.2 Η πρώτη μεταρρυθμιστική περίοδος

Το Νοέμβριο του 1978, ο υφυπουργός Παιδείας Βασίλης Κοντογιαννόπουλος ανήγγειλε το νέο τρόπο εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Σύμφωνα με τις νέες εξαγγελίες, οι μαθητές θα έδιναν εξετάσεις στις δύο τελευταίες τάξεις του Λυκείου και τα αποτελέσματά τους θα αξιολογούνταν όχι μόνο για τη σχολική πορεία του μαθητή (προαγωγή – απόλυση) αλλά και ως κριτήρια για την εισαγωγή του στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.

Το πρωτοσέλιδο της εφημερίδας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 9/11/1978, που κυκλοφόρησε με το εξής λογότυπο: «ΧΩΡΙΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ 1980 Η ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ» και η παράλληλη εξαγγελία του τότε Υφυπουργού πως «η εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση δε θα εξαρτάται στο εξής από παράγοντες όπως τα φροντιστήρια» Β. Κοντογιαννόπουλου, καμία σχέση δεν είχε με την πραγματική εξέλιξη και το αποτέλεσμα των μεταρρυθμίσεων. Ο αριθμός των φροντιστηριακών μονάδων Πανελληνίως από 500 που ήταν αυξήθηκε σε 1000 μέσα σε μια πενταετία. Ο λόγος ήταν η «καινοτομία» των Πανελληνίων Εξετάσεων, δηλαδή η διπλή εξεταστική δοκιμασία (Β΄ και Γ΄ Λυκείου) η οποία όξυνε τις εκπαιδευτικές ανισότητες και «καθιέρωσε» την ταχύτερη εξάπλωση των φροντιστηρίων, καθώς μετέτρεψε τη Λυκειακή Βαθμίδα σε εξεταστικό κέντρο. Παράλληλα, η βασική «καινοτομία» των Πανελληνίων Εξετάσεων, όχι μόνο δεν

έφερε την Ελεύθερη Εισαγωγή στα Πανεπιστήμια, αντίθετα, μείωσε τον αριθμό των υποψηφίων. Αυτό οφείλεται στη διπλή εξέταση Β΄ και Γ΄ Λυκείου και στο γεγονός ότι οι υποψήφιοι πλέον είναι μόνο οι απόφοιτοι της Γ΄ τάξης του Λυκείου του ίδιου ακαδημαϊκού έτους. Την ίδια στιγμή, ως φυσική συνέπεια ήταν να αυξηθεί η φοιτητική μετανάστευση στο εξωτερικό κατά 20% από το 1979 και μέχρι το 1983 και να μειωθεί ο αριθμός των υποψηφίων στην Τριτοβάθμια Ελληνική Εκπαίδευση από 91.000 σε 78.000.

2.3 Δεύτερη μεταρρυθμιστική περίοδος

Από το 1984-1998 οι Πανελλήνιες Εξετάσεις μετονομάστηκαν σε Γενικές Εξετάσεις και μπήκαν στο εκπαιδευτικό προσκήνιο οι κατευθυντήριες Δέσμες. Σύμφωνα με τις επίσημες ανακοινώσεις του ΥΠΕΠΘ και με Υπουργό παιδείας τον Γ. Αρσένη, το νέο σύστημα στόχευε στην «ελάττωση της απορρύθμισης της λειτουργίας του Λυκείου» με τον περιορισμό των Γενικών Εξετάσεων μόνο στη Γ΄ Λυκείου. Επίσης, στόχευε στην «αύξηση της ισότητας ευκαιριών» με το «άνοιγμα των Πανεπιστημίων» και «στον περιορισμό της εξάπλωσης των φροντιστηρίων».

Με κάποιες παραλλαγές, το σύστημα των Γενικών Εξετάσεων διατηρήθηκε μέχρι το 1998. Το αν εκπλήρωσε τους στόχους του το δείχνουν καθαρά τα παρακάτω αποκαλυπτικά στοιχεία που αναφέρει μετά από έρευνα ο συγγραφές Κάτσικας Χ. και η Εφημερίδα ΤΑ ΝΕΑ σε σχετικό άρθρο τον Μάιο του 2011 . Το ποσοστό των μαθητών της Γ΄ Λυκείου στην Αθήνα που παρακολούθησαν φροντιστήριο και ιδιαίτερα μαθήματα το 1984 ήταν 65% και το 1993 έφτασε το μέγιστο 95%. Από το 1984 μέχρι το 1988 στη διάρκεια των Γενικών Εξετάσεων οι βαθμοί των τριών τάξεων του Λυκείου λαμβάνονται υπόψη σε ποσοστό 25%, με αποτέλεσμα τη βαθμοθηρία και οι μαθητές που βαθμολογούνται με «άριστα» πενταπλασιάζονται. Από 2,3% τη σχολική χρονιά 1977/78 γίνονται 11,9% το 1985/86 για να καταλήξουν στο ποσοστό των 8,5% το 1994, όταν πια καταργήθηκε το καθεστώς συμμετοχής τους στα κριτήρια επιλογής των εξετάσεων.

2.4. Τρίτη μεταρρυθμιστική περίοδος

Το 1999 – 2004 οι Πανελλαδικές Εξετάσεις Ενιαίου Λυκείου καταργήθηκαν από τον Υπουργό Παιδείας Γεράσιμο Αρσένη. Το Υπουργείο Παιδείας με την εφαρμογή του νέου συγκεκριμένου συστήματος στόχευε :

1. Στο «τέλος των Γενικών Εξετάσεων» και στο «άνοιγμα των Πανεπιστημίων» που «θα κατάφερνε συντριπτικό χτύπημα στα φροντιστήρια».
2. Στη «μείωση του ανταγωνισμού για την κατάληψη μιας θέσης στα Τριτοβάθμια Ιδρύματα που θα αποκαταστήσει στο Λύκειο το κλίμα που απαιτείται για να λειτουργήσει παιδαγωγικά το σχολείο και όχι πια ανταγωνιστικά».
3. Στη «σταδιακή εξάλειψη των φραγμών στη μόρφωση».

Τα αποτελέσματα δεν επέφεραν τα αναμενόμενα, η προσπάθεια για ενισχυτική διδασκαλία στα σχολεία προκειμένου να επιτύχει την εξάλειψη των φροντιστηρίων η τότε κυβερνητική πολιτική απέτυχε. Υποβαθμίστηκε μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα η μορφωτική λειτουργία του Λυκείου. Τα δυο πρώτα χρόνια εφαρμογής του νέου συστήματος πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, χιλιάδες μαθητές, όχι μόνο δεν είχαν πρόσβαση στα ΑΕΙ-ΤΕΙ, αλλά «κόπηκαν» ακόμη και από τη δυνατότητα να ολοκληρώσουν τη Β΄ ή τη Γ΄ Λυκείου. Το 1999, με την πρώτη εφαρμογή του, το νέο σύστημα «κατασπάραξε» 30 χιλιάδες μαθητές, το 1/3 του μαθητικού πληθυσμού της Β΄ Λυκείου. Στα τελευταία του, το 2004, αξιολόγησε ένα στα δυο παιδιά που φοιτούσαν στη Β΄ Λυκείου με βαθμό χαμηλότερο της βάσης. Η διαρροή των μαθητών από τη Β΄ στη Γ΄ Λυκείου από 4,4 % των μαθητών το 1993/94 έφτασαν το 2000 στο 25%.

Παράλληλα, ενώ το 1994 το ποσοστό των μαθητών της Β΄ και Γ΄ Λυκείου στην Αθήνα που παρακολουθούσαν φροντιστήριο και ιδιαίτερα μαθήματα ανέρχονται κατά μέσο όρο σε 55 – 60%, το 2000 ξεπέρασαν το 85%. Μόνο μέσα στα δυο πρώτα χρόνια εφαρμογής του νέου συστήματος 1999 – 2000 αυξήθηκαν κατά 50% οι ιδιωτικές δαπάνες για φροντιστήρια και ιδιαίτερα μαθήματα.

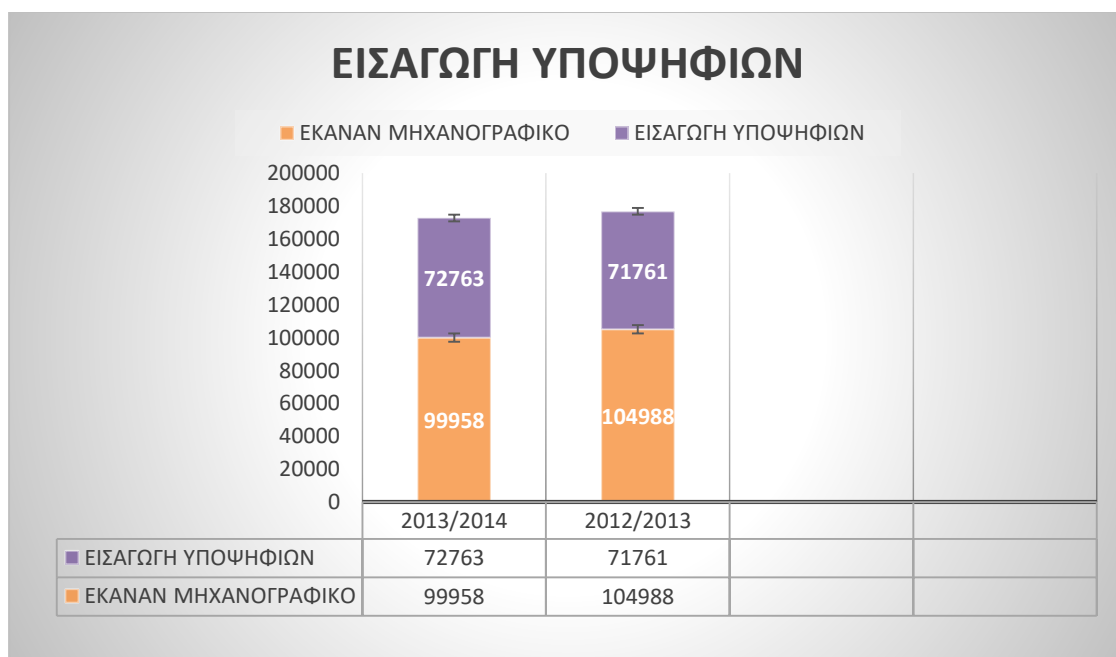
2.5 Τέταρτη μεταρρυθμιστική περίοδος

Το 2005-2013 οι Πανελλαδικές εξετάσεις επανέρχονται με την ταυτόχρονη οριοθέτηση της βάσης του 10. Από το 2005 το ΥΠΕΠΘ και συγκεκριμένα η Υπουργός Μ. Γιαννάκου, επιβάλλει την περιβόητη «βάση του 10», την οποία παρουσίασε ως ελιξίριο που θα δώσει τη δυνατότητα στο Λύκειο να οικοδομήσει «τη μορφωτική του αποστολή και δυναμική ως σχολείο γενικής μόρφωσης». Σκοπός του ήταν να καλλιεργήσει «το ενδιαφέρον των μαθητών για την απόκτηση της γνώσης στο σύνολο των μαθημάτων του Λυκείου», με τη μείωσή τους σε 6 με 7 επιπέδου

πανελληνίων εξετάσεων, ώστε να «αυξήσει τον ελεύθερο χρόνο των μαθητών» και «να περιορίσει τα φροντιστήρια.

Η πραγματικότητα ήταν εντελώς διαφορετική και καταστροφική για τη Δημόσια εκπαίδευση, καθώς δεν επρόκειτο παρά για μια επιχείρηση νομιμοποίησης του εξοστρακισμού των πιο αδύναμων κοινωνικά και μαθησιακά ατόμων, καθώς και για τον περιορισμό της εισαγωγής τέτοιων ατόμων στα Πανεπιστήμια. Συνέπεια αυτού, υπήρξε μεγάλο όφελος για τα Κέντρα Ελευθέρων Σπουδών και τα ιδιωτικά κολλέγια. Όπως προκύπτει από τον πίνακα 2.5.1, οι υποψήφιοι που δεν εισήχθησαν σε κάποιο ανώτατο ίδρυμα και αποτελούν εξαιρετικά μεγάλο ποσοστό του συνόλου, ωθούνται προς το ιδιωτικά κέντρα. Συνεπώς, υπάρχει πληθώρα έτοιμης πελατείας, απότοκος του συστήματος εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Τα φροντιστήρια δεν περιορίστηκαν σε αριθμό και από το χρόνο εφαρμογής της βάσης του 10, μέσα σε μόλις τρία χρόνια, έμειναν ακάλυπτες 50.000 θέσεις σε ΑΕΙ-ΤΕΙ. Βέβαια, η νέα αυτή ρύθμιση είχε σαν αποτέλεσμα την ανάπτυξη της ιδιωτικής εκπαίδευσης και τη ραγδαία αύξηση των φροντιστηριακών μονάδων της χώρας και το Λύκειο εξακολουθούσε απλά να αποτελεί εξεταστικό κέντρο και όχι κέντρο καλλιέργειας και μόρφωσης των εκπαιδευομένων.

Διάγραμμα 2.5.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ

Πηγή : Esos δευτεροβάθμια εκπαίδευση

3. Οι βαθμίδες εκπαίδευσης στην Ελλάδα

Το εκπαιδευτικό σύστημα στην Ελλάδα χωρίζεται σε τρεις κατηγορίες. Ξεκινάει από το πρώτο σκαλοπάτι του επιπέδου μόρφωσης των νέων, την Πρωτοβάθμια, συνεχίζει με τη Δευτεροβάθμια και καταλήγει στο υψηλότερο σκαλοπάτι με την Τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Πιο αναλυτικά παραθέτουμε τα χαρακτηριστικά για τις τρεις βαθμίδες εκπαίδευσης που εφαρμόζονται στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια:

- 1) Το Νηπιαγωγείο το οποίο διαρκεί από ένα μέχρι και δύο έτη και το Δημοτικό το οποίο είναι υποχρεωτικό για τους μαθητές από 6 έως 12 ετών συνιστούν την Πρωτοβάθμια υποχρεωτική εκπαίδευση στην Ελλάδα. Σκοπός της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σύμφωνα με το ΦΕΚ 167 (Ν.1566), είναι να συμβάλει στην ανάπτυξη των διανοητικών και ψυχοσωματικών δυνάμεων των μαθητών, ώστε, ανεξάρτητα από φύλο και καταγωγή, να έχουν τη δυνατότητα

να εξελιχθούν σε ολοκληρωμένες προσωπικότητες και να ζήσουν δημιουργικά.

- 2) Η Δευτεροβάθμια αποτελείται από δυο κύκλους εκπαίδευσης, ο πρώτος είναι το Γυμνάσιο το οποίο είναι τριετούς υποχρεωτικής φοίτησης και ο δεύτερος είναι το Λύκειο, μη υποχρεωτικό, επίσης τριετές και περιλαμβάνει τα γενικά, κλασικά, εκκλησιαστικά, τεχνικά-επαγγελματικά, ενιαία πολυκλαδικά Λύκεια. Εναλλακτικά, υφίστανται Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης σχολές, στις οποίες μπορούν να φοιτήσουν οι μαθητές και να ολοκληρώσουν εκεί τις σπουδές τους πριν βγουν στην αγορά εργασίας.
- 3) Η Ανώτερη βαθμίδα εκπαίδευσης είναι μη υποχρεωτική, σύμφωνα με τον ιδρυτικό νόμο-πλαίσιο του ΦΕΚ 173 και αποτελείται από τα Πανεπιστήμια, τα Πολυτεχνεία και τα Τεχνολογικής Εκπαίδευσης Δημόσια Ιδρύματα (ΑΤΕΙ). Τα ιδρύματα αυτά απαιτούν 4ετείς σπουδές, 5 χρόνια εκπαίδευσης στα Πολυτεχνεία και οι Ιατρικές σχολές έχουν διάρκεια 6 έτη μ την ολοκλήρωσή τους. Οι ειδικότερες αρχές και κανόνες λειτουργίας ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, η οργάνωση και οι επιμέρους στόχοι κάθε ιδρύματος καθώς και ο τρόπος εφαρμογής των λειτουργιών ορίζονται με τον εσωτερικό Κανονισμό Οργάνωσης και Λειτουργίας τους. Σύμφωνα με το Ν.4009 του ΦΕΚ Α 195/2011, οι φοιτητές των Πανεπιστημίων και των ΤΕΙ που παρακολουθούν τον πρώτο κύκλο σπουδών ονομάζονται προπτυχιακοί φοιτητές, εκείνοι που παρακολουθούν τον δεύτερο κύκλο σπουδών είναι οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και όσοι παρακολουθούν τον τρίτο κύκλο σπουδών ονομάζονται υποψήφιοι Διδάκτορες. Φοιτητές μερικής φοίτησης είναι αυτοί που πληρούν τις προϋποθέσεις σύμφωνα με το άρθρο 33 παράγραφο 3 και αξιώνουν την κατάκτηση του τίτλου σπουδών με χρονικό περιορισμό διπλάσιο από τα εξάμηνα σπουδών της σχολής.

Τέλος, ενεργοί φοιτητές είναι όσοι έχουν εγγραφεί στο ακαδημαϊκό έτος για πρώτη φορά σύμφωνα με το άρθρο 33 Παρ.11 του Ν. 4009/2011 και δεν έχουν υπερβεί το χρονικό περιθώριο ολοκλήρωσης της φοίτησης, δηλαδή είναι μέσα στα πλαίσια των εξαμήνων συν τέσσερα (4) μέχρι την ολοκληρωτική λήψη του τίτλου σπουδών. Οι Ακαδημίες ανήκουν και αυτές στη σφαίρα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και αναφέρονται στον στρατό και στον Κλήρο. Εκτός από τα προπτυχιακά προγράμματα υπάρχουν και τα

μεταπτυχιακά τα οποία είναι μέχρι τριετούς διάρκειας και τέλος τα Διδακτορικά από 3 έως και 6 χρόνια.

3.1 Η Πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Η Πρωτοβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα από το 1833 όπου επιτεύχθηκε η απελευθέρωση & επανίδρυση του Ελληνικού κράτους κατοχυρώθηκε και νομοθετικά. Μέχρι το 1834 (Λέφας 1942), τα σχολεία λειτουργούσαν χωρίς σύστημα. Δεν υπήρχαν, ούτε βιβλία εγκεκριμένα, ούτε αναλυτικά προγράμματα, ούτε μαθήματα, αλλά ούτε το διδακτικό προσωπικό είχε τα κατάλληλα προσόντα. Ο νόμος «περί δημοτικών σχολείων» (ΦΕΚ 11/3-3-1834), το πρώτο εκπαιδευτικό νομοθέτημα στον ελλαδικό χώρο μετά την απελευθέρωση, θεσμοθετήθηκε από τους Βαυαρούς την περίοδο της αντιβασιλείας για τα Δημοτικά σχολεία και ίσχυσε ως την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1929 με ελάχιστες τροποποιήσεις. Η νηπιακή και προ-νηπιακή μαθητική εκπαίδευση κατοχυρώθηκε πολύ αργότερα καθώς οι οικονομικές συνθήκες του κράτους δεν επέτρεπαν την εφαρμογή της. Οι πρώτες προσπάθειες έγιναν με ιδιωτική πρωτοβουλία τον 19^ο αιώνα από φιλέλληνες, όπου ως εκπρόσωποι χριστιανικών κατά κανόνα προτεσταντικών και καθολικών σωματείων, με το λεγόμενο σχέδιο «Anderson» το οποίο υλοποιήθηκε σε συνεργασία με τον Καποδίστρια. Οι αποκαλούμενοι λοιπόν «**μισσιονάριοι**» όπως αναφέρει σε διατριβή της η Πανταζή-Θαναηλάκη Κ. (2003), από την Ευρώπη και την Αμερική, ήρθαν με σκοπό να βοηθήσουν στα εκπαιδευτικά το νεοσύστατο κράτος.

Το ενδιαφέρον του κράτους για την προσχολική αγωγή εκτός από την υποχρεωτική Δημοτική, εκδηλώθηκε για πρώτη φορά το 1895 με τον μεταρρυθμιστικό Νόμο ΒΤΜΘ' από τον Γεώργιο Α' Βασιλιά των Ελλήνων και το νηπιαγωγείο να περιλαμβάνει στις υποχρεώσεις του τη φυσική, συναισθηματική, κοινωνική και διανοητική ανάπτυξη των νηπίων η οποία ευνοείται αποφασιστικά για όλα τα νήπια. Γίνεται επίσης αισθητή η ανάγκη να δοθεί υψηλή προτεραιότητα στη διετή προσχολική φοίτηση, φροντίζοντας παράλληλα τους τρόπους με τους οποίους θα μπορέσει η πολιτεία να εξασφαλίσει τις προϋποθέσεις φοίτησης όλων των νηπίων.

3.1.1 Αναφορά στο αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών (Α.Π.Σ.) της υποχρεωτικής Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης

Το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών της υποχρεωτικής εκπαίδευσης καταρτίζεται από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, εγκρίνεται από το Υπουργείο Παιδείας, ακολουθείται από τους εκπαιδευτικούς και παρέχεται δωρεάν. Υφίσταται και η Ιδιωτική πρωτοβουλία στην υποχρεωτική εκπαίδευση εκτός από τη Δημόσια. Τόσο η ιδιωτική όσο και η Δημόσια Πρωτοβάθμια εκπαίδευση διέπονται από τους ίδιους κανόνες λειτουργίας, έχουν κοινό πρόγραμμα διδασκαλίας και αποδίδουν ισότιμους τίτλους σπουδών. Στο πρόσφατο παρελθόν με τα Προεδρικά Διατάγματα του 200/1998 άρθρο 3 (για το νηπιαγωγείο) και 201/1998 άρθρο 3 (για το δημοτικό σχολείο) που δημοσιεύτηκαν στο Φ.Ε.Κ. 161/13-7/1998 περί οργάνωσης και λειτουργίας Δημοτικών σχολείων, κατοχυρώθηκε η ανάδειξη του σχολικού έτους των σχολείων Πρωτοβάθμιας Δημόσιας και Ιδιωτικής Εκπαίδευσης το οποίο θα αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου και θα λήγει στις 31 Αυγούστου του επόμενου έτους. Το διδακτικό έτος ξεκινάει την 1η Σεπτεμβρίου και τελειώνει στις 21 Ιουνίου του επόμενου έτους. Στο δημοτικό η διδασκαλία των μαθημάτων αρχίζει στις 11 Σεπτεμβρίου με τον Αγιασμό του σχολείου, με ευχές για καλή πρόοδο των μαθητών και μια εποικοδομητική σχολική χρονιά και λήγει στις 15 Ιουνίου του επόμενου έτους. Αποστέλλονται οι τίτλοι σπουδών των μαθητών της ΣΤ΄ τάξης για την εγγραφή τους στα γυμνάσια και χορηγούνται οι τίτλοι προόδου στο τέλος του σχολικού έτους. Αντίστοιχα, στο Νηπιαγωγείο οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες ξεκινούν στις 11 Σεπτεμβρίου και τελειώνουν στις 15 Ιουνίου του επόμενου έτους, ημέρα κατά την οποία χορηγούνται αναμνηστικά στα νήπια.

3.2 Η Δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα

Η Δευτεροβάθμια εκπαίδευση σύμφωνα με τη μεταρρύθμιση του 1997 αποτελεί μέρος της υποχρεωτικής εκπαίδευσης μόνο μέχρι τη λήξη του α΄ κύκλου της, δηλαδή μέχρι το τέλος του Γυμνασίου. Ως μη υποχρεωτική Δευτεροβάθμια εκπαίδευση και ως β΄ κύκλος Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αποτελεί η φοίτηση στις τρεις τάξεις του Λυκείου. Σκοπός του Γυμνασίου είναι να προωθήσει, μέσα στο πνεύμα του ευρύτερου σκοπού της εκπαίδευσης, την ολόπλευρη ανάπτυξη των μαθητών σε σχέση με τις δυνατότητες που έχουν στην ηλικία αυτή και τις αντίστοιχες απαιτήσεις της ζωής. Τα Δημόσια και τα Ιδιωτικά σχολεία της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης έχουν βάσει των νόμων 682/77-ΦΕΚ 244, ν.1566/85-ΦΕΚ167, ν.2986/2002-ΦΕΚ24, ν.3848/2010-

ΦΕΚ71, την ίδια οργάνωση και λειτουργία, ακολουθούν αμφότερα το εκάστοτε ισχύον ωρολόγιο και αναλυτικό πρόγραμμα διδασκαλίας, ενώ χορηγούν ισότιμους τίτλους σπουδών.

3.2.1 Δευτεροβάθμια Υποχρεωτική Εκπαίδευση

Η φοίτηση στα γυμνάσια είναι τριετούς διάρκειας από το 12ο έως το 15ο έτος της ηλικίας του μαθητή. Για την εγγραφή του μαθητή στην Α΄ Γυμνασίου απαιτείται απολυτήριο Δημοτικού. Για μαθητές άνω των 14 ετών, οι οποίοι εργάζονται, λειτουργούν Εσπερινά Γυμνάσια. Το **αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών** της υποχρεωτικής Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης καταρτίζεται από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, εγκρίνεται από το Υπουργείο Παιδείας και ακολουθείται από τους εκπαιδευτικούς κατά γράμμα. Δεν περιλαμβάνονται σε αυτό κλάδοι σπουδών, ούτε η παροχή εξειδίκευσης σε κάποιο τομέα. Επιτρέπεται η σύσταση Μουσικών & Αθλητικών Γυμνασίων βάση Προεδρικού Διατάγματος σε ορισμένες πόλεις και με κριτήρια εγγραφών που θέτει το αρμόδιο Υπουργείο. Τέλος, η ίδρυση και ιδιωτικής πρωτοβουλίας εκπαιδευτικών ιδρυμάτων υπάγεται στους ίδιους κανόνες με αυτή των δημοσίων και χορηγούν ισότιμους τίτλους σπουδών. Όλοι οι εκπαιδευτικοί που εργάζονται στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση οφείλουν να ακολουθούν τα προγράμματα σπουδών, να αξιολογούν τους μαθητές τους με γραπτές εξετάσεις και προφορικές, με εργασίες που εκτελούνται στο σχολείο ή στο σπίτι, μεμονωμένα ή σε συνεργασία με συμμαθητές τους.

3.2.2 Το νέο Γυμνάσιο

Βάσει του ΦΕΚ 1640, αποφασίστηκαν με Αριθμ. 93381/Δ2 οι αλλαγές στο Γυμνάσιο επί Υπουργίας Κ. Φίλη και έχουν ως εξής :

- Για την καλύτερη διαχείριση του διδακτικού χρόνου εντός του σχολικού έτους θα υιοθετηθεί και στο γυμνάσιο η διαίρεση σε δύο τετράμηνα αντί σε τρία τρίμηνα. Αυτό σε συνδυασμό με την παράλληλη διαφοροποίηση του τρόπου αξιολόγησης των μαθητών, όπως ακριβώς λειτουργεί το πρόγραμμα στο Λύκειο. Η διαίρεση αυτή μπορεί να συμβάλει στον περιορισμό του εξετασιοκεντρικού χαρακτήρα του γυμνασίου, μειώνοντας τον φόρτο εργασίας και το έντονο άγχος που προκαλούν τα συνεχή διαγωνίσματα στο 1ο και 2ο τρίμηνο, τα οποία στην πράξη μετέτρεπαν το ενδιαφέρον από τη

μαθησιακή στην εξεταστική διαδικασία. Επιπλέον, η θεσμοθέτηση των τετράμηνων προσφέρει στον εκπαιδευτικό τη δυνατότητα να γνωρίσει καλύτερα τους μαθητές και τις μαθήτριές του πριν τη παράδοση της πρώτης επίσημης αξιολόγησής τους. Έτσι, διευκολύνεται η υιοθέτηση της περιγραφικής αξιολόγησης, που προσφέρει ουσιαστική ανατροφοδότηση στους μαθητές και μπορεί να βελτιώσει ουσιαστικά τη διαδικασία μάθησης.

- Ο αριθμός των εβδομάδων του χρόνου που αφιερώνεται στη διδασκαλία αυξάνεται περιορίζοντας το χρόνο που διατίθεται στις προαγωγικές και απολυτήριες εξετάσεις.
 - Θα περιοριστούν τα μαθήματα που θα εξετάζονται στο τέλος του χρόνου στις προαγωγικές ή απολυτήριες εξετάσεις. Η αξιολόγηση των μαθητών στα μη εξεταζόμενα τον Ιούνιο μαθήματα θα στηρίζεται στους βαθμούς των τετραμήνων. Για όλα τα μαθήματα θα προβλέπεται ένα υποχρεωτικό ωριαίο διαγώνισμα στο 1ο τετράμηνο ανά γνωστικό αντικείμενο. Για τα μαθήματα για τα οποία δεν θα προβλέπονται προαγωγικές ή απολυτήριες εξετάσεις τον Ιούνιο θα προβλέπεται στο 2ο τετράμηνο ένα υποχρεωτικό ωριαίο διαγώνισμα ή, εναλλακτικά, μια συνθετική εργασία.
 - Θα γίνει μια παιδαγωγικά ενδεδειγμένη ελάφρυνση του εβδομαδιαίου ωρολογίου προγράμματος κατά 3 ώρες την εβδομάδα. Χάρη στην αύξηση του αριθμού των εβδομάδων που θα αφιερώνονται στη διδασκαλία εντός του σχολικού έτους παρέχεται η δυνατότητα για μια μείωση των εβδομαδιαίων ωρών ανά τάξη.
 - Διευκρινίζεται, ότι, οι λεγόμενες Βιωματικές Δράσεις και οι Συνθετικές Εργασίες, που εντάχθηκαν πριν τρία χρόνια ως διακριτά γνωστικά αντικείμενα στο ωρολόγιο πρόγραμμα, τώρα εντάσσονται ως τρόπος εργασίας, ως μέθοδος, στο πλαίσιο συγκεκριμένων γνωστικών αντικειμένων.
- Ειδικότερα:

α) Οι βιωματικές δραστηριότητες και τα project που προβλέπονταν στη «Σχολική και Κοινωνική ζωή», με στόχο την εξοικείωση των μαθητών με το νέο τους σχολείο και τους νέους συμμαθητές, εντάσσονται στη Γλωσσική Διδασκαλία της Α' τάξης, καθώς οι δύο πρώτες ενότητες του σχετικού σχολικού βιβλίου στοχεύουν στη γνωριμία των μαθητών με το νέο τους σχολείο. Οι πρώτες διδακτικές ώρες του μαθήματος θα αφιερωθούν στο ξεπέρασμα των ανησυχιών που προκαλεί ο άγνωστος χώρος και τα

άγνωστα πρόσωπα και στη σταδιακή ανάπτυξη του αισθήματος του ανήκειν στην ομάδα, στον εγκλιματισμό τους και στην κοινότητα του νέου τμήματος.

β) Οι δραστηριότητες που προβλέπονταν υπό τον τίτλο «Πολιτισμός και Δραστηριότητες Τέχνης» εντάσσονται στη Μουσική της Β΄ τάξης και στα Καλλιτεχνικά της Γ΄ τάξης. Σε αυτά τα γνωστικά αντικείμενα θα αφιερώνονται κάποιες εβδομάδες του σχολικού έτους σε βιωματικές δραστηριότητες σχετικές με τη μουσική, τα εικαστικά ή τον συνδυασμό τους με άλλες τέχνες.

γ) Στο δεύτερο τετράμηνο οι διδάσκοντες όλων των γνωστικών αντικειμένων θα έχουν τη δυνατότητα αντί ωριαίου διαγωνίσματος να προτείνουν στους μαθητές θέματα συνθετικών εργασιών και τα παραδοτέα να λαμβάνονται υπόψη στην ατομική αξιολόγηση των μαθητών για το δεύτερο τετράμηνο.

δ) Για την καλύτερη παρακολούθηση του ωρολογίου προγράμματος από την πλευρά των μαθητών, θα δοκιμασθεί πιλοτικά σε ορισμένα σχολεία μια αύξηση της διάρκειας των διαλειμμάτων. Με αυτό το μέτρο οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί θα προφταίνουν να εκτονωθούν από την ένταση του μαθήματος, να πάρουν ενέργεια με κάποιο μικρογεύμα αλλά και να επικοινωνήσουν με τους συμμαθητές ή τους συναδέλφους τους, κάτι που συμβάλλει στο καλό κλίμα μέσα στη σχολική μονάδα.

Προφανώς, οι αλλαγές στο ωρολόγιο πρόγραμμα θα συνοδεύονται από αντίστοιχη αναμόρφωση της διδακτέας ύλης των γνωστικών αντικειμένων των οποίων οι ώρες θα μειωθούν. Και για τα υπόλοιπα μαθήματα όμως κρίνεται σημαντικό η διδακτέα ύλη να βρίσκεται σε πραγματική αντιστοιχία με τον διαθέσιμο διδακτικό χρόνο, έτσι ώστε να είναι εφικτή η αξιοποίηση μεθόδων ενεργητικής μάθησης στη σχολική τάξη (η συνεργατική διδασκαλία, η διερευνητική μάθηση, τα project απαιτούν, γενικά, περισσότερο χρόνο). Η εξασφάλιση χρόνου για την αξιοποίηση αυτών των μεθόδων είναι κρίσιμης σημασίας, γιατί η ενεργητική συμμετοχή των μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία τους βοηθά να κατακτούν, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, τη γνώση κατά τη διάρκεια του μαθήματος και βελτιστοποιεί τα μαθησιακά αποτελέσματα. Παράλληλα, η ενεργητική συμμετοχή καλλιεργεί την κριτική σκέψη αυτών. Ο γενικότερος σκοπός λοιπόν των επιτροπών οι οποίες συστάθηκαν στο πλαίσιο του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής ήταν ο περιορισμός της έκτασης της διδακτέας ύλης, με την άρση επικαλύψεων, την αφαίρεση όσων ενοτήτων κριθούν ως λιγότερο αναγκαίες.

3.3 Δευτεροβάθμια μη υποχρεωτική εκπαίδευση

Η Δευτεροβάθμια μη υποχρεωτική εκπαίδευση περιλαμβάνει: τα Γενικά Λύκεια (ΓΕ.Λ.), τα Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑ.Λ.) και τις Επαγγελματικές Σχολές (ΕΠΑ.Σ.). Στόχος της η ολοκλήρωση των σκοπών της γενικής εκπαίδευσης. Πρόσβαση σε αυτήν έχουν όλοι οι απόφοιτοι Γυμνασίου.

3.3.1 Τα Γενικά Λύκεια ΓΕ.Λ.

Το «Γενικό Λύκειο» αποτελεί εκπαιδευτική μονάδα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, παροχής γενικής παιδείας και βαθμιαίας εμβάθυνσης και εξειδίκευσης στα επιμέρους γνωστικά αντικείμενα. Η φοίτηση στο Λύκειο είναι τριετής, ενώ στα Εσπερινά Λύκεια η φοίτηση διαρκεί τέσσερα (4) χρόνια και δίνει την δυνατότητα επιλογής φοίτησης στο Γενικό ή στο Επαγγελματικό Λύκειο. Για να γίνει αποδεκτός κάποιος σε Εσπερινό Λύκειο απαιτείται βεβαίωση και απόδειξη πρωινής εργασίας, καθώς και το απολυτήριο Γυμνασίου, το οποίο απαιτείται και για τη φοίτηση στο ημερήσιο Λύκειο²⁵. Σε αντιστοιχία με όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης που προαναφέραμε υπάρχουν τόσο Δημόσιες όσο και Ιδιωτικές σχολές οι οποίες δεν υφίστανται διαφοροποιήσεις, ούτε ως προς το ωρολόγιο πρόγραμμα, ούτε ως προς το αναλυτικό πρόγραμμα διδασκαλίας και οι ομώνυμοι χορηγούμενοι τίτλοι σπουδών είναι ισότιμοι. Εκτός από τα Ελληνικά σχολεία, επιτρέπεται και η ίδρυση και λειτουργία ξένων Ιδιωτικών Λυκείων τα οποία κατανέμονται στις τρεις ίδιες κατηγορίες που ισχύουν και για την υποχρεωτική δευτεροβάθμια Δημόσια εκπαίδευση.

3.3.2 Τα Επαγγελματικά Λύκεια ΕΠΑ.Λ.

Τα Επαγγελματικά Λύκεια διακρίνονται σε Ημερήσια και Εσπερινά. Τα Λύκεια αυτά ιδρύονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών και κατόπιν δημοσίευσης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η φοίτηση στα Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑΛ), σύμφωνα με τη Γενική Διεύθυνση Σπουδών Πρωτοβάθμιας & Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης διαρκεί τρία έτη. Στην Α΄ τάξη ΕΠΑ.Λ. εφαρμόζεται πρόγραμμα μαθημάτων τριάντα πέντε (35) συνολικά ωρών εβδομαδιαίως. Ειδικότερα, εφαρμόζεται εκπαιδευτικό πρόγραμμα είκοσι δύο (22) ωρών εβδομαδιαίως, με δέκα (10) μαθήματα Γενικής Παιδείας, που είναι κοινό για όλους τους μαθητές και εκπαιδευτικό πρόγραμμα δέκα τριών (13) ωρών εβδομαδιαίως, που αποτελείται από τέσσερα (4) έως και έξι (6) μαθήματα Ειδικοτήτων ανά Ομάδα Προσανατολισμού. Στη Β΄ & Γ΄ τάξη αναφερόμαστε αναλυτικά στον παρακάτω πίνακα 3.3.2α).

Πίνακας 3.3.2α) ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΛΥΚΕΙΑ & ΣΧΟΛΕΣ

ΤΟΜΕΙΣ Β' ΤΑΞΗΣ ΕΠΑΛ	ΤΟΜΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ ΕΠΑΛ
Γεωπονία Τροφίμων/Περιβάλλοντος	Τεχνικός Φυτικής Παραγωγής Τεχνικός Ζωικής Παραγωγής Τεχνικός Τεχνολογίας Τροφίμων και Ποτών Τεχνικός Ανθοκομίας και Αρχιτεκτονικής Τοπίου
Τομέας Διοίκησης και Οικονομίας	Υπάλληλος Διοίκησης και Οικονομικών Υπηρεσιών Υπάλληλος Τουριστικών Επιχειρήσεων Υπάλληλος Εμπορίας και Διαφήμισης Υπάλληλος Αποθήκης και Συστημάτων Εφοδιασμού
Τομέας Δομικών Έργων, Δομημένου Περιβάλλοντος και Αρχιτεκτονικού Σχεδιασμού	τεχνικούς φυτικής παραγωγής τεχνικούς ζωικής παραγωγής τεχνολογίας τροφίμων/ποτών ανθοκομίας /αρχιτεκτονικής
Τομέας Εφαρμοσμένων Τεχνών	Γραφικών Τεχνών Αργυροχρυσοχοΐας Συντήρησης Έργων Τέχνης Αποκατάστασης Σχεδίασης και Παραγωγής Ενδύματος Σχεδιασμού Διακόσμησης Εσωτερικών Χώρων Επιτιλοποΐας Ξυλογλυπτική
Τομέας Ηλεκτρολογίας, Ηλεκτρονικής και Αυτοματισμού	τεχνικός Ηλεκτρονικών και Υπολογιστικών Συστημάτων, Εγκαταστάσεων, Δικτύων και Τηλεπικοινωνιών Τεχνικός Ηλεκτρολογικών Συστημάτων, Εγκαταστάσεων και Δικτύων Τεχνικός Αυτοματισμού
Τομέας Μηχανολογίας	Τεχνικός Μηχανολογικών Εγκαταστάσεων και Κατασκευών Τεχνικός Θερμικών και Υδραυλικών Εγκαταστάσεων και Τεχνολογίας Πετρελαίου και Φυσικού Αερίου Τεχνικός Εγκαταστάσεων Ψύξης Αερισμού και Κλιματισμού Τεχνικός Οχημάτων Τεχνικός Μηχανοσυνθέτης Αεροσκαφών
Τομέας Ναυτιλιακών Επαγγελματιών (Η) Τομέας Πληροφορικής	Πλοίαρχος Εμπορικού Ναυτικού Μηχανικός Εμπορικού Ναυτικού
Τομέας Υγείας Πρόνοιας Ευεξίας	Βοηθός Νοσηλεύτη Βοηθός Βρεφονηπιοκόμων Βοηθός Φυσικοθεραπευτή Βοηθός Οδοντοτεχνίτη Βοηθός Ακτινολογικών Εργαστηρίων Βοηθός Φαρμακείου Αισθητικής Τέχνης Κομμωτικής Τέχνης
Τομέας Πληροφορικής	Τεχνικός Εφαρμογών Πληροφορικής Τεχνικός Η/Υ και Δικτύων Η/Υ

ΠΗΓΗ: ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ, ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΤΟΜΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ (ΕΠΑ.Λ.) ΤΟΥ Ν. 4386/2016 (Α' 83) ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥΣ.

Όσον αφορά στην πρόσβαση των απόφοιτων Επαγγελματικών Λυκείων στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση ισχύουν τα εξής :

Οι υποψήφιοι εξετάζονται σε τέσσερα (4) μαθήματα της Γ' Τάξης Ημερήσιων και Δ' Τάξης Εσπερινών ΕΠΑ.Λ., δύο (2) μαθήματα γενικής παιδείας με συντελεστή βαρύτητας 1,5 και δύο (2) μαθήματα ειδικότητας με συντελεστή βαρύτητας 3,5 τα οποία καθορίζονται με υπουργική απόφαση που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Οι εξετάσεις για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση διεξάγονται, μετά την απόλυση του μαθητή από το Επαγγελματικό Λύκειο, σε πανελλαδικό επίπεδο με θέματα από την εξεταστέα ύλη της τάξης αυτής που προκύπτουν αποκλειστικά από κεντρική επιτροπή εξετάσεων. Οι ειδικές πανελλαδικές εξετάσεις μπορούν να επαναλαμβάνονται κατά το ίδιο σχολικό έτος, με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων, κατόπιν ειδικά αιτιολογημένης γνώμης του Εθνικού Οργανισμού Εξετάσεων.

3.3.3 Ιδιωτικά Επαγγελματικά Λύκεια

Τα ιδιωτικά Επαγγελματικά Λύκεια δεν ανήκουν στο κράτος, είναι τα αντίστοιχα προς τα Δημόσια Επαγγελματικά Λύκεια. Ιδρύονται και λειτουργούν από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου. Διέπονται από τις διατάξεις του Ν. 682/1977-ΦΕΚ 244. Υπάγονται στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, το οποίο ασκεί την κατά νόμο εποπτεία με τις περιφερειακές του υπηρεσίες. Έχουν την ίδια οργάνωση με τα αντίστοιχα Δημόσια και ακολουθούν το ισχύον για αυτά ωρολόγιο και αναλυτικό πρόγραμμα διδασκαλίας και ωράριο λειτουργίας. Οι τίτλοι σπουδών που χορηγούνται από τα Ιδιωτικά ΕΠΑ.Λ. είναι ισότιμοι με τους αντίστοιχους τίτλους των Δημοσίων.

3.3.4. Οι Επαγγελματικές σχολές ΕΠΑΣ.

Οι Επαγγελματικές σχολές, απευθύνονται σε μαθητές οι οποίοι επιθυμούν να φοιτήσουν σε ειδικότητες που δεν απαιτούν ισχυρή θεωρητική υποστήριξη, αλλά επικεντρώνονται στην πρακτική εξάσκηση, ώστε οι απόφοιτοί τους να εντάσσονται άμεσα στην αγορά εργασίας ως ειδικευμένοι τεχνίτες. Οι σχολές ΕΠΑΣ ανήκουν στη Δευτεροβάθμια Επαγγελματική Εκπαίδευση σύμφωνα με το ΦΕΚ146-Ν.3475/2006.Οι μαθητές στις σχολές **ΕΠΑΣ του ΟΑΕΔ**, φοιτούν σε ένα σύστημα

Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, το οποίο περιλαμβάνει θεωρητική εκπαίδευση και παράλληλη πρακτική άσκηση. Μέρος της αμοιβής της πρακτικής άσκησης των μαθητών (που αντιστοιχεί σε 11 € την ημέρα ανά ασκούμενο μαθητή) αναμένεται να συγχρηματοδοτηθεί από το ΕΚΤ (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) στο πλαίσιο του ΕΠΑΝΑΔ (Τομέας Δια Βίου Μάθησης για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020). Στον ΟΑΕΔ λειτουργούν 51 ΕΠΑΣ μαθητείας. Η φοίτηση διαρκεί 2 έτη, κατά τη διάρκεια των οποίων οι μαθητές παρακολουθούν θεωρητικά και εργαστηριακά μαθήματα στην ΕΠΑΣ (1 πρωινό και 4 απογευματινά). Παράλληλα, (για 4 ή 5 ημέρες την εβδομάδα), πραγματοποιούν πρακτική άσκηση σε εργασίες συναφείς προς την ειδικότητά τους. Την ημέρα, που φοιτούν οι μαθητές στο σχολείο, (πρωινό ωράριο), δεν ασκούνται πρακτικά στον εργοδότη, αν το ωράριο εργασίας της επιχείρησης συμπίπτει με το πρωινό ωράριο παρουσίας των μαθητών στο Σχολείο. Η φοίτηση στις σχολές ΕΠΑ.Σ. περιλαμβάνει τις τάξεις Α' και Β' οι οποίες είναι οργανωμένες σε τμήματα ειδικότητας. Στην περίπτωση που εφαρμόζονται προγράμματα άσκησης στο επάγγελμα ή προγράμματα μαθητείας, η φοίτηση μπορεί να επιμηκύνεται έως και ένα έτος ακόμη και τα προγράμματα διδασκαλίας περιλαμβάνουν μαθήματα τεχνικά, επαγγελματικά και εργαστηριακές ασκήσεις.

Στην Α' τάξη των ΕΠΑ.Σ. εγγράφονται:

- Κάτοχοι απολυτηρίου Γενικού ή Ενιαίου Λυκείου με την προϋπόθεση πως δεν έχουν κλείσει το 23^ο έτος της ηλικίας τους.
- Όσοι προάγονται στη Β' τάξη των Επαγγελματικών ή Γενικών Λυκείων.
- Κάτοχοι πτυχίου ΕΠΑ.Σ. για την απόκτηση άλλης ειδικότητας.
- Μαθητές της Γ' τάξης Εσπερινού

Οι απόφοιτοι έχουν δικαίωμα:

1) να λάβουν άδεια ασκήσεως επαγγέλματος

2) να εγγράφονται στα ΙΕΚ.

Στους αποφοίτους των ΕΠΑ.Σ. χορηγείται πτυχίο το οποίο τους παρέχει τη δυνατότητα να λάβουν άδεια ασκήσεως επαγγέλματος και να εγγράφονται στα Ι.Ε.Κ. Τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων των ΕΠΑ.Σ. καθορίζονται από τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 6 του ΦΕΚ18-Ν. 2009/1992.

3.3.5. Οι Ιδιωτικές Επαγγελματικές Σχολές

Οι Ιδιωτικές επαγγελματικές σχολές δεν ανήκουν στο κράτος, είναι αντίστοιχες με τις Δημόσιες. Ιδρύονται και λειτουργούν από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου. Διέπονται από τις διατάξεις του ΦΕΚ244-Ν.682/1977. Υπάγονται στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, το οποίο ασκεί την κατά νόμο εποπτεία με τις περιφερειακές του υπηρεσίες. Έχουν την ίδια οργάνωση με τα αντίστοιχα Δημόσια και ακολουθούν το ισχύον για αυτά ωρολόγιο και αναλυτικό πρόγραμμα διδασκαλίας και ωράριο λειτουργίας. Οι τίτλοι σπουδών που χορηγούνται από τα Ιδιωτικά ΕΠΑ.Λ. είναι ισότιμοι με τους αντίστοιχους τίτλους των Δημοσίων.

3.4 Το Νέο Λύκειο και το Εξεταστικό Σύστημα του 2016

Το Νέο Λύκειο 2015-2016 σύμφωνα με το ΦΕΚ Αρ. Φύλου 50-Ν.4327, Τεύχος Α΄, 14/5/2015 καθιερώθηκε και η πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση των μαθητών βασίζεται σε νέα δεδομένα.

Συγκεκριμένα παρατηρούμε στη Β΄ τάξη του Γενικού Λυκείου με το νέο σύστημα να καταργούνται οι κατευθύνσεις και στη θέση τους διαμορφώνονται στη Β΄ και Γ΄ Λυκείου οι Ομάδες Μαθημάτων Προσανατολισμού. Στη Β΄ Τάξη Ημερήσιου Γενικού Λυκείου εφαρμόζεται πρόγραμμα μαθημάτων που περιλαμβάνει :

1. μαθήματα γενικής παιδείας τριάντα (30) συνολικά διδακτικών ωρών εβδομαδιαίως.
2. δύο (2) Ομάδες Μαθημάτων Προσανατολισμού, Ανθρωπιστικών και Θετικών Σπουδών, πέντε (5) συνολικά διδακτικών ωρών εβδομαδιαίως έκαστην ομάδα, όπου οι μαθητές καλούνται να επιλέξουν τη μία.
3. Τα μαθήματα του κοινού εκπαιδευτικού προγράμματος (γενικής παιδείας).

Όσον αφορά στη δομή του ωρολογίου προγράμματος στη Γ΄ Λυκείου εφαρμόζεται πρόγραμμα μαθημάτων τριάντα δύο (32) ωρών, που περιλαμβάνει μαθήματα γενικής παιδείας δεκαπέντε (15) συνολικά διδακτικών ωρών εβδομαδιαίως, το πρόγραμμα μαθημάτων προσανατολισμού δεκαπέντε (15) συνολικά διδακτικών ωρών και τέλος ένα μάθημα επιλογής δύο (2) ωρών μεταξύ των εξής; α) Δεύτερη Ξένη γλώσσα (Αγγλικά ή Γαλλικά ή Γερμανικά), β) Ελεύθερο Σχέδιο, γ) Γραμμικό Σχέδιο, δ) Ιστορία της Τέχνης, ε) Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων και Υπηρεσιών (ΑΟΔΕΥ). Όσοι μαθητές

επιθυμούν να προετοιμαστούν για τις εξετάσεις των Ειδικών Μαθημάτων Ελεύθερου Σχεδίου και Γραμμικού Σχεδίου, δύνανται να δηλώσουν ότι θέλουν να παρακολουθήσουν και τα δύο μαθήματα, εκ των οποίων το ένα θα διδάσκεται αποκλειστικά μετά τη λήξη του ημερήσιου ωρολόγιο προγράμματος. Οι τρεις (3) Ομάδες Μαθημάτων Προσανατολισμού είναι οι εξής:

1^η Ανθρωπιστικών Σπουδών

2^η Θετικών Σπουδών

3^η Σπουδών Οικονομίας & Πληροφορικής

Τα μαθήματα διαμορφώνονται σύμφωνα με τον πίνακα 3.4.1 ως εξής:

Πίνακας 3.4.1 ΟΜΑΔΕΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΟΜΑΔΕΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ			
Μαθήματα	Ανθρωπιστικών Σπουδών	Θετικών σπουδών	Σπουδών οικονομίας και Πληροφορικής
1ο	Αρχαία Ελληνικά (5)	Μαθηματικά (5)	Μαθηματικά (5)
2ο	Ιστορία (3)	Φυσική (3)	ΑΟΘ (Αρχές Οικονομικής Θεωρίας) (3)
3ο	Λατινικά (3)	Χημεία (3)	Ιστορία (3)
4ο	Λογοτεχνία (2)	Βιολογία(2)	Α.Ε.Π.Π. (2)
5ο	Κοινωνιολογία (2)	Α.Ε.Π.Π. (2)	Κοινωνιολογία (2)

Σύνολο Ωρών	15	15	15
--------------------	-----------	-----------	-----------

ΠΗΓΗ: ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4327-ΦΕΚ50 ΕΠΕΙΓΟΝΤΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ, ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΚΑΙ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.

Τα πέντε (5) Επιστημονικά Πεδία στα οποία θα προσανατολιστούν οι επιλογές των μαθητών ως προς τις σχολές της επιλογής τους έχουν ως εξής:

1^ο Επιστημονικό Πεδίο (Ανθρωπιστικές, νομικές και Κοινωνικές Σπουδές)

2^ο Επιστημονικό Πεδίο (Τεχνολογικές & Θετικές Σπουδές)

3^ο Επιστημονικό Πεδίο (Σπουδές Υγείας & Ζωής)

4^ο Επιστημονικό Πεδίο (Παιδαγωγικές Σπουδές)

5^ο Επιστημονικό Πεδίο (Σπουδές Οικονομίας & Πληροφορικής)

Με Υπουργική απόφαση θα καταταχθούν τα τμήματα ΑΕΙ και ΑΤΕΙ στα παραπάνω επιστημονικά πεδία.

Στις εξετάσεις εισαγωγής στις Ανώτατες και Ανώτερες σχολές του σχολικού έτους 2015 -2016 και σύμφωνα με το νομοθετημένο σύστημα εισαγωγής, παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 4186/2013-ΦΕΚ193 (Α' 193) όπως έχει αντικατασταθεί με την παρ.2 του άρθρου 58 του ν. 4310/2014-ΦΕΚ258 (Α' 258), κάθε μαθητής της Γ' τάξης ημερησίου ή Δ' εσπερινού καλείται να επιλέξει και να δηλώσει εγγράφως στη διεύθυνση του Λυκείου που φοιτά το αργότερο μέχρι τις 20 Σεπτεμβρίου τη μία (1) **Ομάδα Προσανατολισμού** και μέχρι δύο (2) από τα τρία (3) Επιστημονικά Πεδία Εξειδίκευσης. Τα τέσσερα (4) μαθήματα της επιλογής του αντιστοιχούν στην ομάδα και απαιτούνται ώστε να ανοίξει το Επιστημονικό Πεδίο της επιλογής τους. Σε περίπτωση που ο υποψήφιος επιθυμεί να ανοίξει και δεύτερο Πεδίο υποχρεούται να δώσει και 5^ο μάθημα. Η τελική επιλογή των δύο (2) πεδίων γίνεται όταν οι υποψήφιοι επιλέξουν και ένα 5ο μάθημα **Γενικής Παιδείας (Γ.Π.) ή Ομάδας Προσανατολισμού(Ο.Π.)**. Πιο αναλυτικά η συσχέτιση των μαθημάτων με το ξεκλείδωμα και δεύτερου πεδίου δίδεται παρατίθεται στον παρακάτω πίνακα (3.4.2).

Πίνακας 3.4.2 Ομάδες Προσανατολισμού & Επιστημονικά Πεδία Εξειδίκευσης Νέου
Εξεταστικού Συστήματος 2015-2016

Επιστημονικά πεδία εξειδίκευσης		ΟΜΑΔΕΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ		
		Ανθρωπιστικών Σπουδών	Θετικών Σπουδών	Οικονομίας & Πληροφορικής
1ο	Ανθρωπιστικές Νομικές & Κοινωνικές Σπουδές	1.Νεοελληνική Γλώσσα (Γ.Π.) 2.Αρχαία (Ο.Π.) 3.Ιστορία (Ο.Π.) 4.Λατινικά (Ο.Π.)		1
2ο	Τεχνικές& Θετικές Σπουδές		1.Νεοελληνική Γλώσσα (Γ.Π.) 2.Φυσική (Ο.Π.) 3.Χημεία (Ο.Π.) 4.Μαθηματικά (Ο.Π.)	
3ο	Σπουδές Υγείας & Ζωής	1.Νεοελληνική Γλώσσα (Γ.Π.) 2.Αρχαία (Ο.Π.) 3.Ιστορία (Ο.Π.) 4.Βιολογία(Γ.Π.)	1.Νεοελληνική Γλώσσα (Γ.Π.) 2.Φυσική (Ο.Π.) 3.Χημεία (Ο.Π.) 4.Βιολογία (Ο.Π.)	1.Νεοελληνική Γλώσσα(Γ.Π.) 2.Μαθηματικά (Ο.Π.) 3.Α.Ε.Π.Π. (Ο.Π.) 4.Βιολογία Γ.Π.
4ο	Παιδαγωγικές Σπουδές	1.Νεοελληνική Γλώσσα (Γ.Π.) 2.Αρχαία (Ο.Π.) 3.Ιστορία (Ο.Π.) 4.Μαθηματικά Γ.Π.	1.Νεοελληνική Γλώσσα (Γ.Π.) 2.Φυσική (Ο.Π.) 3.Χημεία (Ο.Π.) 4.Ιστορία Γ.Π	1.Νεοελληνική Γλώσσα (Γ.Π.) 2.Μαθηματικά(Ο.Π.) 3.Α.Ε.Π.Π. (Ο.Π.) 4.Ιστορία (Γ.Π.)
5ο	Σπουδές Οικονομίας & Πληροφορικής			1.Νεοελληνική Γλώσσα (Γ.Π.) 2.Μαθηματικά (Ο.Π.) 3.Α.Ε.Π.Π. (Ο.Π.) 4.Αρχές Οικονομικής Θεωρίας (Ο.Π.)

Το βασικό κριτήριο για την εισαγωγή στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση, είναι οι βαθμοί των γραπτών επιδόσεων στα πανελλαδικώς εξεταζόμενα μαθήματα και καμία βαρύτητα δεν θα έχει ο Βαθμός Απόλυσης της Γ' Λυκείου. Στις Εξετάσεις Εισαγωγής του σχολικού έτους 2015-16 δίνονται στους μαθητές και στις μαθήτριες οι εξής δυνατότητες.

- Να δώσουν εξετάσεις σε τέσσερα (4) μαθήματα και να είναι υποψήφιοι καταρχάς σε ένα από τα πέντε Επιστημονικά Πεδία. Κάθε ομάδα προσανατολισμού έχει τρία κοινά μαθήματα που απαιτούνται στα Επιστημονικά Πεδία που έχει πρόσβαση η ομάδα προσανατολισμού .Το τέταρτο μάθημα δίνει και την κατεύθυνση του πεδίου.
- Αν οι υποψήφιοι επιθυμούν να έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης σε ένα δεύτερο Επιστημονικό Πεδίο, θα πρέπει να επιλέξουν και ένα 5ο μάθημα (Γενικής Παιδείας ή Ομάδας Προσανατολισμού), αλλά άλλου επιστημονικού πεδίου που θα επιλέξει ο εξεταζόμενος να εξετασθεί επιπλέον. Τα βοηθητικά μαθήματα τα οποία ξεκλειδώνουν τα πεδία στον πίνακα 3.4.2 αναγράφονται με κόκκινο χρώμα.
- Τέλος, με την εκπλήρωση της εξεταστικής διαδικασίας οι υποψήφιοι φοιτητές συμπληρώνουν το Μηχανογραφικό Δελτίο στο οποίο δηλώνουν τις σχολές της επιθυμίας τους με σειρά αύξουσας προτεραιότητας.

3.4.1 Ομάδα Προσανατολισμού Ανθρωπιστικών Σπουδών

- Εάν οι υποψήφιοι της ομάδας Προσανατολισμού Ανθρωπιστικών Σπουδών, εκτός από τα τρία κοινά μαθήματα, επιλέξουν να εξετασθούν και στα **Λατινικά Ομάδας Προσανατολισμού**, τότε εξασφαλίζουν πρόσβαση στο **1^ο Επιστημονικό Πεδίο**.
- Στη συνέχεια, αν εκτός από τα τρία κοινά μαθήματα επιλέξουν το μάθημα της **Βιολογίας Γενικής Παιδείας**, οι υποψήφιοι με μειωμένα μόρια εξασφαλίζουν πρόσβαση στο **3^ο Επιστημονικό Πεδίο**.

- Αν οι υποψήφιοι, εκτός από τα τρία κοινά μαθήματα, επιλέξουν και τα **Μαθηματικά Γενικής Παιδείας**, τότε ανοίγει το **4^ο Επιστημονικό Πεδίο** για τους εξεταζόμενους.

3.4.2 Ομάδα Προσανατολισμού Θετικών Σπουδών

- Αν οι υποψήφιοι της ομάδας Προσανατολισμού Θετικών Σπουδών, εκτός από τα τρία κοινά μαθήματα, επιλέξουν να εξετασθούν και στα **Μαθηματικά Ομάδας Προσανατολισμού**, τότε εξασφαλίζουν πρόσβαση στο **2^ο Επιστημονικό Πεδίο**.
- Εάν οι υποψήφιοι, εκτός από τα τρία κοινά μαθήματα, επιλέξουν και εξετασθούν στη **Βιολογία Ομάδας Προσανατολισμού**, τότε έχουν πρόσβαση στο **3^ο Επιστημονικό Πεδίο**.
- Τέλος αν επιλέξουν να εξετασθούν και στην **Ιστορία Γενικής Παιδείας**, εκτός από τα τρία κοινά μαθήματα, τότε έχουν πρόσβαση και στο **4^ο Επιστημονικό Πεδίο**.

3.4.3 Ομάδα Προσανατολισμού Σπουδών Οικονομίας & Πληροφορικής

- Οι υποψήφιοι της ομάδας Προσανατολισμού Σπουδών Οικονομίας & Πληροφορικής αν επιλέξουν να εξετασθούν, εκτός από τα τρία κοινά μαθήματα, και στη **Βιολογία Γενικής Παιδείας** τότε έχουν εξασφαλίσει πρόσβαση στο **3^ο Επιστημονικό Πεδίο** με μειωμένα μόρια.
- Εάν οι υποψήφιοι, εκτός από τα τρία κοινά μαθήματα, επιλέξουν και εξετασθούν στην **Ιστορία Γενικής Παιδείας**, τότε έχουν πρόσβαση στο **4^ο Επιστημονικό Πεδίο**.
- Εάν οι υποψήφιοι, εκτός από τα τρία κοινά μαθήματα, επιλέξουν και εξετασθούν στις **Αρχές Οικονομικής Θεωρίας (ΑΟΘ)**, τότε εξασφαλίζουν πρόσβαση στο **5^ο Επιστημονικό Πεδίο**.

3.7 Απολυτήριες εξετάσεις στα Ιδιωτικά Λύκεια

Στα Ιδιωτικά Γενικά Λύκεια, οι απολυτήριες εξετάσεις της τελευταίας τάξης στα μαθήματα που εξετάζονται σε επίπεδο σχολικής μονάδας διενεργούνται από επιτροπή καθηγητών του ιδιωτικού Λυκείου σε συνεργασία με καθηγητές Δημόσιων Λυκείων.

Η επιτροπή συγκροτείται από: έναν διευθυντή δημόσιου Λυκείου ή καθηγητή δημόσιου Λυκείου με βαθμό Α΄, που είναι και πρόεδρος αυτής και δύο καθηγητές σχετικής ειδικότητας για κάθε ένα εξεταζόμενο μάθημα, από τους οποίους, ο ένας είναι δημόσιου Λυκείου και ο άλλος ο καθηγητής του ιδιωτικού Λυκείου αντίστοιχα.^[59] Όταν η επιτροπή λειτουργεί ως επιτροπή εξέτασης φυσικώς αδυνάτων ορίζεται ως έκτακτο μέλος της επιτροπής για κάθε εξεταζόμενο μάθημα, ένας εκπαιδευτικός δημόσιου Λυκείου με βαθμό Α΄, ο οποίος είναι ο αναβαθμολογητής στην περίπτωση που προκύψει θέμα αναβαθμολόγησης, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις. Αν δεν υπηρετούν καθηγητές τη δεδομένη ειδικότητα σε δημόσια Λύκεια μπορεί να ορίζονται καθηγητές από δημόσια Γυμνάσια ή ΕΠΑ.Λ. Τα μέλη της επιτροπής ορίζονται με απόφαση του προϊσταμένου της οικείας Διεύθυνσης ή του Γραφείου Δ.Ε.(Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης) ο οποίος έχει την εποπτεία των εξετάσεων και συντάσσει σχετική έκθεση, την οποία υποβάλλει στη Διεύθυνση Σπουδών Δ.Ε. του Υπουργείου Παιδείας & Θρησκευμάτων στο τέλος. Εφόσον τα γραπτά προς βαθμολόγηση συγκεκριμένου μαθήματος είναι περισσότερα από 150, μπορεί για το μάθημα αυτό να ορίζονται επιπρόσθετα ένας ακόμη εκπαιδευτικός δημόσιου Λυκείου και ένας του ιδιωτικού τομέα. Είναι εφικτό ο ίδιος ο εκπαιδευτικός να ορίζεται ως μέλος της επιτροπής για την εξέταση περισσότερων του ενός μαθημάτων. Ως επιτηρητές, ορίζονται οι καθηγητές της επιτροπής που έχουν την ευθύνη εξέτασής ή άλλα μέλη της επιτροπής με απόφαση του προέδρου.

Η βαθμολόγηση των γραπτών δοκιμίων των εξεταζόμενων γίνεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις από τους δύο καθηγητές, με πρώτον αυτόν του ιδιωτικού Λυκείου και κατόπιν αυτόν του Δημοσίου, αφού προηγουμένως καλυφθεί ο βαθμός που έδωσε ο πρώτος εξ αυτών. Σε περίπτωση διαφοράς βαθμολογίας μεγαλύτερης των δώδεκα μονάδων, το γραπτό περνάει από αναβαθμολόγηση από την αντίστοιχη επιτροπή, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα για τον υπολογισμό του τελικού γραπτού βαθμού των μαθημάτων που εξετάζονται και τις άλλες διατάξεις που προβλέπονται για την αναβαθμολόγηση των μαθητών του Γενικού Λυκείου.

Η ανωτέρω επιτροπή εξετάζει προφορικά, σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις και τους μαθητές που ανήκουν στην κατηγορία των μαθητών με ειδικές ανάγκες. Για την εξέταση των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ισχύουν τα εξής:

1. Οι μαθητές που αναφέρονται στο άρθρο 1 του Ν. 2817/2000 εξετάζονται προφορικά ή γραπτά, κατά περίπτωση, ανάλογα με τις δυνατότητές τους και αξιολογούνται με βάση το ένα από τα δύο προβλεπόμενα είδη εξέτασης και μόνο. Ειδικότερα:

α) Εξετάζονται μόνο προφορικά, κατόπιν αιτήσεώς τους, οι μαθητές που αδυνατούν να υποστούν γραπτή εξέταση επειδή:

- i) είναι τυφλοί, σύμφωνα με τον Ν. 958/79 (ΦΕΚ 191 Α΄) ή έχουν ποσοστό αναπηρίας στην όρασή τους τουλάχιστον 80%,
- ii) έχουν κινητική αναπηρία τουλάχιστον 67% μόνιμη ή προσωρινή που συνδέεται με τα άνω άκρα,
- iii) πάσχουν από σπαστικότητα των άνω άκρων,
- iv) πάσχουν από κάταγμα ή άλλη προσωρινή βλάβη των άνω άκρων που καθιστά αδύνατη τη χρήση τους για γραφή,
- v) η επίδοσή τους στα μαθήματα δεν είναι δυνατόν να ελεγχθεί με γραπτές εξετάσεις, λόγω ειδικής διαταραχής του λόγου (δυσλεξίας).

Η σχετική αίτηση υποβάλλεται στο Λύκειό τους συνοδευόμενη από τη γνωμάτευση, σύμφωνα με το ισχύον κάθε φορά σύστημα πιστοποίησης αναπηρίας της υγειονομικής επιτροπής, εκτός από την περίπτωση v, στην οποία η ιατρική γνωμάτευση δυσλεξίας του αρμόδιου φορέα, μετά την πάροδο του τρίτου έτους από την ημερομηνία έκδοσής της παύει να ισχύει.

β) Εξετάζονται μόνο γραπτά οι μαθητές που έχουν προβλήματα ακοής (κωφοί, βαρήκοοι) σε ποσοστό 67% και πάνω και όσοι παρουσιάζουν προβλήματα λόγου και ομιλίας (δυσarthρία, τραυλισμός), τα οποία πιστοποιούνται από υγειονομική Επιτροπή ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου.

Πριν την έναρξη των εξετάσεων στα ιδιωτικά Λύκεια, καλούνται οι δυο υπεύθυνοι της Επιτροπής με τον πρόεδρο να ελέγξουν και να επικυρώσουν τα δελτία των εξεταζόμενων μαθητών ως προς την προφορική βαθμολόγησή τους, ώστε να οριστικοποιήσουν τη βαθμολογία μετά τη λήξη της γραπτής εξέτασης. Στη συνέχεια, συντάσσεται από τους ίδιους ένα πρακτικό με την αλφαβητική κατάσταση όλων των

αναφερόμενων εξεταζόμενων μαθητών του σχετικού Ιδιωτικού Λυκείου και την τελική τους βαθμολόγηση. Αυτό το έγγραφο κοινοποιείται με ευθύνη του προέδρου της Επιτροπής στον προϊστάμενο της οικείας Διεύθυνσης ή Γραφείου Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Στα απολυτήρια των Ιδιωτικών Γενικών Λυκείων τα οποία θεωρούνται και επικυρώνονται από τον προϊστάμενο της οικείας Διεύθυνσης ή Γραφείου Δ.Ε. αναγράφεται και ο αριθμός της απόφασης του προϊσταμένου της οικείας Διεύθυνσης ή Γραφείου Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, με την οποία ορίστηκε η Επιτροπή διενέργειας των εξετάσεων του Ιδιωτικού Λυκείου.

4. Η Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση σε Πανελλαδικές

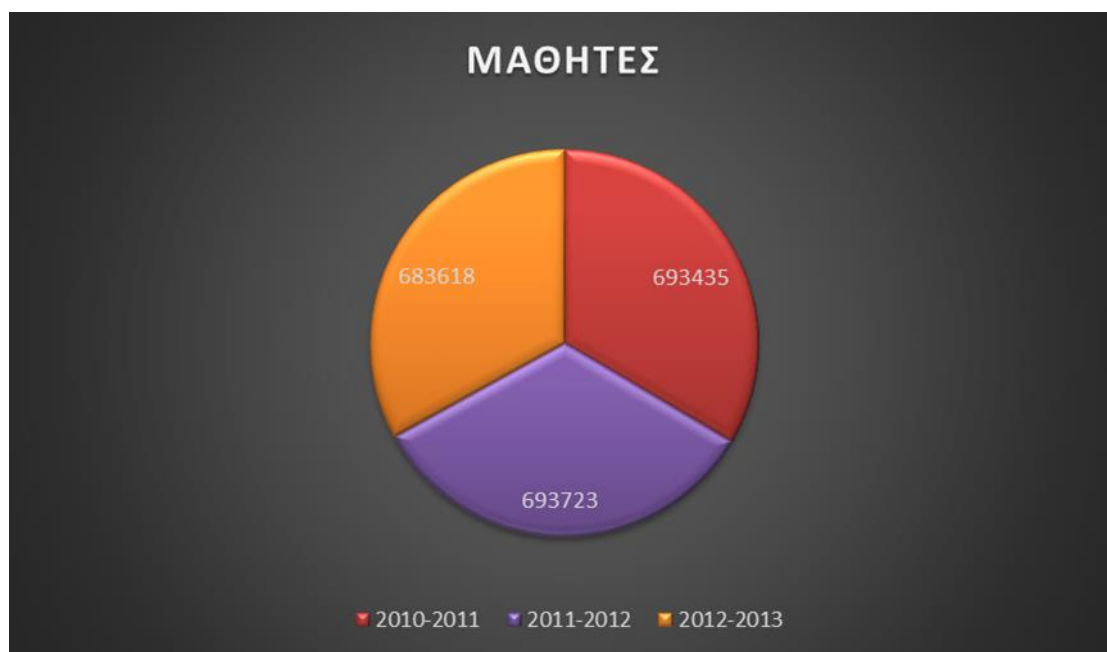
Στατιστικές Μετρήσεις

Είναι γεγονός, ότι η ατομική ζήτηση για εκπαιδευτικές υπηρεσίες εμφανίζεται ιδιαίτερα έντονη στη σύγχρονη ελληνική κοινωνία, όπως διαφαίνεται από την αδιάκοπη αύξηση της συμμετοχής των νέων σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης. Γεγονός αποτελεί η προ απαίτηση των γενικών γνώσεων των ατόμων, καθώς οι συνθήκες διαβίωσης τις τελευταίες δεκαετίες έχουν εξελιχθεί σε συνδυασμό με την τεχνολογία σε τέτοιο βαθμό, ώστε να απαιτούνται σε όλες τις ατομικές δραστηριότητες.

Η συνολική ζήτηση για εκπαίδευση και ειδικά για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, είναι συνισταμένη της συμπεριφοράς των ανεξάρτητων μονάδων και επηρεάζεται καθοριστικά από το μέγεθος της μαθητικής βάσης, δηλαδή του συνόλου των εν δυνάμει καταναλωτών. Σε πολλές περιπτώσεις μάλιστα, ειδικά για την τυπική υποχρεωτική εκπαίδευση, όπου το στοιχείο της ατομικής επιλογής προσδιορίζεται θεσμικά, το μέγεθος του εν δυνάμει μαθητικού πληθυσμού ανάγεται στον καθοριστικότερο παράγοντα της συνολικής ζήτησης.

Για το λόγο αυτό, κρίνεται απαραίτητο να προηγηθεί μια αναφορά και στις δημογραφικές εξελίξεις στην Ελλάδα τις τελευταίες δεκαετίες για την ανάδειξη των εν δυνάμει μαθητών της χώρας, εκτός από τις σχετικές εκπαιδευτικές αναλύσεις.

Διάγραμμα 4.1: Δημογραφικά στοιχεία μαθητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

ΠΗΓΗ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ

Εξετάζοντας τη δημογραφική εξέλιξη του πληθυσμού που μας ενδιαφέρει και σύμφωνα με τα στοιχεία που παρατηρούμε στο διάγραμμα 4.1 από την Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία, την περίοδο 2010-2011 η Δευτεροβάθμια βαθμίδα εκπαίδευσης αγγίζει τους 579225 μαθητές Γυμνασίου και Λυκείου και 114210 μαθητές Τεχνικής και Επαγγελματικής εκπαίδευσης, στο σύνολό τους είναι **693435**. Την αμέσως επόμενη χρονιά, 2011-2012, τα δημογραφικά στοιχεία δείχνουν 572119 με 121604 μαθητές αντίστοιχα, συνολικά **693723**, όπου παρατηρείται μια μικρή αύξηση της τάξεως του 0,04%. Το 2012-2013 υπάρχουν σύμφωνα με την ίδια έρευνα 559016 με 124602 μαθητές αντίστοιχα και στο σύνολο τους είναι **683618**. Η μείωση της τάξεως του 1,5% των μαθητών που παρατηρείται, θεωρείται αρκετά μεγάλη για τα Ελληνικά δεδομένα, λόγω του μικρού μεσοδιαστήματος που μεσολαβεί.

4.1 Εγγεγραμμένοι μαθητές σε Ιδιωτικά και Δημόσια εκπαιδευτήρια

Σε μια αναδρομή στο παρελθόν, 1997/1998, παρατηρούμε πως φοιτούσαν στα Δημόσια και Ιδιωτικά ιδρύματα Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης **657144** μαθητές

Δημοτικού εκ των οποίων σε **Ιδιωτικά** ιδρύματα οι **44524** μαθητές. Στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση φαίνεται σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. πως πάνω από **661408** μαθητές, εκ των οποίων οι **629877** δηλαδή το 95% περίπου, παρακολουθούσε δημόσιο σχολείο και οι **31531** δηλαδή το 5% Ιδιωτικό.

Σύμφωνα με την απογραφή του πληθυσμού την χώρας το 2011, από την Ελληνική Στατιστική Αρχή, ο αριθμός των μαθητών όπου ηλικιακά ανήκουν στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση, στο σύνολό του, αγγίζει τα **932713** άτομα. Παρόλα αυτά, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του πίνακα 4.1.2, ο πραγματικός αριθμός των μαθητών που φοιτούν σε σχολεία την ίδια χρονική περίοδο είναι **680397**. Η διαφορά των παραπάνω μεγεθών, **252316**, αποτελείται:

- από το σύνολο των αποφοίτων Δημοτικού,
- από αυτούς που εγκατέλειψαν το Δημοτικό και γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση,
- από αυτούς που ολοκλήρωσαν μόνο την προσχολική αγωγή
- από τους ανεκπαιδευτους.

Πίνακας 4.1.1 Δευτεροβάθμια 1997/1998

	ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ
Σχολικές μονάδες	3007	182
Μαθητές	628448	32659
Μέσος αριθμός μαθητών ανά σχολείο	209	179
Εκπαιδευτικοί	52916	1551
Αναλογία μαθητών προς εκπαιδευτικούς	12	21

ΠΗΓΗ: ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Πίνακας 4.1.2 Δευτεροβάθμια 2009/2010

	ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ
Σχολικές μονάδες	3565	237
Μαθητές	642688	37709
Μέσος αριθμός μαθητών ανά σχολείο	180	159
Εκπαιδευτικοί	85217	4891
Αναλογία μαθητών προς εκπαιδευτικούς	8	8

ΠΗΓΗ: ΤΜΗΜΑ Γ' ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ

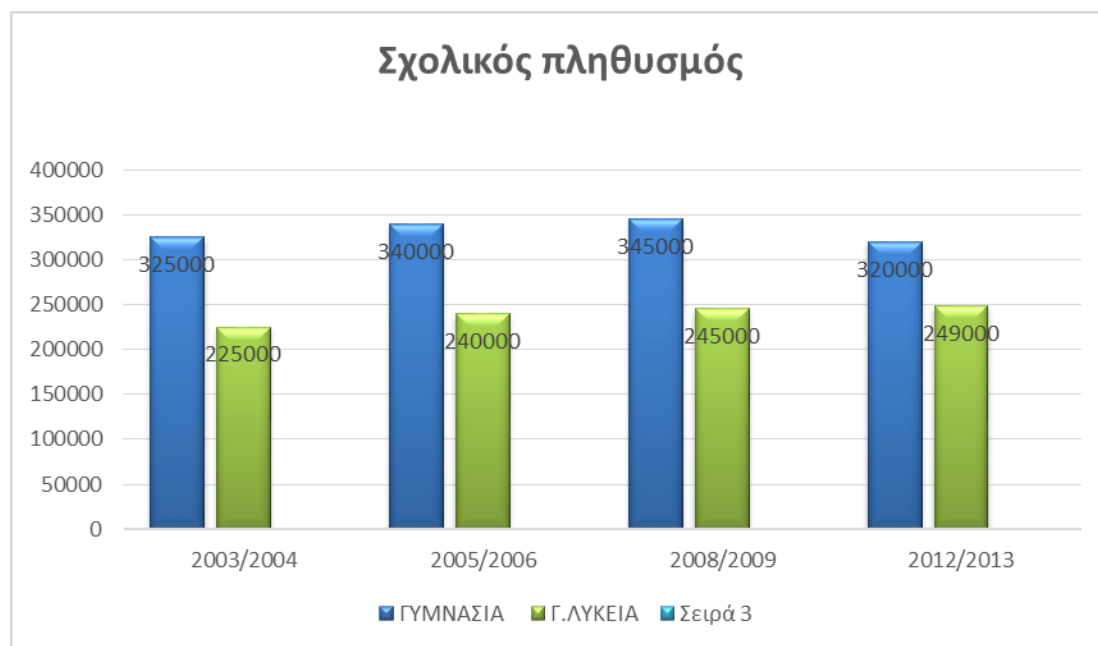
Όπως προκύπτει από τους Πίνακες 4.1.1 και 4.1.2 τη σχολική περίοδο του 2009/2010, η αναλογία μαθητών προς εκπαιδευτικούς κάλυψε τη μεγάλη διαφορά των προηγούμενων ετών, όπου αναλογούσαν 12 παιδιά ανά εκπαιδευτικό στη Δημόσια και 21 παιδιά ανά εκπαιδευτικό στην Ιδιωτική εκπαίδευση. Η αναλογία με τις πολιτικές παρεμβάσεις που έγιναν τα χρόνια που μεσολάβησαν έφτασε να είναι ισάριθμη και στις δυο μορφές εκπαίδευσης το 2010. Οι σχολικές μονάδες στα Δημόσια σχολεία αυξήθηκαν κατά 16% στο διάστημα αυτό, ενώ στα ιδιωτικά 23%. Η τάση για κάλυψη των αναγκών σε εκπαιδευτικό προσωπικό την ίδια περίοδο, στο Δημόσιο είναι μεγαλύτερη κατά 38% και στο Ιδιωτικό κατά 62%, όπως προκύπτει από τα προαναφερθέντα Στατιστικά Στοιχεία. Οι μαθητές στην ιδιωτική εκπαίδευση από το 1997 μέχρι το 2010 αυξήθηκαν κατά 13.3%, όπως προκύπτει από τους παραπάνω πίνακες, ενώ στη δημόσια μόλις κατά 2,2%. Από αυτό το ποσοστό αναδεικνύεται η τάση προς ιδιωτική εκπαίδευση των οικογενειών. Η δαπάνη για ιδιωτική εκπαίδευση δεν αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για τους ενδιαφερόμενους μέχρι το 2010.

4.2 Η εξέλιξη των βασικών μεγεθών στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Από την Ελληνική Στατιστική Αρχή αποτυπώνονται τα στοιχεία που αφορούν στις στατιστικές της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένου του Ιδιωτικού και Δημόσιου τομέα, (πίνακας 4.2.2) σύμφωνα με τα οποία :

- Οι εγγεγραμμένοι μαθητές στα Γυμνάσια, κατά το σχολικό έτος 2012/2013 σε σχέση με το 2008/2009, παρουσίασαν μεγάλη μείωση, 7,3%, και έφτασαν στα χαμηλότερα επίπεδα των τελευταίων 10 ετών.
- Στα Γενικά Λύκεια παρουσιάστηκε μια μικρή αύξηση, της τάξεως του 0,2%, από το 2008 έως το 2013, ενώ σημαντικό είναι να αναφέρουμε πως γενικότερα παρατηρείται μια σταδιακή μικρή αύξηση του ποσοστού του σχολικού πληθυσμού ανά έτος, από το 2003 μέχρι και 10 έτη μετά.

Πίνακας 4.2.2 Εξέλιξη σχολικού πληθυσμού σε Γυμνάσια και Γ. Λύκεια της Ελλάδας

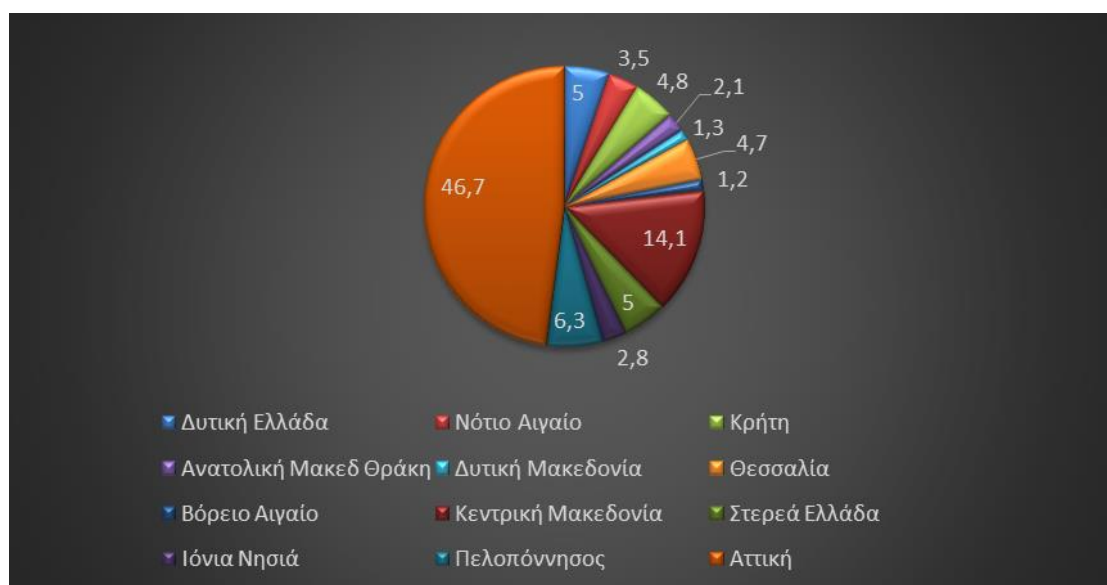

ΠΗΓΗ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ

Μια σημαντική δημογραφική εξέλιξη των τελευταίων ετών αποτέλεσε η εκτεταμένη εισροή μεταναστών, κυρίως από τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, η οποία σε συνδυασμό με τον αριθμό των παλιννοστούντων ομογενών, συντήρησε τα

επίπεδα του πληθυσμού γενικά, αλλά και της μαθητικής βάσης στο ίδιο σημείο. Σύμφωνα με την απογραφή του 2001, υπήρχαν στην Ελλάδα 148.291 αλλοδαποί μαθητές, ηλικίας 15-19 ετών, εκ των οποίων το 46,7% (69.282) ήταν εγκατεστημένοι στην Αττική, το 14,1% στην Κεντρική Μακεδονία και ακολουθεί η Πελοπόννησος με μερίδιο 6,3% (Πίνακας 4.2.3). Σχετικά με τη γεωγραφική κατανομή των παλιννοστούντων ομογενών μαθητών, το 20,8% φοιτούσε στην Αττική, το 16,2% στην περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και το 9,2% στη Θεσσαλία. Όσον αφορά στη χώρα γέννησης των μαθητών αυτών, οι δέκα κυριότερες χώρες που δηλώθηκαν κατά σειρά είναι: Γεωργία, Ρωσία, Ελλάδα, Αλβανία, Καζακστάν, Γερμανία, Αρμενία, ΗΠΑ, Ουκρανία και Ουζμπεκιστάν.

Διάγραμμα 4.2.3 Κατανομή Αλλοδαπών Ηλικίας 5-19 Ετών ανά Περιφέρεια (2001)

ΠΗΓΗ ICAP 2005

Διάγραμμα 4.2.4 Ανεκπαιδευτος πληθυσμός ηλικίας από 15 – 19 ετών στην Ευρώπη το 1997

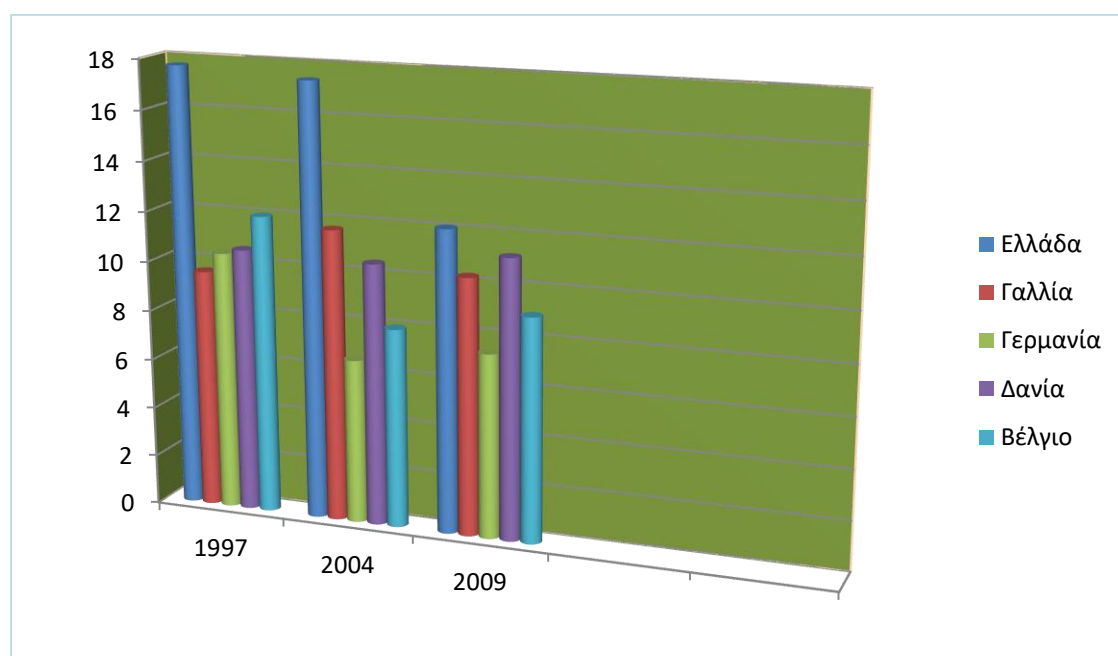
EDUCATION AT A GLANCE 2011

Στο διάγραμμα 4.2.4. παρουσιάζεται η κατανομή του ανεκπαιδευτου πληθυσμού σε χώρες της Ευρώπης. Όπως χαρακτηριστικά διακρίνεται, το 1997 ξεχωρίζει για το μεγάλο ποσοστό της ,17,7%, η Ελλάδα. Το Βέλγιο, με 12%, ακολουθεί, η Δανία η Γαλλία και η Γερμανία με μικρές ποσοστιαίες αποκλίσεις ακολουθούν του Βελγίου. Η Ελλάδα στην πρώτη θέση της κατάταξης κάνει τεράστιους αγώνες ώστε να επιτύχει την αναβάθμισή της εκπαίδευσης, όπως διακρίνεται από τον πίνακα 4.1.5. Έτσι, στον ηλικιακό περιορισμό των 15 με 19 ετών παρατηρείται σταδιακή μείωση του ανεκπαιδευτου πληθυσμού, σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια στην Ελλάδα, που έφτασε το 12,1% από το 17,4 του 1997. Αξιοσημείωτο είναι να αναφέρουμε πως στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες δε συνέβη κάτι αντίστοιχο. Στη Γερμανία φαίνεται να μειώνεται το ποσοστό μερικές μονάδες από το 1997 μέχρι το 2004, αλλά στη συνέχεια το ποσοστό αυτό έχει αυξητική τάση. Κάτι αντίστοιχο από τις μετρήσεις διακρίνεται και στις υπόλοιπες χώρες που προαναφέραμε και μας δείχνει την τάση της εποχής, η οποία βγάζει νικητή την Ελλάδα, με σταθερά βήματα προόδου και ανάπτυξης σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες της Ευρώπης. Το 1997, το 56% των ατόμων ηλικίας από 25-64 ετών στην Ελλάδα δεν είχαν ολοκληρώσει την κατώτερη

βαθμίδα εκπαίδευσης, το 29% είχε ολοκληρώσει την Δευτεροβάθμια, ενώ μόλις το 16% την Τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Μετά από 12 χρόνια, το 2009, τα ποσοστά άλλαξαν άρδην και η ολοκλήρωση της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης έφτασε το ποσοστό του 61%, από το 44% του πληθυσμού της χώρας. Στο 38% έχει φτάσει το ποσοστό στην ολοκλήρωση της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, παρουσιάζοντας αύξηση 9% και το αρκετά ικανοποιητικό ποσοστό του 24% του πληθυσμού να κατέχει πιστοποίηση Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 4.2.5 Σύγκριση μεταξύ ανεκπαιδευτου πληθυσμού 15-19 ετών

ΠΗΓΗ: EDUCATION AT A GLANCE 2011

4.3 Αναλυτική προσέγγιση του Ιδιωτικού κλάδου Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

Ο κλάδος των ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων γενικής τυπικής εκπαίδευσης είναι ένας γεωγραφικά συγκεντρωμένος κλάδος. Η διείσδυση του ιδιωτικού τομέα με τη μορφή της τυπικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα δεν είναι ούτε ιδιαίτερα μεγάλη, αλλά ούτε ομοιόμορφα κατανομημένη. Είναι χαρακτηριστικό ότι περίπου το 80% των μαθητών ιδιωτικών σχολείων βρίσκεται στην Αττική και στη Θεσσαλονίκη, ενώ η Αττική

συγκεντρώνει ποσοστό που υπερβαίνει το 50% του συνόλου των ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων. Αντίθετα, η ιδιωτική ζήτηση για εκπαίδευση, με δεδομένο και κυρίαρχο στόχο την είσοδο στα ΑΕΙ-ΑΤΕΙ, στράφηκε προς την άτυπη εκπαίδευση, και συγκεκριμένα στα φροντιστήρια, που με μικρότερο κόστος παρέχουν εξειδικευμένα πακέτα υπηρεσιών, ώστε να εξασφαλιστεί το επιθυμητό αποτέλεσμα.

Ο Ιδιωτικός κλάδος εκπαίδευσης δεν αποτελεί εύκολο επιχειρηματικό στόχο από πλευράς επένδυσης. Η δημιουργία φροντιστηρίου σε σχέση με την ίδρυση ιδιωτικού σχολείου έχει τεράστια διαφορά και η δεύτερη εμπεριέχει μεγάλο ρίσκο. Προϋποθέτει μεγάλα κεφάλαια, ιδιαίτερα προσεκτικό σχεδιασμό και μελέτη ως προς το σκοπό και την επιβίωση της επιχείρησης. Τέλος, μιλάμε για έναν κλάδο ιδιαίτερα ευαίσθητο και κλειστό όπου δύσκολα εδραιώνει νέους ανταγωνιστές εξ αιτίας της φήμης που έχουν δημιουργήσει οι παλαιότεροι.

Περισσότερα από δύο (2) δις ευρώ το 2013 ξόδεψαν οι Έλληνες γονείς οι οποίοι είχαν παιδιά στην τελευταία τάξη του Λυκείου, εκ των οποίων το ένα (1) δις κατέληξε σε φροντιστηριακά και ιδιαίτερα μαθήματα και το δεύτερο στην ιδιωτική εκπαίδευση. Επιπλέον, το κόστος για τα φροντιστήρια ξένων γλωσσών την ίδια χρονιά ανήλθε σε 860 εκ. ευρώ. Συνυπολογίζοντας τα δυο αυτά ιδιωτικά κονδύλια παρατηρείται μια σημαντική δαπάνη η οποία αντιστοιχεί στο μισό των κρατικών δαπανών για τη Δημόσια Εκπαίδευση η οποία ανέρχεται στα 5.5 δις ευρώ ετησίως⁵⁹

Η ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΣΕ ΠΑΡΕΝΘΕΣΗ.

Κατά τη διάρκεια της περιόδου 2009-2013, το σύνολο των σχολικών Γυμνασιακών μονάδων μειώθηκε σταδιακά από 1965 σε 1827 σχολικές μονάδες, οι οποίες περιλαμβάνουν Ιδιωτικά ημερήσια ,Δημόσια ημερήσια, Ιδιωτικά Εσπερινά και Δημόσια Εσπερινά Γυμνάσια (πίνακας 4.3.3 & 4.3.4).

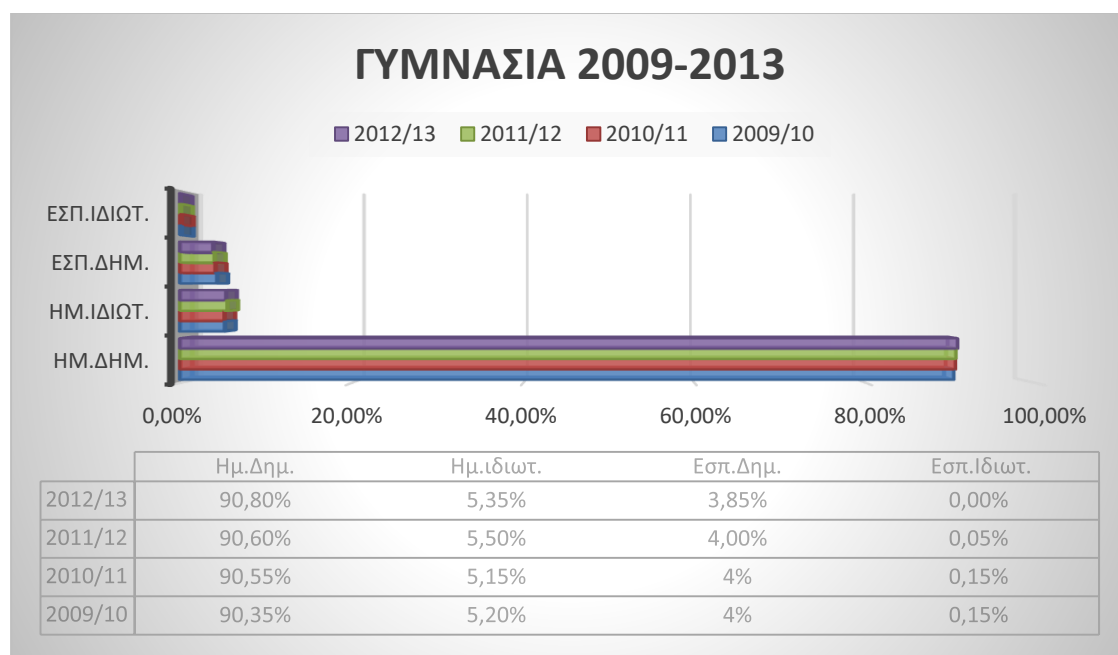
Πίνακας 4.3.3 Γυμνασιακές μονάδες 2009/2013

	Ιδιωτικά Ημερήσια	Ιδιωτικά Εσπερινά	Δημόσια Ημερήσια	Δημόσια Εσπερινά	Σύνολο
2009/2010	102	3	1775	85	1965
2010/2011	99	3	1747	79	1928

2011/2012	99	1	1657	72	1829
2012/2013	98	0	1659	70	1827

ΠΗΓΗ: Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ

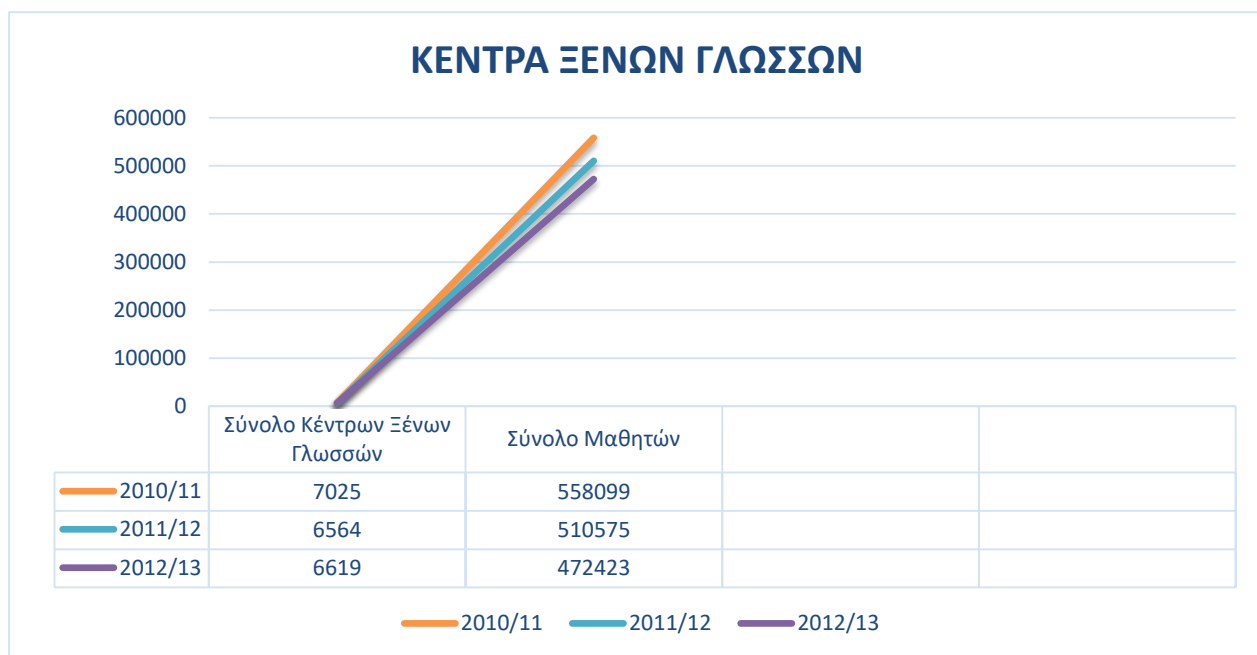
Πίνακας 4.3.4

ΠΗΓΗ: Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ

Στον παρακάτω πίνακα 4.3.5 βλέπουμε αναλυτικά τα συγκεντρωτικά στοιχεία των φροντιστηρίων ξένων γλωσσών, καθώς και των μαθητών που φοίτησαν σε αυτά από το 2010 ως και το 2013.

Πίνακας 4.3.5

ΠΗΓΗ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ

Από το παραπάνω γράφημα μπορούμε να διακρίνουμε τη διαφορά του αριθμού των μαθητών από το 2010 έως και το 2013. Παρατηρείται σημαντική μείωση μαθητευόμενων στα φροντιστήρια ξένων γλωσσών, της τάξεως των 15% και πιο συγκεκριμένα 86000 ατόμων. Η μεγάλη αυτή διαφορά, όπως συμπεραίνεται από τον Πίνακα 4.3.6, όπου εξετάζονται τα δημογραφικά στοιχεία των μαθητών στην επικράτεια, δεν έχει να κάνει με τη μείωση του αριθμού των μαθητών, αλλά με άλλες παραμέτρους, οι οποίες επηρεάζουν την επιλογή της συγκεκριμένης επιμόρφωσης των νέων. Οι άλλες αυτές παράμετροι, βάσει των στοιχείων που προαναφέραμε, δείχνουν τη στροφή των ενδιαφερόμενων στην παραπαιδεία :

- ✓ Πρώτον, για λόγους με οικονομική βαρύτητα που δυσκολεύουν την Ελληνική οικογένεια να ανταπεξέλθει στην ανάγκη αυτή.
- ✓ Δεύτερον, λόγω της στροφής προς τα ιδιαίτερα μαθήματα τα οποία αποτελούν μια εναλλακτική λύση για σπουδές σε ξένες γλώσσες πάρα πολύ διευρυμένη τα τελευταία χρόνια. Η συγκεκριμένη μέθοδος διδασκαλίας, εξυπηρετεί απόλυτα τις ανάγκες των μαθητών καθώς τους απαλλάσσει από περιττές ώρες φροντιστηρίου και ελαφρύνει λίγο το βεβαρημένο πρόγραμμα των ενδιαφερόμενων μαθητών. Τέλος, οφείλουμε να αναφέρουμε πως δεν συγκαταλέγεται στις επίσημες μετρήσεις και έρευνες σχετικές με την

εκπαίδευση, καθώς δεν γνωρίζει το κράτος τον αριθμό των μαθητών που επιλέγουν την συγκεκριμένη μέθοδο και αυτή αποτελεί σημαντικό φορολογικό διαφυγόν εισόδημα για το κράτος.

*Πίνακας 4.3.6 Συγκεντρωτικά Στοιχεία ανά Περιφέρεια των Κέντρων Ξένων Γλωσσών
2012-2013*

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΚΕΝΤΡΩΝ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ	ΜΑΘΗΤΕΣ ΑΝΑ ΓΛΩΣΣΑ					
			ΑΓΓΛΙΚΑ	ΓΑΛΛΙΚΑ	ΓΕΡΜΑΝΙΚ Α	ΙΤΑΛΙΚΑ	ΙΣΠΑΝΙΚΑ	ΆΛΛΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΑΤΤΙΚΗΣ	1799	173447	152043	9289	8263	1711	1451	690
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	301	17049	15624	576	736	90	23	0
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	521	31343	28220	1219	1335	410	159	0
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣ ΟΥ	476	26892	23966	1012	1573	200	98	43
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	602	34872	31726	834	1696	390	187	39
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	1092	73147	67245	1050	3505	731	489	127
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	211	14637	12987	325	730	259	82	254
ΑΝΑΤ.ΜΑΚΕΔ. ΘΡΑΚΗΣ	352	23239	20451	438	1742	154	122	332
ΗΠΕΙΡΟΥ	267	15972	14162	226	1133	254	130	67
ΚΡΗΤΗΣ	483	28813	26075	759	1450	310	69	150
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	127	7911	6749	419	561	78	59	45
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	231	14933	13377	300	989	173	36	58
ΙΟΝΙΩΝ	157	10168	8595	292	844	316	96	25

ΝΗΣΙΩΝ									
ΣΥΝΟΛΑ	6619	472423	421220	16739	25557	5076	3001	1830	

ΠΗΓΗ: 2012 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ
ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

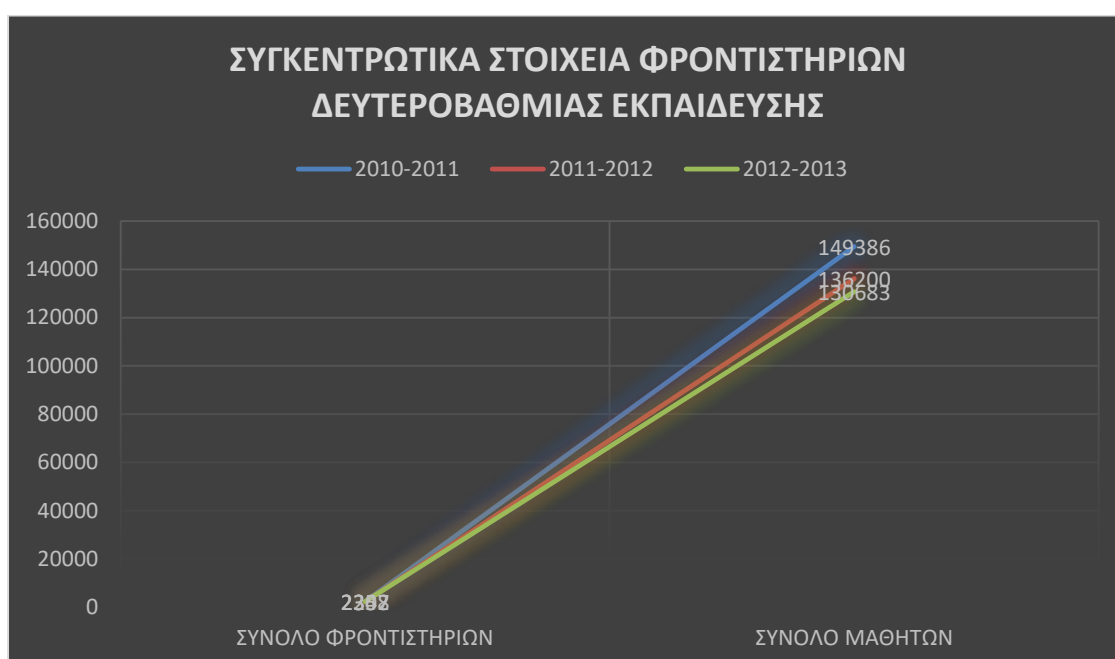
Πίνακας 4.3.7 Συγκεντρωτικά Στοιχεία Φροντιστηρίων Β/θμιας Εκπαίδευσης ανά Περιφέρεια 2012-2013

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ	ΜΑΘΗΤΕΣ ΑΝΑ ΜΑΘΗΜΑ							
			ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ	ΦΥΣΙΚΟΙ	ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΙ	ΧΗΜΙΚΟΙ	ΠΑΛΗΡΟΦΟΡΙΚΟΙ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ	ΆΛΛΕΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ
ΑΤΤΙΚΗΣ	703	40709	2605	1710	1262	413	512	203	362	70
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	144	6762	244	223	152	48	52	34	50	4
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	143	8960	372	299	193	72	100	55	72	13
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	212	9151	209	190	134	37	37	29	37	4
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	231	15515	389	318	202	81	86	57	68	3
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	348	18428	1031	601	415	180	194	96	166	23
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	87	5716	148	121	64	32	36	19	25	2
ΑΝΑΤ.ΜΑΚΕΔ.ΘΡ ΑΚΗΣ	107	6920	256	191	120	27	65	36	47	14
ΗΠΕΙΡΟΥ	144	6966	170	130	88	32	32	15	23	0
ΚΡΗΤΗΣ	113	6214	296	249	168	48	49	34	49	9
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	28	1210	37	37	22	6	6	6	9	0
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	59	2694	79	62	45	13	21	13	11	11

ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΙΩΝ	29	1438	41	39	27	11	12	9	7	0
ΣΥΝΟΛΑ	2348	130683	5877	4170	2892	1000	1202	606	926	153

ΠΗΓΗ: 2012 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ
ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πίνακας 4.3.8 Μαθητική-Ιδιωτική Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

ΠΗΓΗ: Η ΕΛΛΑΔΑ ΜΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ 2014 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ

Από τον Πίνακα 4.3.7 και το γράφημα 4.3.8, προκύπτει πως τα φροντιστήρια Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης απαριθμούνται σε **2300** περίπου ανά την επικράτεια, μέσα στην τριετία από το **2010** μέχρι και το **2013**.

Η συμμετοχή μαθητών στα φροντιστήρια αυτά, την πρώτη περίοδο, από **2010 – 2011**, έχει σαφές προβάδισμα, της τάξεως των **13.000 μαθητών**, σε σχέση με τη δεύτερη περίοδο, **2011-2012**. Αυτό δεν οφείλεται σε αλλαγή δημογραφικών στοιχείων, όπως αναφέραμε παραπάνω, αλλά στον περιορισμό των οικονομικών δυνατοτήτων της Ελληνικής οικογένειας, η οποία δε δύναται να ανταπεξέλθει οικονομικά στο υψηλό κόστος της Ιδιωτικής Εκπαίδευσης, λόγω μείωσης του εισοδήματος προς

κατανάλωση. Κατά τη διάρκεια της περιόδου 2009-2013, το σύνολο των σχολικών Λυκειακών σχολικών μονάδων μειώθηκε σταδιακά σε ποσοστό 3,15%. Οι μονάδες αυτές περιλαμβάνουν Ιδιωτικά ημερήσια, Δημόσια ημερήσια, Ιδιωτικά Εσπερινά και Δημόσια Εσπερινά Λύκεια.

Πίνακας 4.3.9 Δευτεροβάθμια εκπαίδευση/ Γενικά Λύκεια

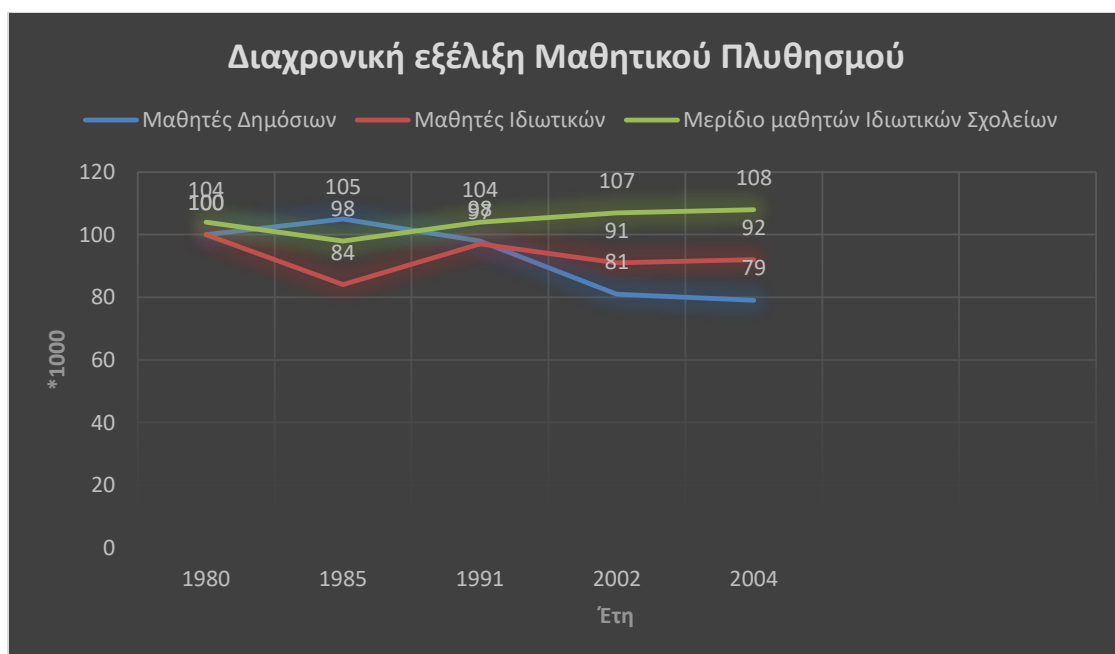
	Ιδιωτικά Ημερήσια	Ιδιωτικά Εσπερινά	Δημόσια Ημερήσια	Δημόσια Εσπερινά	Σύνολο
2009/2010	92	4	1192	73	1361
2010/2011	91	3	1175	69	1338
2011/2012	90	2	1159	69	1320
2012/2013	91	2	1155	70	1318

ΠΗΓΗ: Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ

4.4 Η ζήτηση της Ιδιωτικής σε σύγκριση με τη Δημόσια Εκπαίδευση

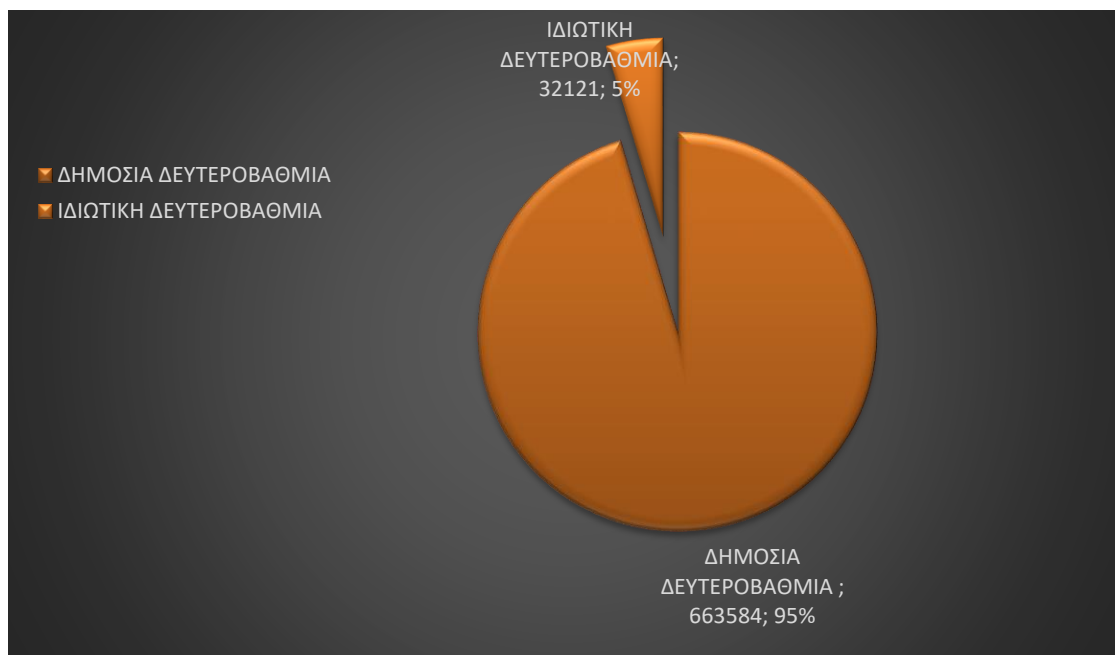
Η ζήτηση για Ιδιωτική εκπαίδευση στην Ελλάδα, παραμένει σε χαμηλά επίπεδα εδώ και πολλές δεκαετίες σε σχέση με τη Δημόσια. Το 2004, η γενική τυπική ιδιωτική παιδεία απορροφούσε 88.438 μαθητές σε όλες τις βαθμίδες, δηλαδή ποσοστό 6,6%, σε σχέση με 5,7% του 2000. Το μερίδιο αυτό μάλιστα εμφανίζεται μειωμένο σε σχέση με τη δεκαετία του 1970 (ICAP, 2005). Τα συνολικά στοιχεία αποκρύπτουν ασφαλώς μεγάλο μέρος των περιφερειακών διακυμάνσεων, με την Αττική, όπου εδρεύει το 58,4% των ιδιωτικών σχολείων, να απορροφά το 70,9% των μαθητών ιδιωτικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Στο διάγραμμα 4.4.1 απεικονίζεται η διαχρονική εξέλιξη του μεριδίου της ιδιωτικής εκπαίδευσης.

Διάγραμμα 4.4.1. ΜΑΘΗΤΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

ΠΗΓΗ: ICAP 2005

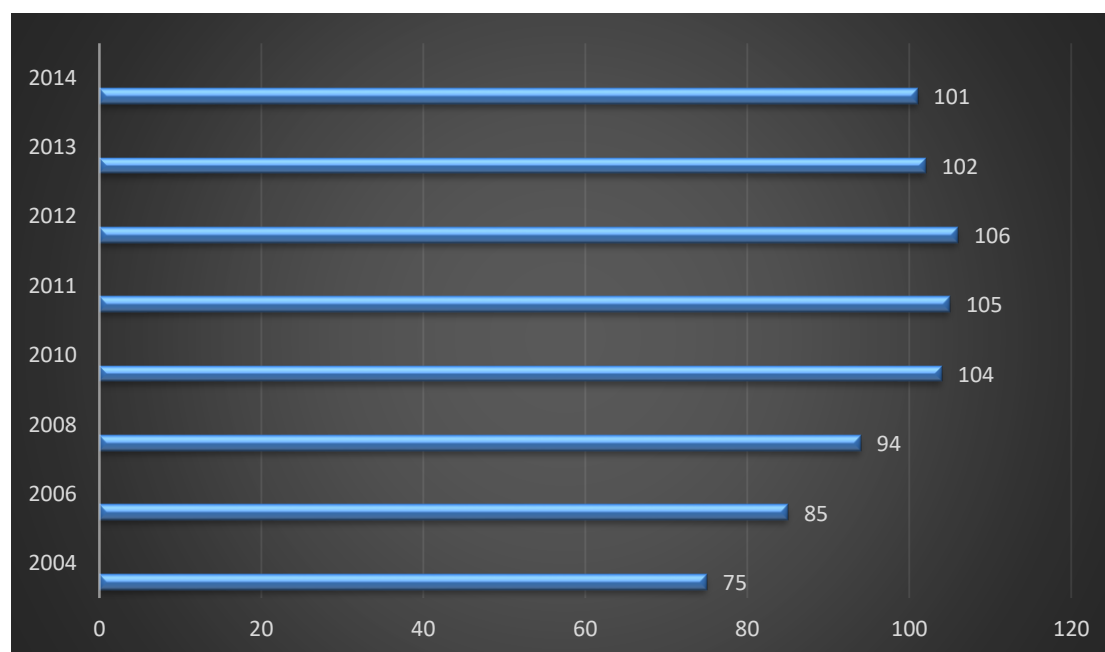
Διάγραμμα 4.4.2 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΡΙΘΜΗΣΗΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ 2010

ΠΗΓΗ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Την περίοδο 2011-2012, οι Ιδιωτικές σχολές Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης παρουσίασαν μείωση μαθητευόμενων, σε σχέση με την αμέσως προηγούμενη σχολική χρονιά, της τάξεως του 0,04% στα Γυμνάσια, 0,07% στα Λύκεια, 0,10% στα ΕΠΑΛ και 0,17% στις ΕΠΑΣ. Σήμερα, τα ιδιωτικά σχολεία που δραστηριοποιούνται στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση στην Ελλάδα, απαριθμούνται σε 90 Γυμνάσια και 89 Λύκεια. Η μείωση από το 2010 μέχρι σήμερα αγγίζει το αρκετά μεγάλο ποσοστό του 16% και στις δύο μορφές εκπαίδευσης. Μεταξύ Ιδιωτικής και Δημόσιας εκπαίδευσης όπως προκύπτει από το διάγραμμα 4.4.2, παρατηρείται η Ιδιωτική εκπαίδευση να απορροφά ένα πολύ μικρό μερίδιο της αγοράς της τάξεως του 5% από την Δημόσια.

Πίνακας 4.4.3 ΔΑΠΑΝΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΓΙΑ ΑΓΑΘΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ 2004/2014

ΠΗΓΗ: ΕΤΗΣΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 2015

Από τα παραπάνω στοιχεία (πίνακα 4.4.3) προκύπτει σχετικά με τις δαπάνες των νοικοκυριών προς την ιδιωτική δευτεροβάθμια εκπαίδευση μια σταθερή αυξητική τάση από το 2004 μέχρι και το 2010 η οποία έφτασε το 28% (διαφορά 29 μονάδων). Από το 2010 και ύστερα, όπου η κρίση εισέβαλλε στη ζωή του καταναλωτή και μείωσε την καταναλωτική του δύναμη, παρατηρήθηκε και η σταθεροποίηση της κατανάλωσης προς ιδιωτική εκπαίδευση με τάσεις μικρής μείωσης το 2013 & 2014. Η μείωση σε ποσοστό άγγιξε και το 3.8 % περίπου (διαφορά μέχρι 4 μονάδες).

4.5 Εκπαιδευτικά Ιδρύματα Δευτεροβάθμιας Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης

Πιο αναλυτικά, κατά την έναρξη του σχολικού έτους 2012-2013 και σύμφωνα με στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, τα Δημόσια γυμνάσια ανέρχονταν σε 1.729, ενώ τα Ιδιωτικά μόλις σε 98. Το 94,7% επί του συνόλου των γυμνασίων ανήκουν στην Δημόσια εκπαίδευση. Στα σχολεία αυτά φοίτησαν 300.978 μαθητές, δηλαδή το 95,4% του μαθητικού πληθυσμού των δημοσίων και ιδιωτικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Υπηρέτησαν σε αυτά το 94,3% του διδακτικού προσωπικού (34.754 καθηγητές) των δημοσίων και ιδιωτικών γυμνασίων. Την περίοδο αυτή, οι μαθητές που αναλογούσαν ανά έναν εκπαιδευτικό στα δημόσια γυμνάσια ανέρχονταν σε 9, έναντι 7 στα ιδιωτικά γυμνάσια.

Όσον αφορά στους παλλιννοστούντες και αλλοδαπούς μαθητές που φοιτούσαν στα Ελληνικά Γυμνάσια, σύμφωνα πάντα με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, το 2009 είναι στο σύνολό τους 39065, εκ των οποίων το 0,12% είναι παλλιννοστούντες και το 88% αλλοδαποί.

4.6 Εκπαιδευτικά Ιδρύματα Δευτεροβάθμιας μη Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης.

Στην έναρξη του σχολικού έτους 2012-2013, και σύμφωνα με στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, τα Δημόσια τα Δημόσια Ενιαία Λύκεια ανέρχονταν σε 1.225 ενώ τα ιδιωτικά μόλις 93 εκπαιδευτικά ιδρύματα. Το 93 % του συνόλου των λυκείων ανήκει στη δημόσια εκπαίδευση, στην οποία φοιτούσαν 233.552 μαθητές (94,1% του μαθητικού πληθυσμού στα δημόσια και ιδιωτικά λύκεια) και υπηρετούσαν σε αυτά το 92,7% του διδακτικού προσωπικού (23.316 καθηγητές) του συνόλου των δημοσίων και ιδιωτικών λυκείων. Την περίοδο αυτή, οι μαθητές ανά εκπαιδευτικό στα δημόσια λύκεια ανέρχονταν σε 10, έναντι 8 στα ιδιωτικά.

Όσον αφορά στους παλλιννοστούντες και αλλοδαπούς μαθητές που φοιτούσαν στο Ενιαίο Λύκειο, τα πιο πρόσφατα στοιχεία αφορούν την έναρξη του σχολικού έτους 2008-2009. Σύμφωνα με αυτά, το σύνολο των μαθητών ανερχόταν σε 14.954, εκ των οποίων 4.115 (27,5%) ήταν παλλιννοστούντες και οι 10.839 (72,5%) αλλοδαποί.

Ως προς τον αριθμό των μαθητών που φοιτούν στα Εκκλησιαστικά Λύκεια της χώρας, τα διαθέσιμα στοιχεία γι' αυτή την κατηγορία μαθητών αφορούν την έναρξη

του σχολικού έτους 2012-2013 και από αυτά προκύπτει ότι το σύνολο τους ανέρχονταν σε 370. Σε ό,τι αφορά την τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση (δημόσιες και ιδιωτικές) ημερήσιες και εσπερινές επαγγελματικές σχολές και επαγγελματικά λύκεια), τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία (έναρξη σχολικού έτους 2012-2013) δείχνουν ότι συνολικά φοιτούσαν σε αυτή 124.060 σπουδαστές, εκ των οποίων 32.734 (26,4%) στις επαγγελματικές σχολές και 91.326 (73,6%) στα επαγγελματικά λύκεια.

4.7. Μαθητική αξιολόγηση μέσα από το πρόγραμμα PISA

Το πρόγραμμα PISA (Program for International Student Assessment) προσφέρει μια μορφή αξιολόγησης, μέσα από έρευνα και μαθητικά τεστ, τα οποία αναδεικνύουν την μαθητική απόδοση των εκπαιδευομένων. Σύμφωνα με την έρευνα του IOBE 2011 (Ίδρυμα οικονομικών & βιομηχανικών ερευνών), το τυποποιημένο πρόγραμμα του ΟΟΣΑ και αξιολογεί τις γνώσεις και αντιλήψεις των μαθητών σε τρεις θεματικές ενότητες:

1. Τις φυσικές επιστήμες
2. Τα μαθηματικά
3. Την κατανόηση κειμένου

Γενικά, οι επιδόσεις της Ελλάδας, τόσο στις φυσικές Επιστήμες όσο και στα Μαθηματικά, είναι απογοητευτικές:

- Στις Επιστήμες, η Ελλάδα κατέχει την 5η χαμηλότερη επίδοση, ενώ το ¼ των Ελλήνων μαθητών δεν κατάφεραν να ξεπεράσουν το 2ο επίπεδο (17,9% ο μέσος όρος ΟΟΣΑ). Μόλις το 3% σημείωσε υψηλές επιδόσεις, ποσοστό που κατατάσσει τη χώρα και πάλι στις χαμηλότερες θέσεις.
- Στα Μαθηματικά, οι επιδόσεις των Ελλήνων μαθητών βρίσκονται στην τρίτη θέση από το τέλος (με Τουρκία και Μεξικό να αποτελούν τους ουραγούς), ενώ ένας στους τρεις δεν κατάφερε να ξεπεράσει το 2ο επίπεδο δυσκολίας. Ταυτόχρονα, μόνο το 5,7% σημείωσε υψηλές επιδόσεις στην εξέταση (σε αντίθεση με το 13,4% που είναι ο μέσος όρος των μελών του ΟΟΣΑ).

Στο πρόγραμμα PISA 2009 τα ιδιωτικά σχολεία στην Ελλάδα και οι μαθητές τους κατέγραψαν επιδόσεις μεγαλύτερες από αυτά των Δημοσίων κατά 25 μονάδες. Την ίδια χρονική περίοδο, ο μέσος όρος του ΟΟΣΑ βρίσκεται στις 14 μονάδες πάνω, υπέρ

των ιδιωτικών σχολείων. Η απόκλιση αυτή είναι η δεύτερη μεγαλύτερη παγκοσμίως, μετά από τις ΗΠΑ που κατέχουν την πρωτιά σε αυτόν το τομέα.

4.8 Επιμόρφωση Προσωπικού (Γ.Γ.Δ.Β.Μ.)

Την περίοδο της αυξανόμενης και με ταχείς ρυθμούς τεχνολογικής εξέλιξης που διανύουμε, θεωρείται απαραίτητη και δίνεται μεγάλη βαρύτητα στη δημιουργία επιμορφωτικών σχεδίων στο εκπαιδευτικό προσωπικό της χώρας και όχι μόνο στο μαθητικό.

Έτσι, στα πλαίσια της επίτευξης καλύτερης ποιότητας παροχής υπηρεσιών από τους εκπαιδευτικούς και στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση, η Πολιτεία καλείται να παρέχει τις κατάλληλες προϋποθέσεις και να τις εφαρμόσει ώστε κάθε εκπαιδευτικός να μπορεί να επιμορφώνεται και να εξελίσσει το επίπεδο γνώσεων του ανάλογα με τις ανάγκες της εποχής καθώς και να εξασφαλίσει τις απαραίτητες γνώσεις, να γίνεται ανταγωνιστικότερος μέσα στα πλαίσια της διασφάλισης της θέσης εργασίας του στο μέλλον. Η Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης (Γ.Γ.Δ.Β.Μ.) του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, είναι ο Επιτελικός Φορέας Δια Βίου Μάθησης στην χώρα. Σύμφωνα με το Ν. 3879/2010 ο φορέας αυτός, έχει ως αποστολή να σχεδιάζει τη δημόσια πολιτική της διά βίου μάθησης, να διαμορφώνει τους σχετικούς κανόνες του προγράμματος, να εκπονεί το εθνικό πρόγραμμα και να το εποπτεύει ως προς την εφαρμογή του. Ειδικότερα:

- Εποπτεύει και διαχειρίζεται τα συστήματα αρχικής και συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης, καθώς και τη γενική εκπαίδευση ενηλίκων.
- Διαμορφώνει το εκπαιδευτικό πλαίσιο όλων των μονάδων της αρχικής και της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης και γενικότερα της μη τυπικής εκπαίδευσης.
- Συντονίζει, αξιολογεί και υποστηρίζει το Εθνικό Δίκτυο Διά Βίου Μάθησης.
- Σχεδιάζει και διαχειρίζεται προγράμματα διά βίου μάθησης εθνικής σημασίας, που αφορούν τον πληθυσμό της χώρας και τον απόδημο ελληνισμό.
- Μελετά και αξιοποιεί βέλτιστες πρακτικές από το ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο και διαχειρίζεται ευρωπαϊκά και συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση προγράμματα.

- Μεριμνά για τη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών κατάρτισης και γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων.
- Μεριμνά για τη συμμετοχή των μελών των ευάλωτων κοινωνικά ομάδων σε προγράμματα δια βίου μάθησης.
- Συνεργάζεται με διεθνείς ή ευρωπαϊκούς φορείς ή φορείς άλλων χωρών οι οποίοι έχουν ανάλογο σκοπό και εκπροσωπεί το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού σε όργανα διεθνών ή ευρωπαϊκών οργανισμών.
- Μεριμνά για την επιμόρφωση και τη συνεχή υποστήριξη των στελεχών των υπηρεσιακών μονάδων και των αρμόδιων φορέων παροχής υπηρεσιών δια βίου μάθησης των Περιφερειών και των Δήμων.
- Συγκροτεί και τηρεί Μητρώα Φορέων Δια Βίου Μάθησης και Προσόντων Πολιτών.

5. Σύγκριση Ιδιωτικής και Δημόσιας Εκπαίδευσης

Το ερώτημα εάν τα ιδιωτικά σχολεία παρέχουν καλύτερη ποιότητα εκπαίδευσης από τα δημόσια έχει απασχολήσει κατά κόρον τους οικονομολόγους της εκπαίδευσης τα τελευταία χρόνια., λόγω των τεράστιων πρακτικών διαστάσεων πολιτικής που συνεπάγεται. Τα εμπειρικά ευρήματα δε δίνουν ξεκάθαρη απάντηση στο συγκεκριμένο θέμα και αρκετά τείνουν τόσο υπέρ όσο και κατά της υπεροχής των ιδιωτικών σχολείων. Για παράδειγμα, οι μαθητές οι οποίοι φοιτούν σε ιδιωτικό σχολείο μπορεί να διαφέρουν από αυτούς που φοιτούν στο δημόσιο όχι μόνο στην ποιότητα της εκπαίδευσης που λαμβάνουν, αλλά και σε διάφορους άλλους παράγοντες που δεν είναι εύκολα μετρήσιμοι.

Μόνο το γεγονός ότι οι γονείς του μαθητή που φοιτά στο ιδιωτικό σχολείο έχουν μπει στη διαδικασία αναζήτησης και επιλογής του κατάλληλου, τους προσδίδει διαφορετικά χαρακτηριστικά, τα οποία είναι πολύ πιθανό να ευνοούν υψηλότερες φιλοδοξίες και στόχους για τη μόρφωση των παιδιών τους. Εάν, επίσης, τα παιδιά των ιδιωτικών σχολείων έχουν κατά μέσο όρο περισσότερο μορφωμένους γονείς και με την προϋπόθεση ότι αυτοί αφιερώνουν χρόνο στα παιδιά τους και δρουν ως ατομικοί δάσκαλοι κατά τη διάρκεια της μελέτης στο σπίτι, τότε η καλύτερη επίδοση των συγκεκριμένων παιδιών πιθανό να αντικατοπτρίζει μόνο την κοινωνική προέλευση των μαθητών και όχι το γεγονός ότι το ιδιωτικό σχολείο παρέχει καλύτερη ποιότητα εκπαίδευσης από αυτή του δημόσιου.

5.1 Πλεονεκτήματα Δημόσιων εκπαιδευτηρίων έναντι των Ιδιωτικών

Τα Δημόσια σχολεία έχουν μια σειρά πλεονεκτήματα έναντι των Ιδιωτικών όπως:

- Το σημαντικότερο πλεονέκτημα της παρακολούθησης των μαθημάτων ενός δημόσιου σχολείου είναι η απουσία οικονομικής συνεισφοράς. Παρέχεται δωρεάν παιδεία και διευκολύνει τους γονείς, ιδιαίτερα σε περιόδους οικονομικής δυσχέρειας.
- Ένα ακόμη πλεονέκτημα είναι η κοινωνικοποίηση του παιδιού, την οποία αποκτά στα πλαίσια της συναναστροφής με μια πληθώρα διαφορετικών προσωπικοτήτων και της ανταλλαγής σκέψεων και βλέψεων με παιδιά της ίδιας ηλικίας που διαμένουν, συνήθως, στην ίδια γειτονιά. Η επαφή με συνομηλίκους διαφορετικού οικονομικού, κοινωνικού και μορφωτικού επιπέδου, καθώς και η πολυφωνία των απόψεων, προσφέρουν στο παιδί τη δυνατότητα ανάπτυξης της κριτικής του σκέψης, της αυτονομίας και της προσαρμοστικότητας, εφόδια πολύ χρήσιμα για την μετέπειτα δράση του παιδιού, στα πλαίσια της ένταξής του στην κοινωνία.

5.2 Μειονεκτήματα Δημόσιων εκπαιδευτηρίων έναντι των ιδιωτικών

- Ένα βασικό μειονέκτημα των δημόσιων σχολείων είναι η έλλειψη υποδομών και εξοπλισμού. Το πιο σύνηθες φαινόμενο είναι αίθουσες με παλαιωμένα έδρανα, μαυροπίνακες με φθορές, αλλά κυρίως, χωρίς τον απαραίτητο τεχνικό εξοπλισμό, όπως η έλλειψη ηλεκτρονικών υπολογιστών και προτζέκτορων, οι οποίοι για την απόκτηση και συντήρησή τους αποτελούν μεγάλο δημοσιονομικό βάρος για τη χώρα.
- Ακόμη ένα μειονέκτημα είναι η έλλειψη εκσυγχρονισμού στο εκπαιδευτικό σύστημα που ακολουθεί το δημόσιο σχολείο. Το σύστημα αδυνατεί να υιοθετήσει, για παράδειγμα, την επιλογή της ηλεκτρονικής διδασκαλίας και παραμένει στην ασφάλεια της έντυπης μάθησης, η οποία τελικά, μόνο ασφαλής δε χαρακτηρίζεται στις μέρες μας, αφού στηρίζεται σε κακοτυπωμένα, και περιορισμένα σε αριθμό βιβλία.
- Οι εγκαταστάσεις ενός δημόσιου σχολείου, συνήθως, δεν επαρκούν για την περαιτέρω διεύρυνση του πνεύματος του μαθητή. Συχνά, παρατηρούνται περιορισμένοι χώροι για άθληση ή δημιουργικές δραστηριότητες. Επιπλέον, το απασχολούμενο προσωπικό, όπως για παράδειγμα οι υπεύθυνοι

καθαριότητας ή οι φύλακες, πολλές φορές δεν επαρκούν σε αριθμό ή λειτουργούν με περιορισμένα ωράρια, με αποτέλεσμα ακόμη και να αμφισβητείται η ασφάλεια και οι απαραίτητες συνθήκες υγιεινής.

- Η επιλογή καθηγητών πραγματοποιείται μέσω δημόσιων διαγωνισμών, κάτι που θεωρείται σχετικά απρόσωπο και στην ουσία διασφαλίζει συχνά μόνο έως έναν βαθμό την ποιότητα και τις γνώσεις του εκπαιδευτικού προσωπικού.

5.3 Αποτέλεσμα σύγκρισης των δυο μορφών εκπαίδευσης

Τα ιδιωτικά σε σχέση με τα Δημόσια εκπαιδευτήρια διατηρούν μια ευελιξία λίγο καλύτερη και καλύπτουν τις ιδιαίτερες ανάγκες και απαιτήσεις των εκπαιδευόμενων όπως:

- Μπορούν να προσφέρουν σε όσους γονείς επιθυμούν για τα παιδιά τους, θρησκευτική εκπαίδευση σύμφωνη με τα πιστεύω τους σε αντίθεση με τα δημόσια όπου κατά κάποιο τρόπο επιβάλλεται μια κοινή γραμμή για όλους . Σε αρκετές περιπτώσεις έχουν μια διαφορετική ομάδα συνομηλίκων συμμαθητών, σε σχέση με αυτή των δημοσίων. Οι μαθητές των ιδιωτικών είναι περισσότερο πιθανό να έχουν φιλοδοξίες για σπουδές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και να προέρχονται από οικογένειες υψηλότερου κοινωνικοοικονομικού επιπέδου. Τα ιδιωτικά σχολεία παρέχουν ένα περισσότερο πειθαρχημένο και πιθανόν ασφαλέστερο περιβάλλον μάθησης, ενώ ταυτόχρονα προσφέρουν περισσότερες δυνατότητες συμμετοχής των μαθητών σε δραστηριότητες εκτός του υποχρεωτικού σχολικού προγράμματος.
- Ένα πρώτο στοιχείο για να επιλέξει ο γονέας το ιδιωτικό σχολείο είναι οι παρεχόμενες υπηρεσίες και υποδομές του, που είναι υψηλότερες, λόγω της οικονομικής ευχέρειας που του δίνουν τα δίδακτρα και οι χορηγίες ιδιωτών. Παρέχονται αθλητικές εγκαταστάσεις, αίθουσες μουσικής και ηλεκτρονικών υπολογιστών, βιβλιοθήκη, ακόμη και αμφιθέατρα, σε μερικές περιπτώσεις. Στο πρόγραμμα εντάσσεται και η εκμάθηση τουλάχιστον μιας ξένης γλώσσας, σε βαθμό τέτοιο, που μπορεί να υπερκαλύψει ακόμη και την παρακολούθηση των επιπλέον ωρών στα φροντιστήρια.

- Το ωράριο του ιδιωτικού σχολείου είναι διευρυμένο, κάτι που εξυπηρετεί πολύ τους εργαζόμενους γονείς. Επιπλέον, η μεταφορά των μαθητών με ιδιωτικό σχολικό στο χώρο διδασκαλίας και η επιστροφή τους με τον ίδιο τρόπο δημιουργεί την αίσθηση ασφάλειας και διευκολύνει ακόμη περισσότερο τους γονείς.
- Οι συνθήκες υγιεινής κυμαίνονται σε αξιοπρεπές επίπεδο, το ίδιο και η ασφάλεια των παιδιών, καθώς συνήθως υπάρχει ικανοποιητική περιφρούρηση κατά την είσοδο και την έξοδο κάποιου επισκέπτη.
- Το σχολείο λογοδοτεί στους γονείς και οι εκπαιδευτικοί επίσης, οι οποίοι έτσι καλούνται να επιδεικνύουν περισσότερη υπευθυνότητα και αφοσίωση προς τους μαθητές, ενώ το ιδιωτικό εργασιακό καθεστώς στα ιδιωτικά σχολεία περιορίζει κατά πολύ τις απεργίες και τις καταλήψεις.
- Το πιο χαρακτηριστικό μειονέκτημα των ιδιωτικών σχολείων είναι οι αυξημένες δαπάνες που απαιτούν τα δίδακτρα και επιβαρύνουν καθαρά τον εκπαιδευόμενο και την οικογένειά του. Μελέτες των τελευταίων ετών έχουν δείξει ότι τα δίδακτρα αντιστοιχούν σε μια κλίμακα από 2.000 έως και 11.000 ευρώ, χωρίς να συνυπολογίζονται τα έξοδα μεταφοράς του παιδιού και τα κονδύλια σε ειδικές στολές και ρουχισμό, όταν αυτά επιβάλλονται από τους κανονισμούς του εκάστοτε Ιδιωτικού σχολείου.
- Η εγγραφή σε πολλά ιδιωτικά σχολεία απαιτεί πρωτίστως με αίτηση από τους γονείς και η επιλογή γίνεται μετά από αξιολόγηση του υποψήφιου μαθητή. Αυτός ο τρόπος ένταξης είναι πιθανό να δημιουργήσει ανασφάλεια στο παιδί, όπως και οι πελατειακές σχέσεις μεταξύ γονέα και εκπαιδευτικού που προκύπτουν., εφόσον ένα βασικό κριτήριο αποτελεί το κοινωνικό-οικονομικό υπόβαθρο της οικογένειας. Το ιδιωτικό σχολείο χαρακτηρίζεται από ένα ελεγχόμενο περιβάλλον, στο οποίο κυριαρχούν η οικονομική και κοινωνική ομοιομορφία πράγμα που στη Δημόσια δεν υφίσταται.

5.4 Η Ιδιωτική εκπαίδευση στην Ελλάδα σε σχέση με άλλες

Ευρωπαϊκές χώρες

Τα Ιδιωτικά εκπαιδευτικά ιδρύματα, σύμφωνα με την πρόσφατη Έρευνα του ΚΑΝΕΠ-ΓΣΕΕ για την ιδιωτική εκπαίδευση στην Ευρώπη, διακρίνονται σε δύο υποκατηγορίες, ανάλογα με την πηγή χρηματοδότησής τους και πιο συγκεκριμένα σε:

Ιδρύματα επιδοτούμενα από το κράτος, δηλαδή τα ιδρύματα εκείνα που η βασική χρηματοδότησή τους προέρχεται από το κράτος.

Ανεξάρτητα ιδρύματα, δηλαδή τα ιδρύματα εκείνα που η χρηματοδότησή τους προέρχεται από ιδιώτες. Τα σχολεία σε Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση διακρίνονται στους ακόλουθους τύπους. Ένα ίδρυμα χαρακτηρίζεται ως ιδιωτικό όταν ο απόλυτος έλεγχός του ανήκει σε μη κυβερνητικό οργανισμό (π.χ. στην Εκκλησία ή σε επιχείρηση) και όταν το Διοικητικό του Συμβούλιο αποτελείται από μέλη που δεν επιλέγονται από δημόσια υπηρεσία. Στην Ελλάδα η ίδρυση ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων ανήκει αποκλειστικά στην δεύτερη κατηγορία, δεν χρήζει καμίας κρατικής επιχορήγησης και αποτελεί αμιγώς ιδιωτική πρωτοβουλία.

Στην ελληνική ιδιωτική εκπαίδευση, τονίζετε ιδιαίτερα η έλλειψη υποστηρικτικών δομών από το Ελληνικό κράτος, όμως δεν ισχύει το ίδιο σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο κλάδος των ιδιωτικών σχολείων στην Ελλάδα, παρόλα αυτά φαίνεται να είναι αρκετά ισχυρός. Τα ανεξάρτητα ιδιωτικά σχολεία ανάμεσα στις Ευρωπαϊκές χώρες που καταλαμβάνουν μεγαλύτερο μερίδιο του χώρου της εκπαίδευσης, σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat και της Έρευνας του ΚΑΝΕΠ-ΓΣΕΕ για το έτος 2012-2013 είναι η Μάλτα, η Κύπρος, η Πορτογαλία, η Πολωνία, η Βουλγαρία και η Ελλάδα.

Η ευθύνη της εποπτείας και της έκδοσης απολυτήριων τίτλων στην ιδιωτική εκπαίδευση στην Ευρώπη ανήκει σχεδόν αποκλειστικά στα κράτη-μέλη.

Σε ό,τι αφορά στην οικονομική στήριξη των οικογενειών των παιδιών που φοιτούν στην ιδιωτική υποχρεωτική εκπαίδευση, μπορεί να χαρακτηριστεί ως πολύ χαμηλή, καθώς στην Ελλάδα επιβαρύνονται πλήρως με τα δίδακτρα. Το Ελληνικό κράτος παρέχει στις οικογένειες αυτές τα συνήθη επιδόματα τέκνων και κάποιες ελάχιστες φορολογικές ελαφρύνσεις. Αυτές οι έμμεσες εισοδηματικές ενισχύσεις παρέχονται στις περισσότερες χώρες τις Ε.Ε., που όμως, συνυπάρχουν με την επιχορήγηση της ιδιωτικής εκπαίδευσης, σε μικρό ή μεγάλο βαθμό. Επιπλέον, κερδίζει συνεχώς έδαφος στην Ε.Ε. η πολιτική της επιχορήγησης μαθητών, με τη μορφή των σχολικών κουπονιών, η οποία ήδη εφαρμόζεται σε εννέα χώρες. Οι χώρες αυτές επιχορηγούν κατηγορίες ή ακόμα και το σύνολο των δαπανών, των ιδιωτικών σχολείων, όπως στην Ολλανδία.

- Στις περισσότερες χώρες της Ε.Ε. το κράτος όχι μόνο επιχορηγεί μέρος των δαπανών λειτουργίας των ιδιωτικών σχολείων, αλλά ταυτόχρονα υποστηρίζει

τις οικογένειες των μαθητών τους σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό σε σύγκριση με την Ελλάδα. Στον αντίποδα, οι Έλληνες γονείς οι οποίοι προτιμούν τα ιδιωτικά εκπαιδευτήρια δε χαιρούν καμίας επιδότησης, επιβαρύνονται με το σύνολο των εξόδων, αφού οι μαθητές ιδιωτικών σχολείων εξαιρούνται της δωρεάν παροχής βιβλίων, ενώ ταυτόχρονα οι μαθητές δεν απολαμβάνουν ούτε τις συνήθεις ατέλειες σε μέσα μαζικής μεταφοράς. Η συνεργασία κράτους και ιδιοκτών των ιδιωτικών σχολείων θεωρείται επιβεβλημένη για την αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος.

- Η βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης πρέπει να αποτελεί συνεχές στοίχημα για την όποια πολιτική εξουσία και με το όποιο δυσβάσταχτο κόστος επιβάλλει, λόγω της ανυπολόγιστης προστιθέμενης αξίας που αυτή θα επιφέρει.
- Πρωταρχικός στόχος των κρατικών παρεμβάσεων θα πρέπει να είναι η αναβάθμιση της παιδείας συνολικά, έτσι ώστε ανεξαρτήτως οικονομικής κατάστασης, κάθε Έλληνας και Ελληνίδα να έχει πρόσβαση σε ένα σχολείο που θεωρεί πως είναι το κατάλληλο ώστε να προετοιμάζει τον μαθητή/τρια για τις απαιτήσεις του μέλλοντος.
- Τέλος, η ιδιωτική εκπαίδευση θα πρέπει να αντιμετωπιστεί ως συμπληρωματικός πυλώνας στην εκπαίδευση και όχι ως ανταγωνιστικό κομμάτι της.

6. Συμπεράσματα

Στην Ελλάδα του 4ου π.Χ. αιώνα η εκπαίδευση, τόσο η Ιδιωτική όσο και η Δημόσια, φαίνεται πως είχε κατακτήσει μια θέση στην κοινωνική ζωή των Ελλήνων, όντας σημαντικό κομμάτι της ιστορίας της έκτοτε. Αποτέλεσε παράδειγμα για όλες τις μετέπειτα γενιές και αναγνωρίστηκε η τεράστια συμβολή της από όλο τον κόσμο. Μέχρι σήμερα συνεχίζει να αποτελεί στόχο η βελτίωσή της από τις εκάστοτε Δημόσιες Διοικήσεις. Απώτερος σκοπός η κατάλληλη προετοιμασία των νέων, ώστε να αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις και ικανότητες για να αποτελέσουν ωφέλιμα μέλη του κοινωνικού συνόλου. Η Ιδιωτική πρωτοβουλία εκπαίδευσης στην Ελλάδα, ανέκαθεν ήταν αδιάρρηκτα συνδεδεμένη με την κρατική παρέμβαση, αλλά και με κοινωνικά, πολιτιστικά και θρησκευτικά έθιμα της εποχής στην οποία ανήκαν.

Η κρατική παρέμβαση που παρατηρείται στο επίπεδο της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στην Ελλάδα, στην προσπάθειά της για βελτίωση, υποχρεώνει το μαθητή να ακολουθεί τις συνεχείς αλλαγές που αποφασίζονται από θεσμικούς φορείς, σε πολύ τακτά χρονικά διαστήματα. Επιπλέον, αναγκάζει τον μαθητή να παίρνει αποφάσεις σχετικά με το μέλλον του, σε κλίμα αβεβαιότητας και με πολλά ερωτηματικά για τις προοπτικές και την εξέλιξή του. Αυτό είναι φαινόμενο που αγγίζει και τις δυο μορφές εκπαίδευσης, καθώς και τα ιδιωτικά ιδρύματα υπόκεινται στον πλήρη έλεγχο της κρατικής πρωτοβουλίας, με τη διαμόρφωση του εκπαιδευτικού πλαισίου να ανήκει στη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων. Έτσι, τόσο στην Ιδιωτική όσο και στη Δημόσια εκπαίδευση, επικρατούν οι ίδιοι προβληματισμοί και κάνουν ακόμα πιο δύσκολη την ερμηνεία της διαφοροποίησης μεταξύ τους.

Τα τελευταία 30 χρόνια οι μεταρρυθμίσεις που έλαβαν χώρα στο εκπαιδευτικό σύστημα της Ελλάδας ήταν πολλές. Η συχνότητα με την οποία οι κρατικές εκπαιδευτικές πολιτικές λάμβαναν αποφάσεις και τις εφαρμόζαν δημιούργησαν ένα κλίμα ανασφάλειας σε όλους τους εμπλεκόμενους. Η παιδεία σαν έννοια και η μεταλαμπάδευση γνώσεων έπαψαν να αποτελούν στόχο, αλλά επιδιώκεται κάθε φορά να αναμορφωθεί το απρόσωπο εξεταστικό σύστημα έτσι ώστε να βγαίνουν με δυσκολία επιτυγχόντες από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην τριτοβάθμια.

Οι βαθμίδες εκπαίδευσης στην Ελλάδα περιλαμβάνουν, την Πρωτοβάθμια υποχρεωτική εκπαίδευση που αφορά παιδιά ηλικίας από 4 ετών ως 12. Συνεχίζει με τη Δευτεροβάθμια υποχρεωτική κατά το ήμισυ και προαιρετική μετέπειτα και αφορά παιδιά από 12 έως 19 ετών. Τέλος, καταλήγει στο υψηλότερο σκαλοπάτι, με την Τριτοβάθμια ανώτερη – ανώτατη εκπαίδευση που αφορά νέους και ενήλικες χωρίς ηλικιακό περιορισμό. Οι βαθμίδες μέχρι και τη δευτεροβάθμια αποτελούνται από την Ιδιωτική και τη Δημόσια, ενώ η τριτοβάθμια δεν έχει απελευθερωθεί από τη Δημόσια πρωτοβουλία μέχρι και σήμερα. Στην προσπάθεια εξασφάλισης μιας θέσης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, μαθητές και γονείς υποχρεώνονται να επιβαρύνονται οικονομικά με επιπλέον δαπάνες, για ιδιωτικά φροντιστήρια μέσης εκπαίδευσης ή απευθύνονται σε ιδιώτες εκπαιδευτικούς για ιδιαίτερα μαθήματα. Ένας λόγος που η ιδιωτική εκπαίδευση είναι αρκετά προσφιλή σε οικογένειες με οικονομική ευμάρεια είναι η αποφυγή αυτών των δαπανών οι οποίες ταυτόχρονα περιορίζουν κατά πολύ και τον ελεύθερο χρόνο των μαθητών.

Η Ιδιωτική εκπαίδευση από το 1997 μέχρι το 2010 αυξήθηκε σε σχέση με τη Δημόσια κατά 13,3%. Το ποσοστό αυτό θεωρείται πολύ μεγάλο διότι η Δημόσια είχε παραμείνει στα ίδια περίπου επίπεδα με μια αμελητέα για τα δεδομένα θεωρητικά αύξηση της τάξεως του 2%. Από το 2010 μέχρι και σήμερα η ιδιωτική εκπαίδευση έκανε μια αξιόλογη προσπάθεια να παραμείνει στα ίδια επίπεδα παρόλες τις κοινωνικοοικονομικές αλλαγές που υπέστη η χώρα. Έτσι παρέμεινε σταθερή μέχρι το 2013 και στη συνέχεια ξεκίνησε η καθοδική πορεία με μικρά βήματα προς τα πίσω. Το αποτέλεσμα είναι να φτάσει το 2014 να έχει μείωση της τάξης του 3.8 %

Η Δημόσια Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση στην Ελλάδα έχει απήχηση στο 95% του μαθητικού πληθυσμού. Οι λόγοι που οδήγησαν στη Δημόσια Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση τους εκπαιδευόμενους τα τελευταία χρόνια είναι άμεσα συνδεδεμένοι, κυρίως με την ποιότητα των γνώσεων που παρέχονται σε ικανοποιητικό επίπεδο και με το μικρότερο δυνατό κόστος. Ακόμα οφείλει την απήχηση της στη δεδομένη συγκυρία των τελευταίων πολιτικοοικονομικών εξελίξεων, όπου το κόστος των ιδιωτικών ιδρυμάτων εκπαίδευσης είναι μεγάλο, σε συνδυασμό με την οικονομική κρίση που υφίσταται στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια. Καταναλωτές, εργαζόμενοι και επιχειρηματίες στον κλάδο της Ιδιωτικής εκπαίδευσης, επιβιώνουν σε κλίμα ανασφάλειας για το αν οι επιχειρήσεις αυτές θα εξακολουθούν να υπάρχουν στο μέλλον. Τα ιδιωτικά εκπαιδευτήρια στην Ελλάδα επιλέγονται από το μικρό ποσοστό της τάξης του 5% των μαθητών της χώρας, αφού δεν δύνανται να μειώσουν το κόστος των διδασκτρων, ώστε να αυξήσουν το ποσοστό αυτό. Επίσης, δε λαμβάνουν καμία επιχορήγηση από Κρατικό Φορέα, πράγμα που δε συμβαίνει σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παρόλα αυτά, σε σχέση με τα αντίστοιχα ποσοστά χωρών της Ε.Ε., βρίσκεται σε υψηλή θέση στην κατάταξη της επίσημης ευρωπαϊκής ερευνάς για την ιδιωτική εκπαίδευση. Τα πλεονεκτήματα της ιδιωτικής εκπαίδευσης που την έχουν κάνει ανταγωνιστική σε σχέση με τη Δημόσια είναι η ευελιξία προσαρμογής στις τεχνολογικές εκπαιδευτικές εξελίξεις, η δυνατότητα επιλογής του σχολείου που εμβαθύνει στις ιδιαίτερες ανάγκες κάθε μαθητή/γονέα που επιθυμεί για το παιδί του και η ποιότητα παροχής υπηρεσιών, η οποία είναι σαφέστερα μεγαλύτερη κρίνοντας από το πελατειακό καθεστώς που επικρατεί στις σχολικές μονάδες Ιδιωτικής Εκπαίδευσης. Το μεγαλύτερο πλεονεκτήματα της Δημόσιας Εκπαίδευσης είναι η ελαχιστοποίηση της ιδιωτικής δαπάνης για εκπαίδευση. Η άτυπη εκπαίδευση στην Ελλάδα η οποία περιλαμβάνει τα φροντιστήρια ξένων γλωσσών και τα φροντιστήρια

δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δείχνει να έχει τάσεις αύξησης τα τελευταία χρόνια και να καλύπτει ανάγκες και των δυο μορφών εκπαίδευσης, περισσότερο όμως της Δημόσιας.

Καθοριστική λοιπόν και ουσιαστική για τη μετέπειτα ζωή του παιδιού είναι η επιλογή του κατάλληλου σχολείου για τη μόρφωσή του. Παρόλα αυτά, ο πιο σημαντικός παράγοντας πάντα ήταν και θα είναι ο ρόλος της ίδιας της οικογένειας. Η οικογένεια καλείται να δημιουργήσει όλες τις προϋποθέσεις σωστής διαπαιδαγώγησης, να δώσει στο παιδί από τα πρώτα του βήματα σωστές βάσεις, να στηρίξει τις επιθυμίες του παιδιού, να κάνει επιλογές οι οποίες θα καλύψουν όλες τις απαραίτητες ανάγκες του ώστε να επιτευχθεί ο στόχος σε συνεργασία πάντα με το σχολείο, είτε αυτό ανήκει στη Δημόσια, είτε στην Ιδιωτική σφαίρα της εκπαίδευσης.

7.Βιβλιογραφία

7.1 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Γλεντής Σ, Μαραγκουδάκης Ε, Νικολόπουλος Ν, Νικολοπούλου Μ, *Η καθημερινή ζωή στο Βυζάντιο*, ΟΕΔΒ, Ιστορία Ε΄τάξης, Ενότητα 2- Κεφάλαιο 12
- Δημητρόπουλος Αν, *Συνταγματικά Δικαιώματα-Ειδικό Μέρος*, Αθήνα 2005, σ.97
- Κορνήλιος Καστοριάδης (2012). *Η Δυνατότητα μιας Αυτόνομης Κοινωνίας*. Αθήνα: Στάσει Εκπίπτοντες. 2012
- Κούκου Ε. 1958, *Ο Καποδίστριας και η παιδεία 1803-1822*.21Τ
- Κουκουλέ Φ. *Βυζαντινών βίος και πολιτισμός*, Παπαζήσης 1990, σ. 47
- Λέφας Χρ., *Ιστορία της Εκπαιδεύσεως*, εκδ. Ο.Ε.Σ.Β., Αθήνα, 1942.
- Μπουζάκης Σ. *Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις στην Ελλάδα.*, Τόμ. Α΄ 1913-1929, Gutenberg, Αθήνα 1994.
- Ομηρικά Έπη Ιλιάδα, *Σωκράτης Απολογία* Ομήρου Ιλιάδα ,Ζ,208, ΟΕΔΒ (Β΄ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ)
- Πανταζή – Θαναηλάκη Κ. 2003, *Οι Αμερικάνοι Μισσιονάριοι στον ελληνικό χώρο το 19ο αιώνα: εκδοτική δραστηριότητα και εκπαιδευτικό έργο*, Διδακτορική Διατριβή Δ.Π.Θ. Κομοτηνή 2003.
- Πλούταρχος, *ΛΥΚΟΥΡΓΟΣ-ΝΟΥΜΑΣ/Βίοι Παράλληλοι*-Τόμος 4, Κάκτος 1990.
- Πρωταγόρας, Πλάτων 325c- 326c, Ελεύθερη διασκευή από το βιβλίο Αρχαία ελληνική γλώσσα, Α΄ Γυμνασίου, σελ. 14
- Τ. Ε. Ευαγγελίδου 1894, *Ιστορία Όθωνος Βασιλέως της Ελλάδος 1832 -62*
- ΦΕΚ 1 Νόμος ΒΤΞΘ΄1895, «περί της στοιχειώδους ή Δημοτικής εκπαιδεύσεως», 5 Οκτωβρίου 1895
- Χατζηδήμος Χρ. Δ. (2005). *Εισαγωγή στην Παιδαγωγική*. Αθήνα: Αδελφών Κυριακίδη. 1999
- Χατζόπουλος Κ., *Ελληνικά σχολεία στην περίοδο της Οθωμανικής κυριαρχίας (1453-1821)*, Θεσσαλονίκη, 1991, σελ. 27.
- Ψαχαρόπουλος, 1999, *Οικονομική της Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Παπαζήση 1999
- Lemerle P. 1981, *Ο Πρώτος Βυζαντινός Ουμανισμός: Σημειώσεις και παρατηρήσεις για την εκπαίδευση και την παιδεία στο Βυζάντιο από τις αρχές ως τον 10ο αιώνα*, Μετάφραση Μαρία-Νυσταζοπούλου-Πελεκίδου, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα 2001.

7.2 ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Becker 1993, Human Capital, 3η έκδοση 1993
- Mincer, 1958, *Investment in Human Capital and Personal Income Distribution*, the university of Chicago press Vol. 66, No. 4 (Aug., 1958), pp. 281-302
- Russell B. 1946, *History of Western Philosophy*, Simon & Schuster, New York

7.3 ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος 2002, *Στατιστική της εκπαίδευσως 1994/95,1997/98*,
http://dlib.statistics.gr/Book/GRESYE_02_0308_00018.pdf, 12/5/2017
- Ελληνική Στατιστική Αρχή 2003/2004-2005/2006-2008/2009-2012/2013, *Γυμνάσια (σχ. πληθυσμός,μονάδες,προσωπικό)*,
<http://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SED21> , 12/5/2017
- Ελληνική Στατιστική Αρχή 2012/2013, *Γενικά Λύκεια (σχ. πληθυσμός,μονάδες,προσωπικό) (Εναρξη-Λήξη)*,
<http://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SED23> , 12/5/2017
- ΕΣΠΑ 2014-2020, Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού – Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση,
<https://www.espa.gr/el/Pages/staticESPA2014-2020.aspx> , 18/5/2017
- Εφημερίς της Κυβερνήσεως, Αρ. Φύλλου 163-N.3879/2010, *Ανάπτυξη της Δια Βίου Μάθησης και λοιπές διατάξεις*,
<http://diaviou.auth.gr/definitions> , 27/5/2017
- Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ 2015, *Ελληνική Στατιστική Αρχή* ,
<http://www.statistics.gr/documents/20181/1cc22aec-3fc2-4f96-a9bc-1eff00fab4c0> ,
18/5/2017
- Η ΖΩΗ ΜΑΣ/ΠΑΙΔΕΙΑ 2014, *Χρυσοπλήρωσαν πέρυσι τα φροντιστήρια, τα ιδιαίτερα μαθήματα και τα ιδιωτικά σχολεία, Δημοκρατία*,
_15/5/2017
- ΙΝΕ-ΓΣΕΕ/ΟΙΕΛΕ 2016, Έρευνα για την ιδιωτική εκπαίδευση στην Ευρώπη, *alfa-vita*,
<http://www.alfavita.gr/arhron/ereyna-ine-gseeoiele-gia-tin-idiotiki-ekpaideysi-stin-eyropi>, 13/4/2017
- Κοτζαμάνης, Β. Σταθάκης Δ. 2001, *Η ανθρωπογεωγραφία των αλλοδαπών, Πληθυσμιακές*

Πυραμίδες (Απογραφή 2001), <http://www.demography-lab.prd.uth.gr/papers/%CE%91%CE%9D%CE%98%CE%A1%CE%A9%CE%A0%CE%9F%CE%93%CE%95%CE%A9%CE%93%CE%A1%CE%91%CE%A6%CE%99%CE%91%20%CE%A4%CE%A9%CE%9D%20%CE%91%CE%9B%CE%9B%CE%9F%CE%94%CE%91%CE%A0%CE%A9%CE%9D.pdf> , 25/5/2017

- Μάστορας Ν. 2017, *Πληρώνουμε Ακριβά τη Δωρεάν Παιδεία*, ΤΑ ΝΕΑ 15/5/2017, <http://www.tanea.gr/news/greece/article/5441532/plhrwnoyme-akriba-th-dwrean-paideia/>, 18/5/2017
- Ο.Ι.Ε.Λ.Ε, *Ομοσπονδία Ιδιωτικών Εκπαιδευτικών Λειτουργών Ελλάδας*, <http://www.oiele.gr/istorika-stoiheia/> , 25/5/2017
- ΠΙΛΑΛΗΣ Χ. 2013, *Ο χειρότερος προϋπολογισμός και για την Παιδεία*, Το Ποντίκι 6/12/2013, <http://www.topontiki.gr/article/62467/o-heiroteros-proypologismos-kai-gia-tin-paideia>, 18/5/2017
- ΠΙΝΑΚΕΣ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ 2009-2010, *Τμήμα Γ' Επιχειρησιακών Ερευνών και Στατιστικής Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων*, <http://www.minedu.gov.gr/component/content/article?id=4306:statistika-> , 18/6/2017
- ΦΕΚ 11 3-3-1834, Νόμος Περί Δημοτικών Σχολείων, <http://eclass.uth.gr/eclass/modules/document/file.php/SEAA162/%CE%BD%CF%8C%CE%BC%CE%BF%CF%82%20%CE%B4%CE%B7%CE%BC%CE%BF%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8E%CE%BD%20%CF%83%CF%87%CE%BF%CE%BB%CE%B5%CE%AF%CF%89%CE%BD.pdf> , 18/5/2017
- ΦΕΚ 161,1998(Π.Δ.200/1998), Περί Οργάνωσης και Λειτουργίας Νηπιαγωγείων, <https://edu.klimaka.gr/nomothesia/fek/1288-fek-161-1998-pd-200-organosh-leitourgia-nhpiagwgeio.html> , 18/5/2017
- ΦΕΚ 161,1998(Π.Δ.201/1998), Περί Οργάνωσης και Λειτουργίας Δημοτικών Σχολείων, <https://edu.klimaka.gr/nomothesia/fek/1287-fek-161-1998-pd-201-organosi-leitourgia-dimotika-scholeia.html>, 25/5/2017
- ΦΕΚ 1640-Υπ.Απ. 93381/Δ2/2016, Ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων των Α', Β', Γ' τάξεων του ημερησίου γυμνασίου, <https://www.e-nomothesia.gr/kat-ekpaideuse/deuterothmia-ekpaideuse/upourgike-apophase-93381-d2-2016.html> , 9/5/2017
- ΦΕΚ 167-Ν.1566/1985, Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις, https://www.esos.gr/sites/default/files/articles-legacy/n_1566_1985.pdf , 15/4/2017
- ΦΕΚ 173,Ν.1404/1983, Για τη δομή και λειτουργία των Ανωτάτων εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων,

- <https://www.e-nomothesia.gr/kat-ekpaideuse/tritobathmia-ekpaideuse/n-1404-1983.html>
,14/5/2017
- ΦΕΚ 18Α-Ν.2009/1992, Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και άλλες διατάξεις, <https://www.e-nomothesia.gr/kat-ekpaideuse/n-2009-1992.html>
,14/5/2017
 - ΦΕΚ 193, Άρθρο 17, κεφ.Δ΄ Ν.4186, Φορείς Μη Τυπικής Εκπαίδευσης, «Αναδιάρθρωση της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Λοιπές Διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων»,
<http://www.opengov.gr/ypεpth/?p=1670>, 27/5/2017
 - ΦΕΚ 244 Ν.682/1977, Περί Ιδιωτικών σχολείων Γενικής Εκπαιδευσεως και Σχολικών Οικοτροφείων, <https://www.e-nomothesia.gr/kat-ekpaideuse/idiotike-ekpaideuse-phrontisteria/n-682-1977.html> , 27/5/2017
 - ΦΕΚ 24-Ν.2986/2002, Οργάνωση των περιφερειακών υπηρεσιών της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών , επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και άλλες διατάξεις,
<https://nomoi.info/%CE%A6%CE%95%CE%9A-%CE%91-24-2002-%CF%83%CE%B5%CE%BB-1.html> , 16/4/2017
 - ΦΕΚ 50-Ν.4327/2015, (Τροποποιητική,ΦΕΚ193,17/92013), Επείγοντα μέτρα για την Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και άλλες διατάξεις.
<http://www.gsrt.gr/Legislation/Files/LawFiles136/FEK%2050.pdf> , 14/5/2017
 - ΦΕΚ 71-Ν.3848/2010, Αναβάθμιση του ρόλου του εκπαιδευτικού - καθιέρωση κανόνων αξιολόγησης και αξιοκρατίας στην εκπαίδευση και λοιπές διατάξεις,
http://dipe.kav.sch.gr/wp-content/uploads/2014/12/N_3848_2010.pdf , 19/4/2017
 - ΦΕΚ 78-Ν.2817/2000, Εκπαίδευση των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και άλλες διατάξεις, <https://nomoi.info/%CE%A6%CE%95%CE%9A-%CE%91-78-2000-%CF%83%CE%B5%CE%BB-1.html> , 26/5/2017
 - ΦΕΚ Α222-Ν.4093/2012, Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 20132016 Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016,
<https://www.forin.gr/laws/law/3215/nomos-4093-2012#!/?article=18458>,
29/5/2017
 - ΦΕΚ111-Άρθρο16/1975,9-Ιουνίου-1975, Βασικές Διατάξεις του Συντάγματος Της Ελλάδος, <https://norfid.files.wordpress.com/2010/11/suntagma-ths-ellados-1975.pdf> ,
20/5/2017
 - ΦΕΚ146-Ν.3475/2006(Αρ.10–κεφ.Γ΄), Οργάνωση και λειτουργία της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις,

- <https://edu.klimaka.gr/arxeio/nomothesia-fek/fek-146-2006-organwsh-lesitourgia-epaggelmatikh-ekpaidevsh-n3475-klimaka.pdf> ,16/4/2017
- ΦΕΚ193-Ν.4186/2013, Αναδιάρθρωση της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και λοιπές διατάξεις,
<https://edu.klimaka.gr/arxeio/nomothesia-fek/fek-193-2013-n4186-anadiarthrosi-devterobathmias-ekpaidevsh-klimaka.pdf>, 17/4/2017
 - ΦΕΚ195-Ν.4009, Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων,
<https://modip.aegean.gr/?q=system/files/N.4009-2011.pdf> , 30/3/2017
 - ΦΕΚ258-Ν.4310/2014, Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία και άλλες διατάξεις, <https://www.e-nomothesia.gr/kat-ekpaideuse/n-4310-2014.html> ,16/5/2017
 - Φιλεκπαιδευτική Εταιρία, *Αρσάκεια-Τοσίτσεια Σχολεία* 1836,
<http://www.arsakeio.gr/gr/about/history/milestones>, 20/5/2017
 - Χατζηγήστον Στ.-Βασιλειάδης Μ. 2011, *Ιδιωτική Πρωτοβάθμια & Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση στην Ελλάδα: Προκλήσεις και Προοπτικές*, IOBE (ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ),
http://iobe.gr/docs/research/RES_05_F_02012011REP_GR.pdf , 15/5/2017
 - Χρήστος Κάτσικας 2000, Διακηρύξεις και Πραγματικότητα στην Ελληνική Εκπαίδευση, Παιδείας...παθήματα, Εφ. ΤΑ ΝΕΑ, 23 Αυγούστου 2000,
<http://www.tanea.gr/PrintArticle/?article=4144451&iid=2> , 19/5/2017
 - Χρήστος Κάτσικας 2009, *Στη Γαλαρία-Ο Διάλογος για τα Συστήματα Πρόσβασης στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση*, 6 Φεβρουαρίου 2009, <http://blog.stigalaria.org/1633> , 18/4/2017
 - C 119/02-2009 «Εκπαίδευση και κατάρτιση» Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1497805601086&uri=CELEX:52009XG0528\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1497805601086&uri=CELEX:52009XG0528(01)) , 27/5/2017
 - Edu4u Admin 2011, *Πανελλήνιες Εξετάσεις : τι είπαν και τι έγινε*, Εφ. ΤΑ ΝΕΑ, 18 Μαΐου 2011, <http://www.edu4u.gr/Comments.aspx?qId=438> , 25/3/2017
 - ICAP GROUP(2009), *ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ*, Ελλάδα Ιούνιος 2009,
<http://www.icap.gr/ECPage.aspx?id=2003&nt=149&lang=1&tabID=3>, 20/4/2017
 - OECD (2011), *Education at a Glance 2011: OECD Indicators*, OECD Publishing,
<https://www.oecd.org/education/skills-beyond-school/48631582.pdf> , 20/4/2017
 - EUR-lex c11049, *Concrete future objectives of education systems*, 14 Φεβρουαρίου 2001, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/ALL/?uri=uriserv:c11049> ,15/6/2017

